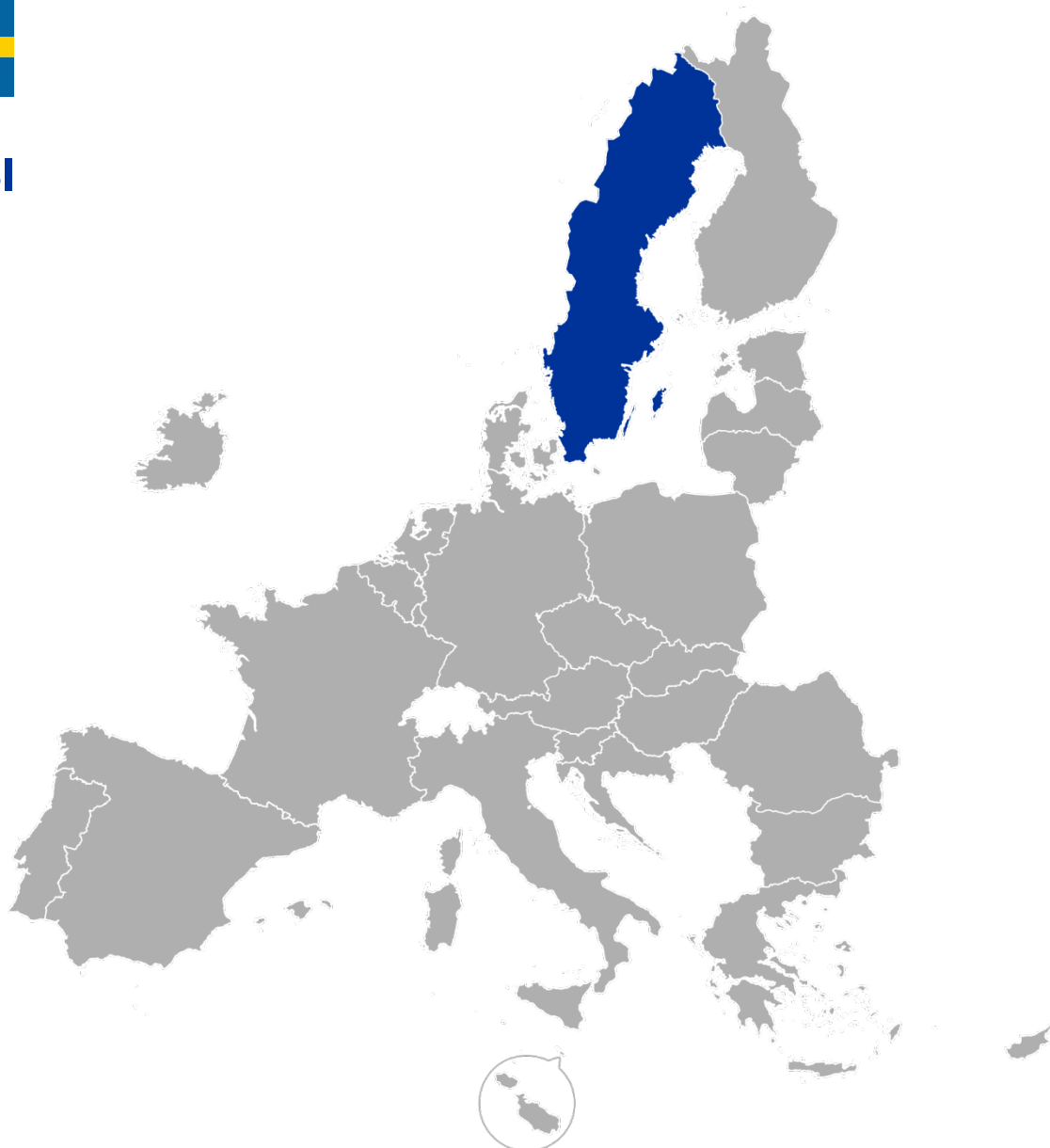

ROOTSI

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvooru tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määramiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

ROOTSI

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Soome, Iirimaa ja Portugal.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ärakuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid.** Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on** muidugi **teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Teie riigi valitsus toetab tulevikku suunatud, kuid praktilist TI reguleerimist. Te pooldate ettepanekuga seoses piiratud erandeid, et vältida TI valdkonna investorite ja teadlaste heidutamist.
- Kuigi Rootsi üksi ei saa TI valdkonnas juhtrolli võtta, siis ühtne EL saab – edendades innovatsiooni, kehtestades standardeid ja tugevdades oma ülemaailmset mõju. Selle saavutamiseks vajavad TI arendajad arendamisetappides tugevamaid stiimuleid ja vähem regulatiivseid tõkkeid; see edendab töökohtade loomist ja majanduskasvu.
- Eesmärgipõhine lähenemisviis on keskse tähtsusega. Meditsiinilises diagnostikas kasutatava TI suhtes tuleks kohaldada rangemaid norme kui ärijuhtimiseks loodud TI suhtes. Selle eesmärk ei ole vähendada niisuguste mureküsimate tähtsust nagu TI kallutatus, vaid pigem prioriseerida kõige vahetumaid riske – neid, mis mõjutavad otseselt inimesi.
- Lisaks vähendab sektoripõhine riskimääratlus ka võimalikke konflikte olemasolevate sektoripõhiste nõuetega, mis on sätestatud muudes õigusnormides, näiteks tervishoidu ja rahandust reguleerivates raamistikes. Sel viisil hoitakse bürokraatlik keerukus hallataval tasemel.
- Märkmad:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

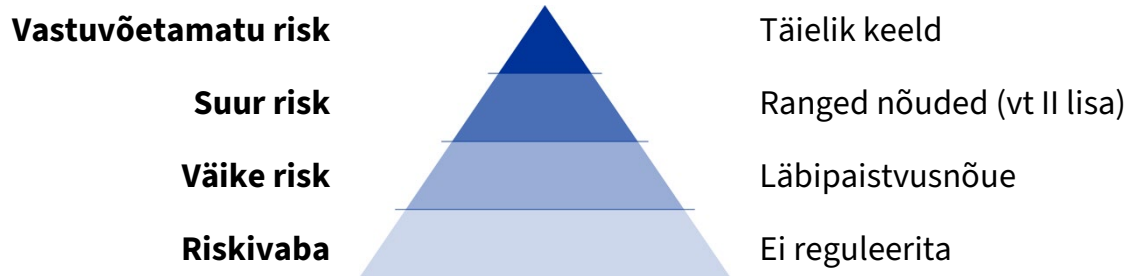

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Teie jaoks on väga tähtis, et riikliku julgeoleku, sõjalise või kaitsevaldkonnaga seotud küsimused jääksid TI-määruse kohaldamisalast välja. Liikmesriigid on otsustanud säilitada kontrolli otsuste üle nendes valdkondades, mis tavaliselt ei kuulu nuginii ELi jurisdiktsiooni alla. Seda kajastab ka asjaolu, et ELil puudub ühine ELi sõjavägi.
- Lisaks olete seisukohal, et luureandmete kogumiseks, küberkaitseks või lahinguvälja stsenaariumideks kasutatavate TI-süsteemide suhtes ei saa kohaldada samu avalikustamis- või regulatiivseid nõudeid nagu tsiviilotstarbeliste süsteemide suhtes, kuna see võib kahjustada operatsioonisaladust, riiklikke julgeolekuhuve ja strateegilist eelist, mida sellised süsteemid on kavandatud andma.
- Artikkel 2 on teie jaoks olulisem kui artikkel 1. Kui teil ei õnnestu saada teiste toetust oma artiklit 1 käsitlevatele argumentidele, keskendute selle tagamisele, et teie peamisi artikliga 2 seotud nõudeid võetakse tõsiselt.
- Märkmed:

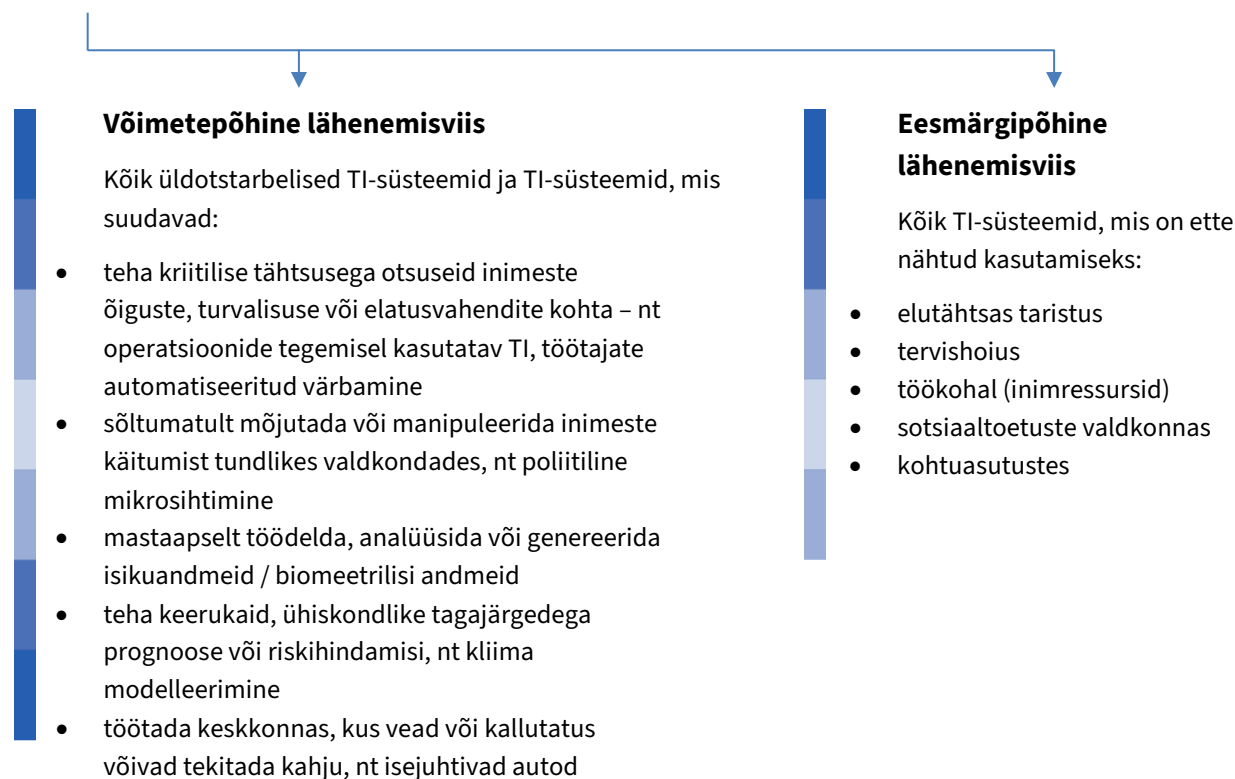
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve + riiklik julgeolek	
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

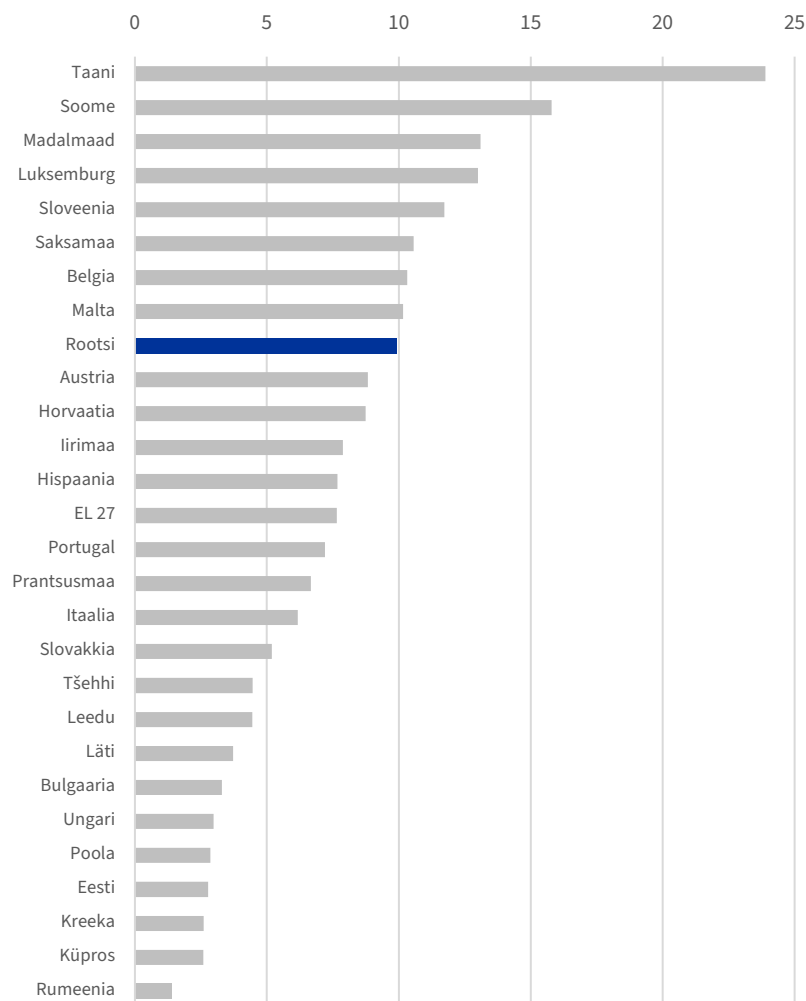
- **Algoritmid** – samm-sammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

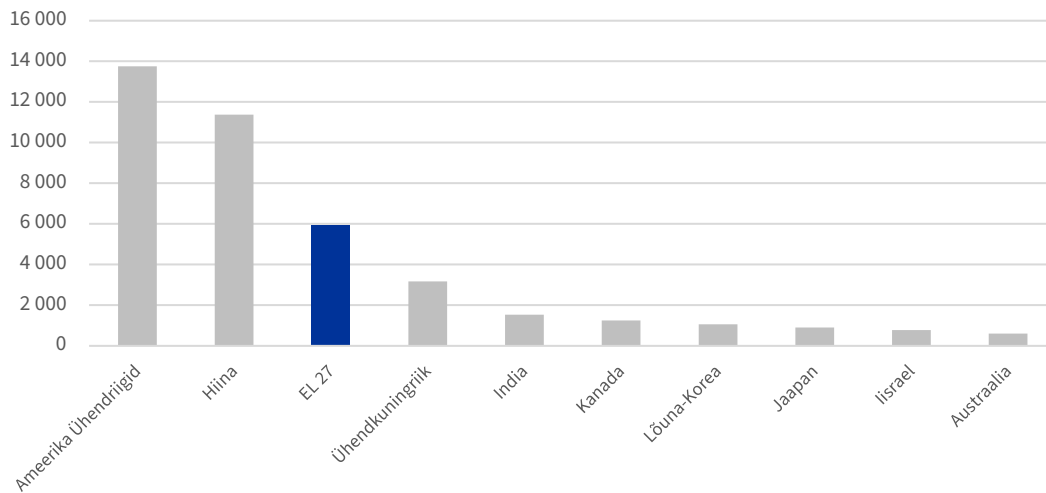
	Euroopa Liit	Rootsi
Rahvaarv	447 695 350	10 521 556
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	51 060
Töötuse määr	6,1%	7,7%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	10,4%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	36,5%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

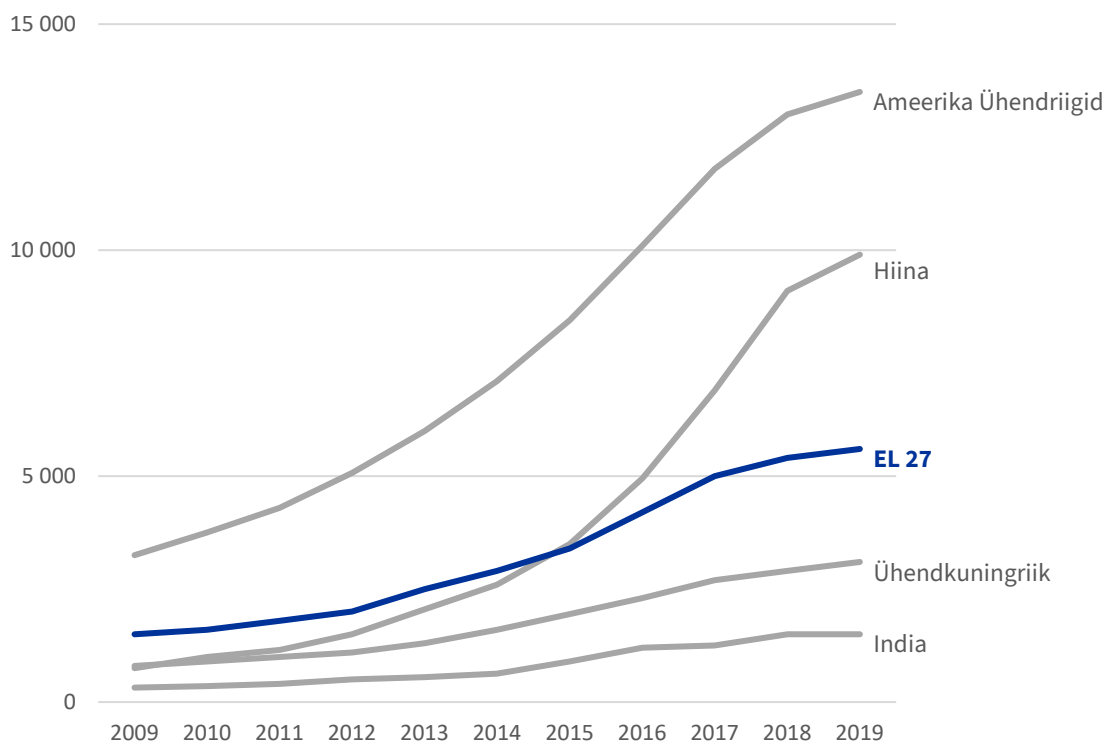

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

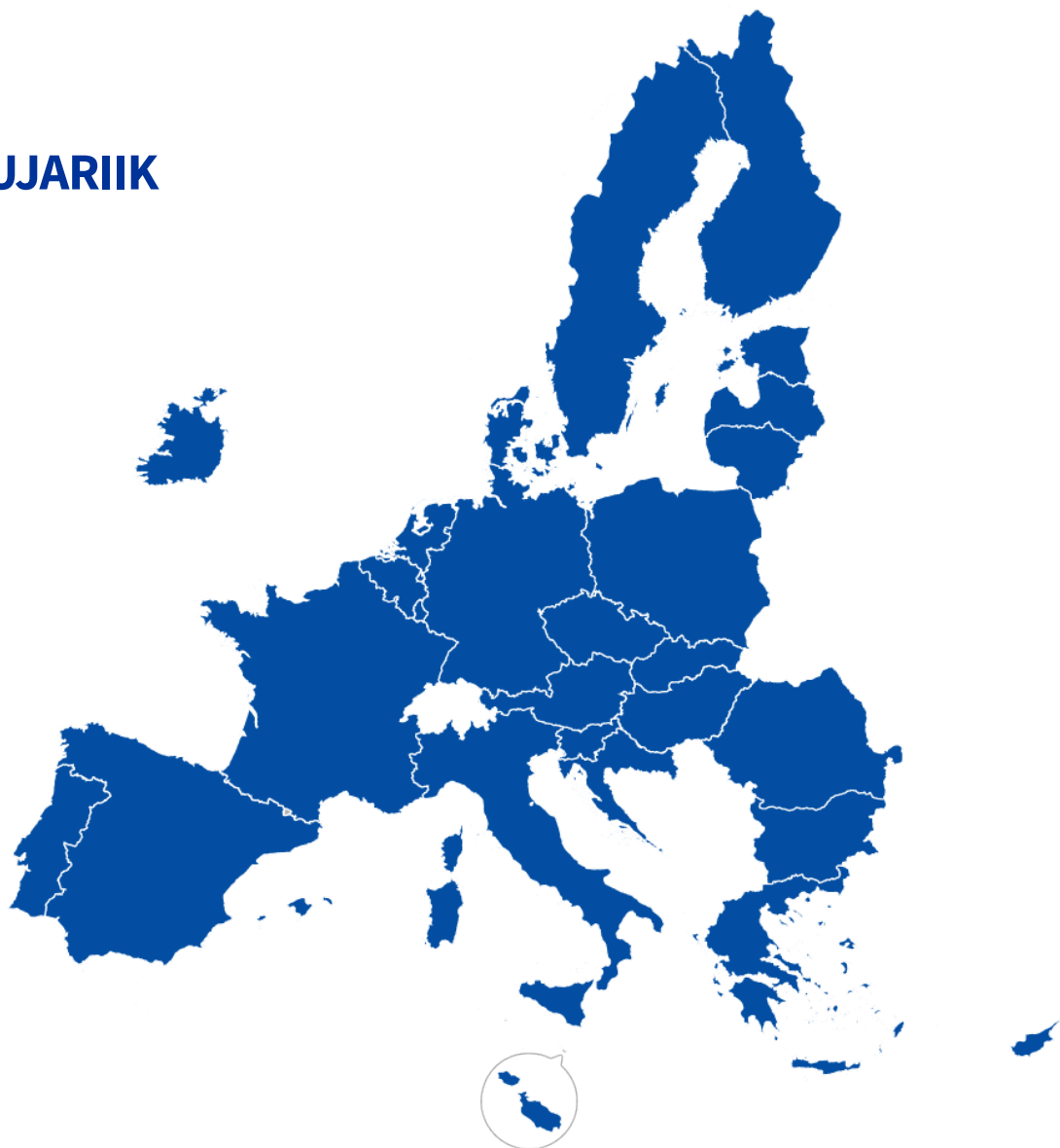
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

EESISTUJARIIK

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvooru tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määramiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Leppida kokku nõukogu ühises seisukohas topeltenamuse alusel (topeltenamuse moodustab vähemalt 55% liikmesriikidest, kes esindavad 65% kogu ELi elanikkonnast). Ideaaljuhul püütakse alati saavutada ühehääline otsus, aga kui see ei ole võimalik, kehtib topeltenamuse reegel. Praktikas ei panda enamikku otsustest hääletusele, vaid eesistujariik püüab leida kompromissi, mida saavad toetada kõik delegatsioonid.

Teie roll

Teie ühinete praegu eesistujariigiks oleva liikmesriigi delegatsiooniga. Mängu korraldaja annab teile teada, milline riik see on.

Delegatsiooni koosseisus on teie ülesanne juhtida ametlikke läbirääkimisi, samal ajal kui teie kolleegid tutvustavad teie riigi huve ja seisukohti. Teie vastutate kõigi ametlike kõneluste jälgimise eest, andes delegaatidele sõna ja järgides ajakava.

Avasõnavõtt

1. Teie ülesanne on **istung ametlikult avada**, kõiki delegaate ja Euroopa Komisjoni tervitada ning selgitada neile eeloleva istungi eesmärki (maksimaalselt 1 minut). Abivahendina võite kasutada järgmisel leheküljel kastis olevat tekstipõhja.
2. Pärast seda **palute komisjoni esindajal eelnõu tutvustada**.
3. Seejärel **annate igale** sõna võtta soovivale **liikmesriigile** sooviavalduste järjekorras **võimaluse** (maksimaalselt 1 minuti vältel) **esineda avasõnavõetuga**. Paluge liikmesriikidel selgelt välja tuua, kui neil on mõne teise liikmesriigiga ühiseid huvisid.

Arutelud

1. **Juhtige järgnevaid ametlikke läbirääkimisi.** Ministrid saavad sõna võtta ainult siis, kui te annate neile sõna. Andke delegaatidele sõna selles järjekorras, milles sõnavõtuks soovi avaldati.
2. Paluge delegatsioonidel mitte korrata argumente ja seisukohti, mida on juba väljendatud. Kutsuge sarnaste seisukohtadega liikmesriike üles üksteise nimel kõnelema. **Aeg on piiratud!**
3. Ametlikes **läbirääkimistes tehakse pause mitteametlikeks kõnelusteks.** Te kuulutate välja, et nüüd algavad mitteametlikud kõnelused, ja täpsustate aja, mil ametlik istung jätkub. Mitteametlikud kõnelused võivad toimuda ilma teie järelevalveta.

Kokkuleppele jõudmine

1. Liikmesriikide mitteametlike kõneluste ajal on teil aega **valmistada ette kompromissettepanek.** Loomulikult võite küsida ka liikmesriikidelt, kas neil on ettepanekuid kompromissile jõudmiseks.
2. Te panete hääletusele kõige lootustandvama(d) ettepaneku(d) artiklite 1 ja 2 kohta. Nõukogu ühine seisukoht võetakse vastu topeltenamusega (55% liikmesriikidest, kes esindavad vähemalt 65% kogu ELi elanikkonnast). **Kasutage** häälte arutamiseks **hääletuskalkulaatorit.** Mängu korraldaja aitab teid seejuures.
3. Kompromissettepaneku lõpphääletusel tuletage liikmesriikidele meelde, et nüüd peavad nad otsustama, kas nad eelistavad kompromissi, millega nad ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et tulemust ei saavutata.

Austatud nõukogu liikmed, lugupeetud komisjoni liige!

Mul on hea meel avada tänane nõukogu istung.

Nagu te teate, on ____ praegu nõukogu eesistujariik, kes asub läbirääkimisi juhtima. Minu roll on tänast istungit juhtida, mitte tutvustada oma riigi seisukohti antud teemal.

Täna on päevakorras uus määrus, mis käsitleb tehisintellekti ehk TI kasutamist ja arendamist ELis. See teema on väga oluline kõigi Euroopa kodanike jaoks, aga ka selles osas, mis puudutab ELi rolli maailmas, sest _____.

Enne komisjonile sõna andmist sooviksin rõhutada, et nõukogu õigustalitus on selle ettepaneku läbi vaadanud ja teavitanud meid, et see on kooskõlas aluslepingutega ja sellel on vajalik õiguslik alus.

Nüüd palume komisjonil oma ettepanekut tutvustada. Seejärel on teil kõigil võimalus esitada oma riigi seisukohad lühikeses avasõnavõtus. Loodetavasti seisab meil ees konstruktiivne ja viljakas arutelu.

Annan nüüd sõna komisjoni liikmele.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

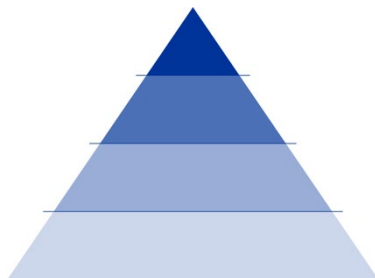
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovituselotsotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria	eesmärgipõhine		riiklik julgeolek	
Belgia	võimetepõhine		avatud lähtekood	
Bulgaaria	eesmärgipõhine		ilma eranditeta	
Horvaatia	eesmärgipõhine		idufirmad	
Küpros	võimetepõhine	läbivaatamine kahe aasta pärast	ilma eranditeta	
Tšehhi	võimetepõhine	läbivaatamine viie aasta pärast	ilma eranditeta	
Taani	eesmärgipõhine	lisada haridus	sõjaline/kaitseotstarve + riiklik julgeolek	
Eesti	eesmärgipõhine	testimine tegelikes tingimustes	sõjaline/kaitseotstarve + riiklik julgeolek	
Soome	eesmärgipõhine	lükata hääletus edasi	idufirmad	
Prantsusmaa	eesmärgipõhine	lisada haridus	sõjaline/kaitseotstarve + riiklik julgeolek	
Saksamaa	võimetepõhine		ilma eranditeta	
Kreeka	võimetepõhine	läbivaatamine kolme aasta pärast	sõjaline/kaitseotstarve + riiklik julgeolek	
Ungari	võimetepõhine		sõjaline/kaitseotstarve	
Iirimaa	eesmärgipõhine	testimise paindlikkus	idufirmad	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia	võimetepõhine		idufirmad	
Läti	võimetepõhine	jätta välja turustamisjärgne järelevalve	sõjaline/kaitseotstarve	
Leedu	võimetepõhine		ilma eranditeta	
Luksemburg	eesmärgipõhine	läbivaatamine kolme aasta pärast	idufirmad	
Malta	eesmärgipõhine	testimine tegelikes tingimustes	riiklik julgeolek	
Madalmaad	võimetepõhine		riiklik julgeolek	
Poola	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	
Portugal	eesmärgipõhine	lükata hääletus edasi	avatud lähtekood	
Rumeenia	eesmärgipõhine		riiklik julgeolek	
Slovakkia	eesmärgipõhine	rahaline toetus	idufirmad	
Sloveenia	võimetepõhine		idufirmad	
Hispaania	võimetepõhine		sõjaline/kaitseotstarve + riiklik julgeolek	
Rootsi	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve + riiklik julgeolek	
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

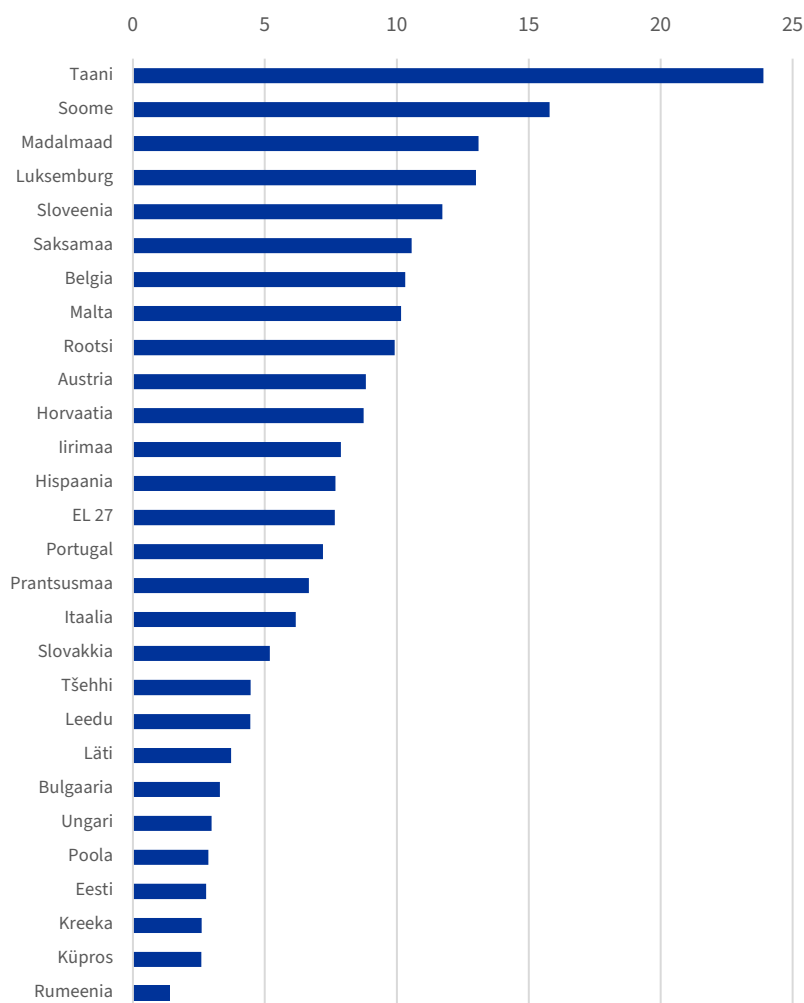
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

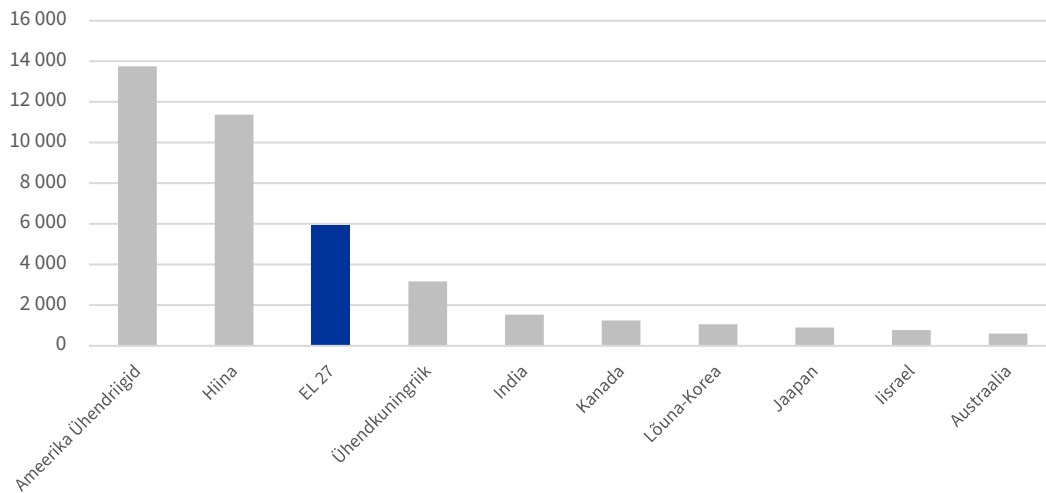
	Euroopa Liit
Rahvaarv	447 695 350
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150
Töötuse määr	6,1%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

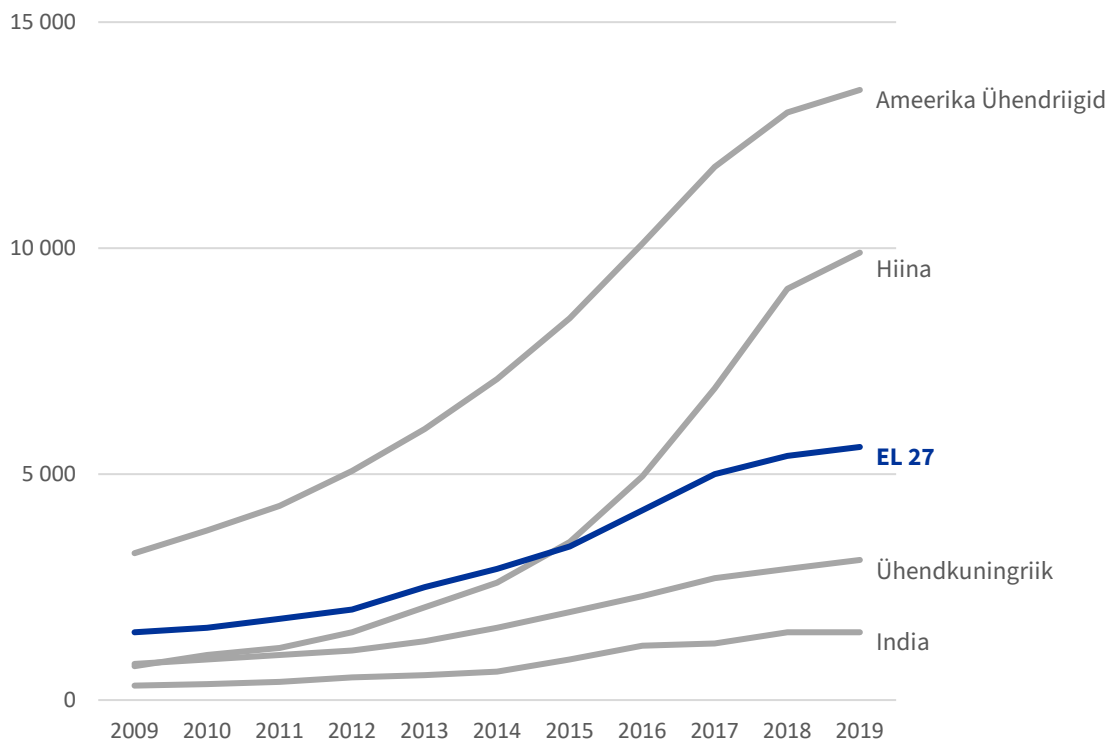

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

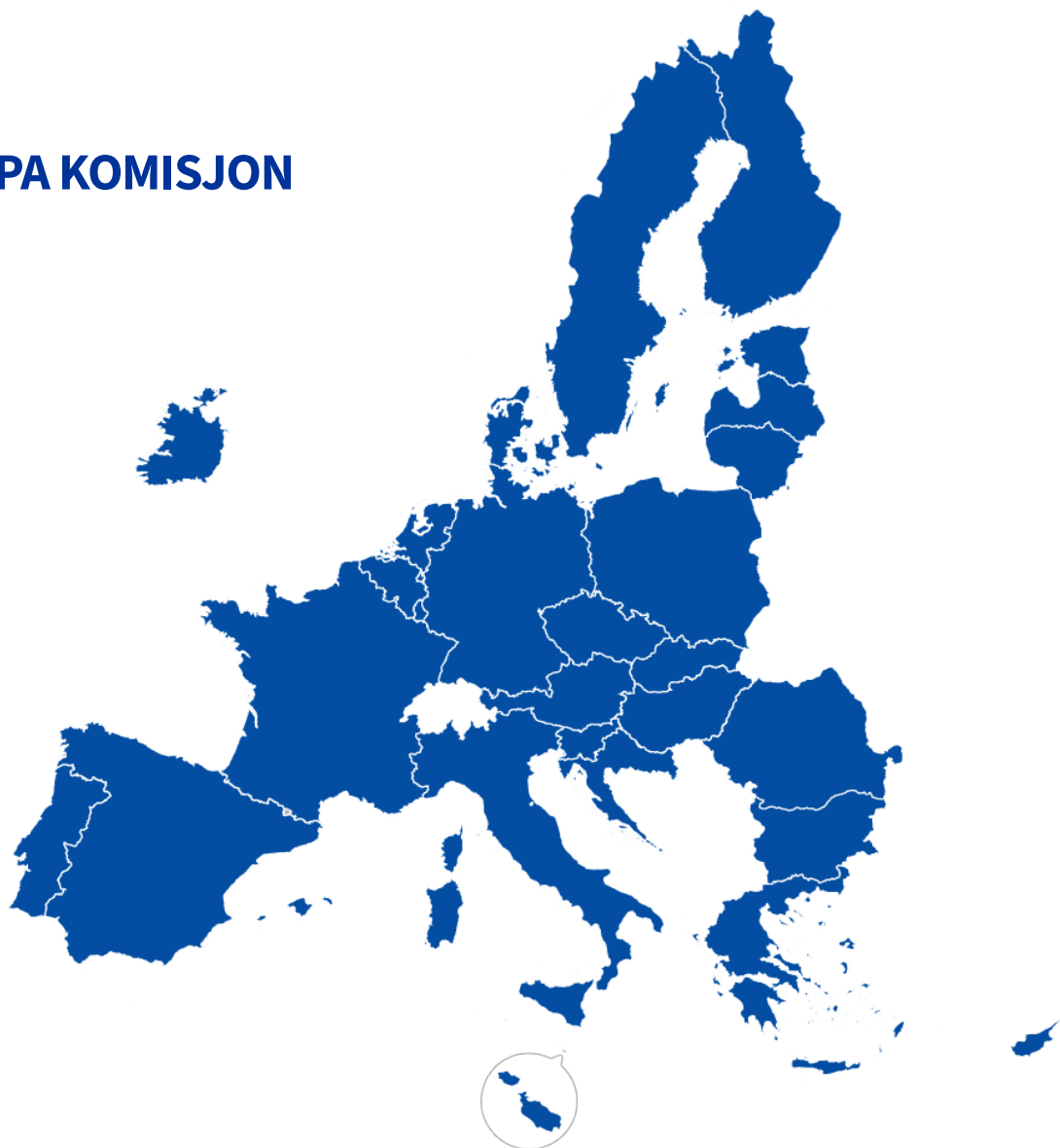
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

EUROOPA KOMISJON

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

Päevakord

Täna on nõukogu päevakorras komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku.

Kui eesistuja (kes istungit juhatab) annab teile sõna, tutvustate te oma ettepanekut liikmesriikide esindajatele ning osalete läbirääkimistel.

Teie peamine eesmärk

Tagada, et võimalikult suur osa algsest tekstist jääks lõplikku versiooni alles. Samal ajal tuleb aidata nõukogul jõuda ühisele seisukohale. Vaja on kiiresti leida ühine Euroopa lahendus!

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Koostage** oma ettepaneku tutvustamiseks ja selgitamiseks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Abivahendina võite kasutada paremal kätis olevat tekstipõhja.
3. Kuulake hoolikalt liikmesriikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke** lehekülgedel 8 ja 9 olev **tabel**.
4. Selgitage läbirääkimiste käigus oma seisukohti ja **kaitske oma ettepanekut**. Võtke sõna ja aidake nõukogul leida kompromiss, mis vastab teie ootustele!
5. **Teil ei ole** lõpus eelnõu üle hääletamisel **hääleõigust**. Kasutage mitteametlikke pause, et veenda delegatsioone teie ettepanekutega nõustuma.

Lugupeetud nõukogu liikmed

On hea, et saame täna pidada meie jaoks tähtsa arutelu tehisintellekti üle ELis. See määrus tooks suurt kasu nii kodanikele kui ka ELile tervikuna, sest _____

Komisjoni määruse eelnõus pakume välja kõrge riskiga TI-rakenduste eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni, sest _____

Artiklis 1 nimetatud määrusest lubatakse teha erandeid, kui TI-süsteemid on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel. Selle põhjuseks on järgmised asjaolud: _____

Üheskoos aitame kogukonnana tagada, et tehisintellekti arendatakse vastutustundlikult.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumentid

- Vaja on võtta kiiresti meetmeid, et edendada innovatsiooni ja tugevdada ELis toodetud TI ülemaailmset konkurentsivõimet, käsitledes samal ajal hoolikalt mis tahes võimalikke riske põhiõigustele ja tarbijakaitsele.
- TI-le kui uuele tehnoloogiale, millel on üksikisikutele, ühiskonnale, ettevõtjatele ja majandusele ettearvamatud tagajärjed, tuleb läheneda nii ambitsioonikalt kui ka ettevaatlikult. Teie ettepanek kajastab seda, toetades eesmärgipõhist lähenemisviisi, mille abil määrata kindlaks, millised TI-süsteemid tuleks liigitada suure riskiga süsteemideks. Eesmärgipõhise lähenemisviisi kohaselt kujutab TI endast suurt riski tundlikes valdkondades, mis hõlmavad otsuseid elu ja surma üle või millel on märkimisväärne mõju ELi kodanike heaolule.
- Nõukogu on juba kokku leppinud vastuvõetamatu riskiga TI-süsteemide kategoorias, mis tuleb ELis keelustada, ning väikese riskiga ja riskivabade süsteemide kategoorias. Täna keskendutakse mõiste „suur risk“ selgele määratlemisele. Ühtegi sellesse kategooriasse kuuluvat TI-süsteemi ei tohi käsitleda väikese riskiga või riskivaba süsteemina.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

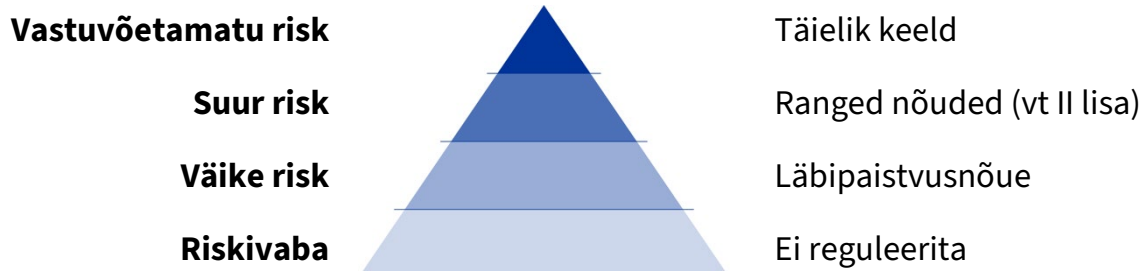

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumendid

- Kuigi ELi ühtse digitaalse juhtpositsiooni edendamine ja väliskaubanduse mõõtme tugevdamine – näiteks ELis välja töötatud TI-toodete eksportimine kogu maailmas – jäävad endiselt prioriteediks, on tähtis säilitada riiklik autonoomia konkreetsetes avaliku julgeoleku jaoks olulistest sektorites.
- Näiteks süvenevad kiiresti rahvusvahelised julgeolekuprobleemid, kusjuures TI-l on oluline roll kübersõja ja pahatahtliku häkkimistarkvara soodustamisel jne. Kaitsvaid vastumeetmeid ei tohi takistada regulatiivne koormus, olenemata sellest, kui minimaalne see on. Seetõttu ei tuleks artiklit 1 kohaldada sõjaliste ja kaitserakenduste suhtes.
- Kõigil muudel eesmärkidel ei ole täiendavaid erandeid vaja, sest minimaalsed testimisnõuded tagavad TI vastutustundliku arendamise.
- Märkmed:

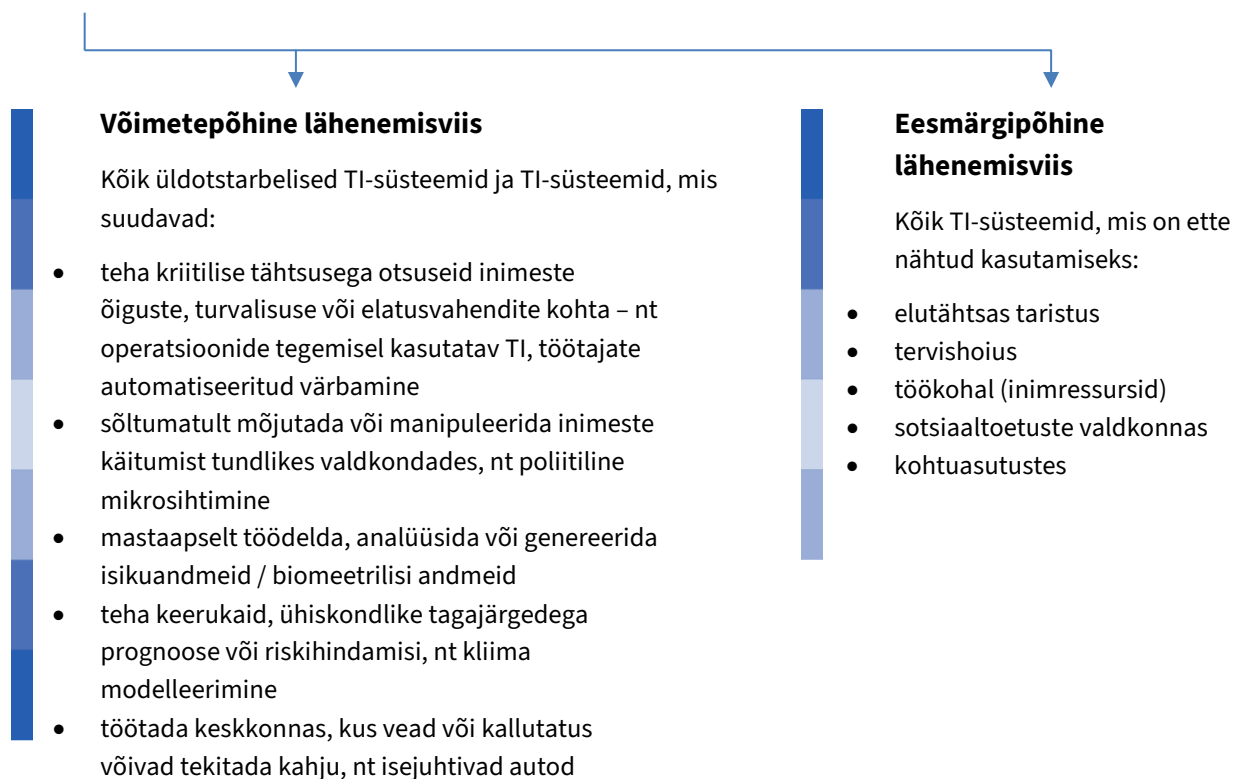
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

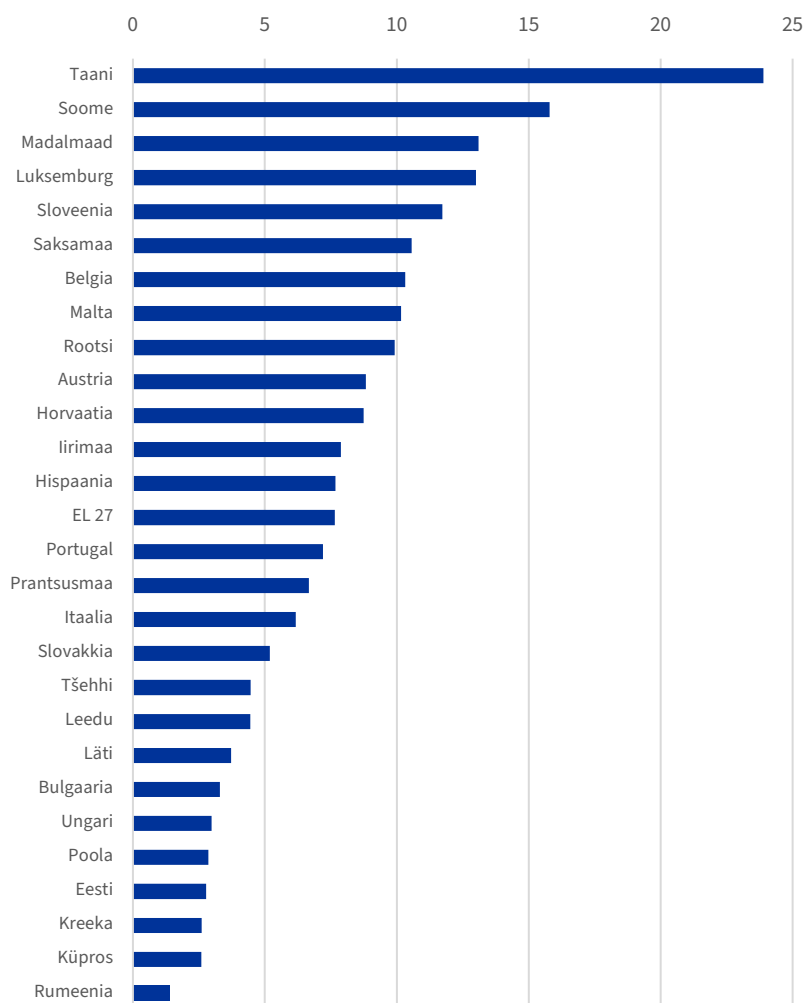
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

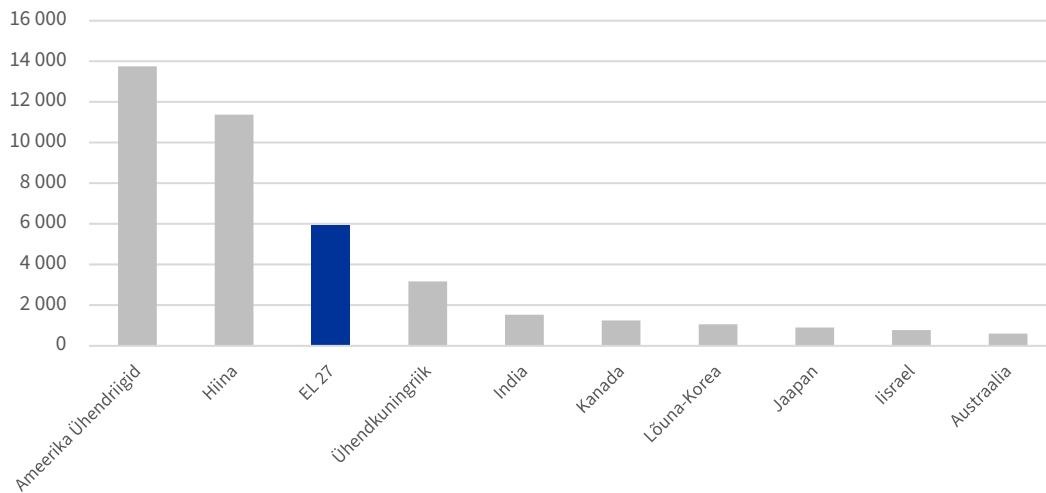
	Euroopa Liit
Rahvaarv	447 695 350
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150
Töötuse määr	6,1%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

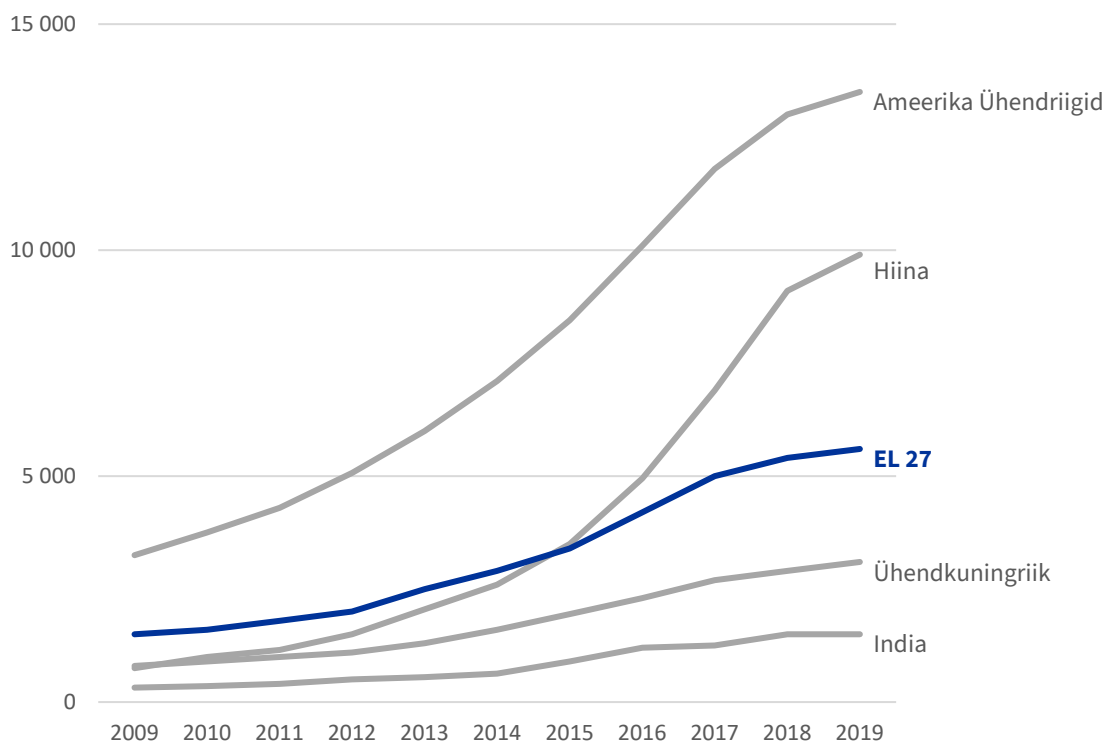

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv maailmas

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

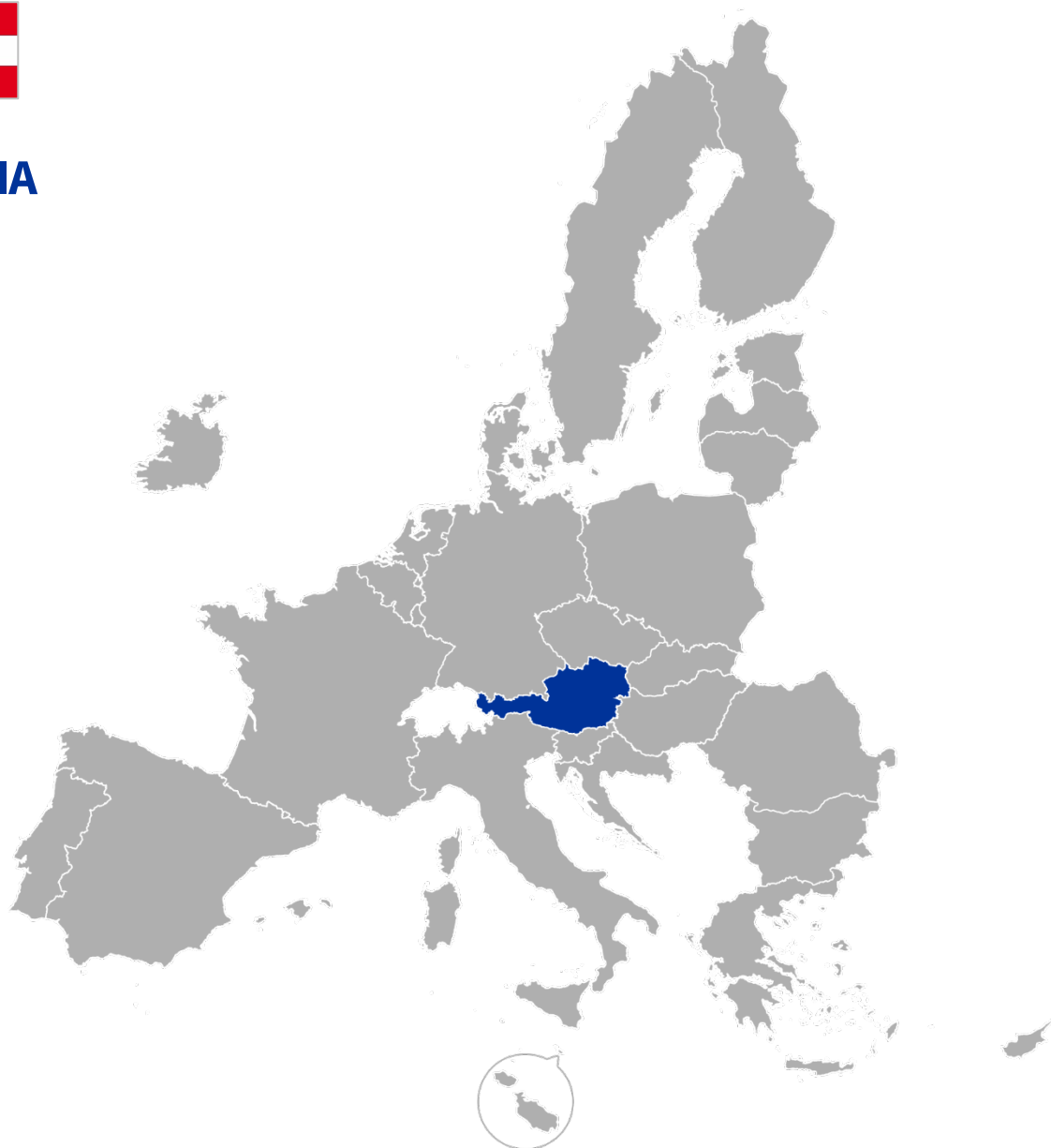
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

AUSTRIA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

AUSTRIA

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Taani, Prantsusmaa, Poola ja Rumeenia.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhata) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid.** Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumentid

- Teie riigi valitsus investeeris aastatel 2012–2017 TI alastes teadusuuringutesse ligi 350 miljonit eurot, mis pani tugeva aluse innovatsioonile. Austria ettevõtted on nüüd TI arendamisel esirinnas, millest saavad kasu nii omamaised kui ka rahvusvahelised turud. Te toetate ELi suunda TI juhtimise valdkonnas, kuid kutsute üles suurendama ELi tasandi rahastamist, et teadus- ja arendustegevust veelgi hoogustada.
- Pooldate kindlalt eesmärgipõhise lähenemisviisi kohaldamist tehnoloogianeutraalsuse põhimõtte kaudu. See tähendab, et õigusnormides ei tohi eelistada ega diskrimineerida ühtegi konkreetset TI-tehnoloogiat, -mudelit või TI alast lähenemisviisi. Sellises tundlikus sektoris nagu tervishoid ei ole oluline, kas süsteem kasutab süvaõppe või reeglipõhist TId – selliseid rakendusi peetakse suure riskiga rakendusteks, sest need võivad põhjustada inimese surma, kui TI ebaõnnestub või teeb vea.
- Eesmärgipõhine lähenemisviis on oluline ka TI impordi jaoks. Sageli on võimatu kontrollida imporditud süsteemide tegelikke võimeid üksnes arendaja deklaratsiooni põhjal, eriti kui välismaistel üksustel võib olla stiimul varjata kahjulikke elemente, nagu nuhkvara.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Koostöös INTERPOLi, Europoli ning ÜRO narkootikumide ja kuritegevuse bürooga, mille peakorter asub Viinis, on Austria Tehnoloogiainstituudil juhtiv roll TI-süsteemide integreerimisel riiklikku julgeolekusse täiustatud järelvalvelahenduste ja immersiiivsete väljaõppeplatvormide kaudu. Teadlased on pühendunud väga usaldusväärsete TI-mudelite väljatöötamisele, mis aitavad suurendada Austria turvalisust. Arvestades, et riiklik julgeolek ei kuulu tavaliselt ELi õigusraamistike kohaldamisalasse, peate mõistlikuks jätta see valdkond TI-määrusest välja.
- Lisaks, nagu te rõhutasite artikli 1 puhul, on oluline selgitada, et õigusraamistiku kohaldamisala peab hõlmama ka väljaspool ELi arendatud ja seejärel imporditud TI-süsteeme. Määrust tuleks kohaldada kõigi Euroopa Liidus kasutatavate TI-süsteemide suhtes, olenemata nende päritolust.
- Märkmed:

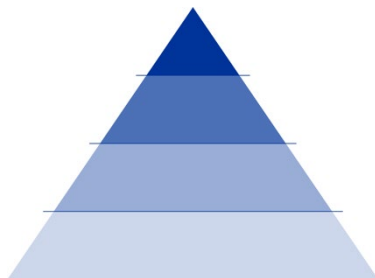
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria	eesmärgipõhine		riiklik julgeolek	
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

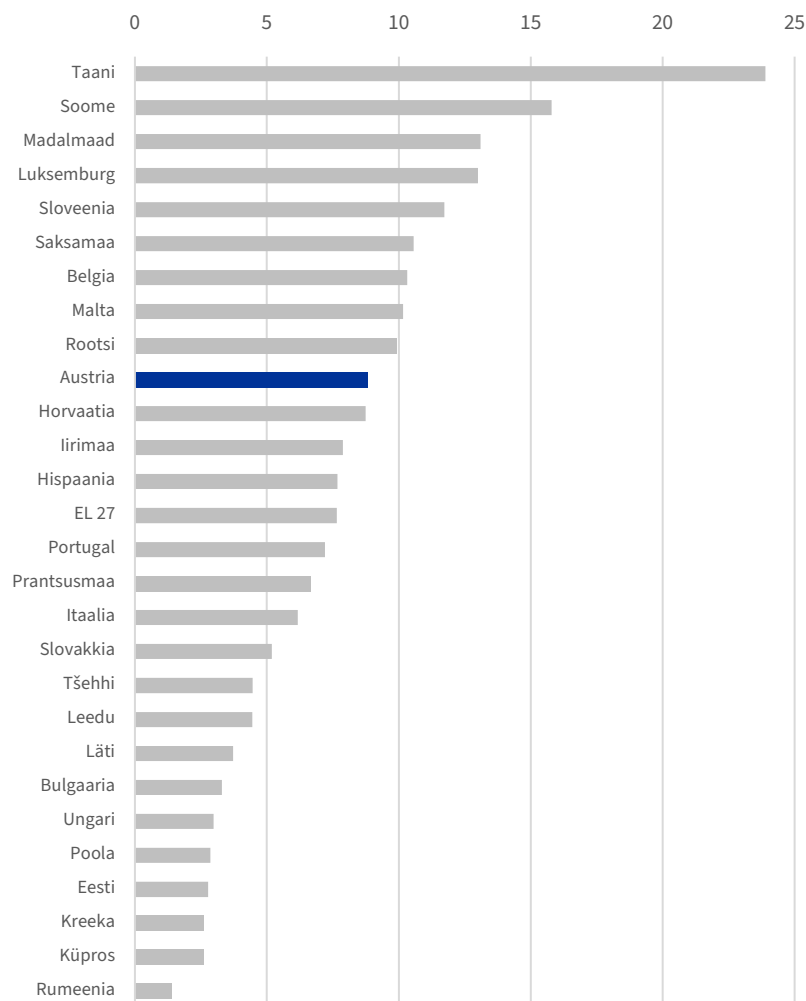
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

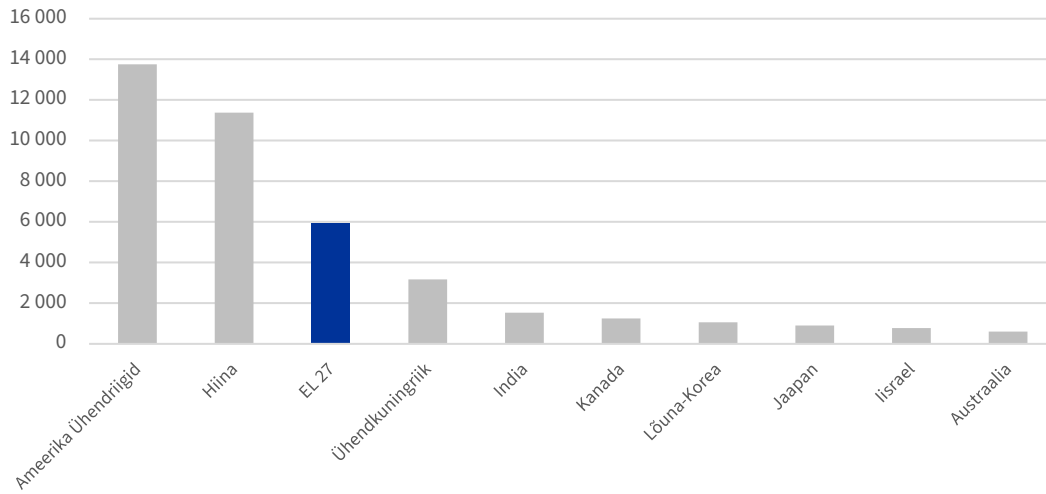
	Euroopa Liit	Austria
Rahvaarv	447 695 350	9 104 772
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	51 830
Töötuse määr	6,1%	5,1%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	10,8%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	32%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

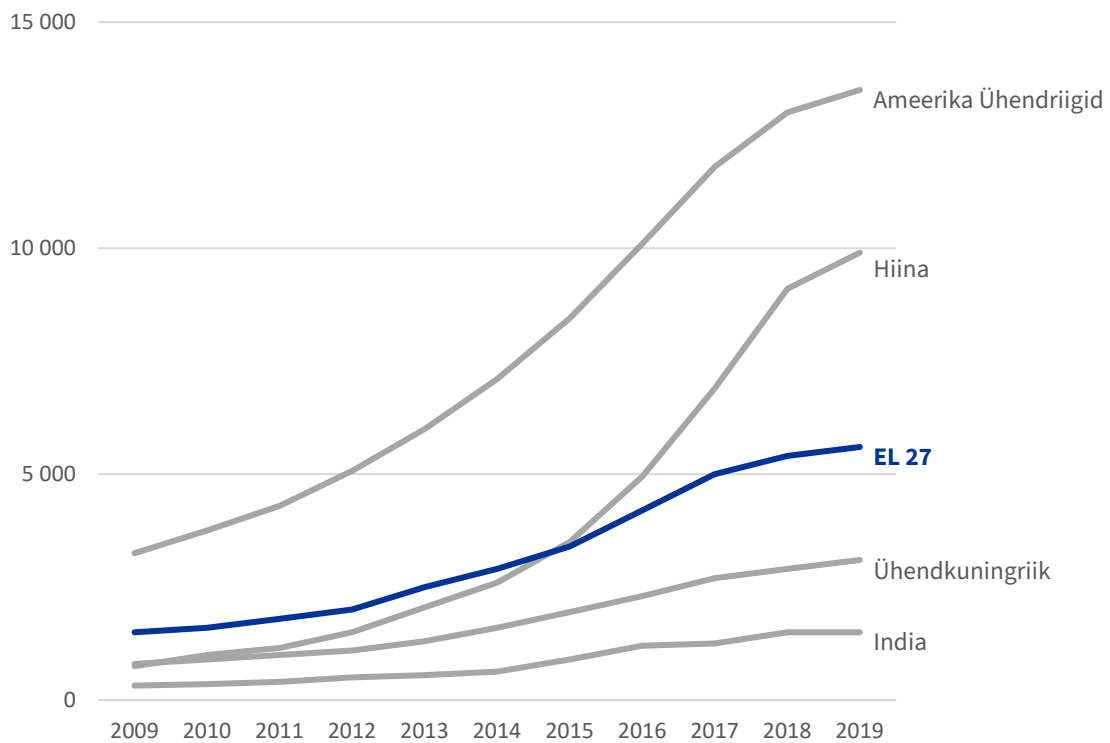

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

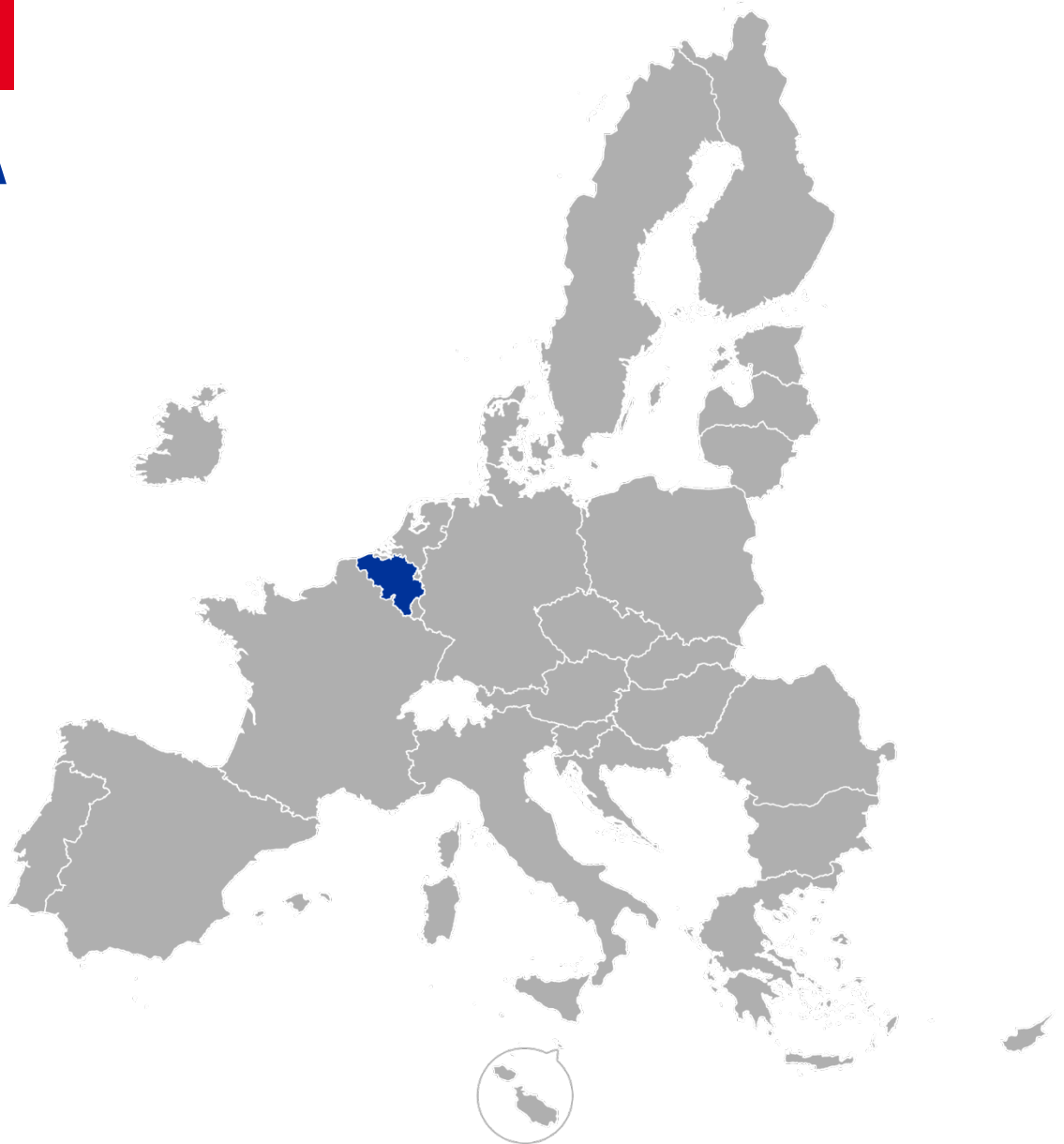
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

BELGIA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

BELGIA

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Küpros, Saksamaa, Kreeka ja Hispaania.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhtav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid.** Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Teie riik on ühe peamise prioriteedina pühendunud põhiõiguste kaitsmisele. Riigi tasandi ja riikidevaheliste ohtude, eelkõige digivahenditest tulenevate ohtudega tegelemine nõuab kiireloomulist piiriülest koostööd.
- Soovite tagada, et TId arendatakse vastutustundlikult. Alates 2010. aastatest on arendajad teinud märkimisväärsed läbimurdeid, luues uusi vahendeid kiiremini, kui ühiskond kohaneda suudab. Vähesed inimesed ja institutsioonid suudavad täielikult hoomata TI tulevikku: üldotstarbeline tehisintellekt võib peagi jäljendada inimeste mõtlemist, samal ajal kui kvanttehisintellekt võib kvantarvutuse abil võimeid hüppeliselt suurendada, tuues kaasa praegu veel teadmata tagajärgi.
- Vastutustundlikult arendatud TI võib parandada elujärge, lahendada tõhusamalt üleilmseid probleeme ja suurendada inimpotentsiaali. Samas nõuab see ka hoolikat reguleerimist ja eetilisi kaalutlusi. Toetate võimetepõhist riskiklassifikatsiooni: kõiki TI-süsteeme, mida võidakse väärkasutada või mis võivad olla kallutatud või avaldada kahjulikku mõju, tuleks pidada suure riskiga süsteemideks. TI arendamine peaks käima käsikäes mitmekesisuse ja inimõiguste edendamisega, mitte töötama nende vastu.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

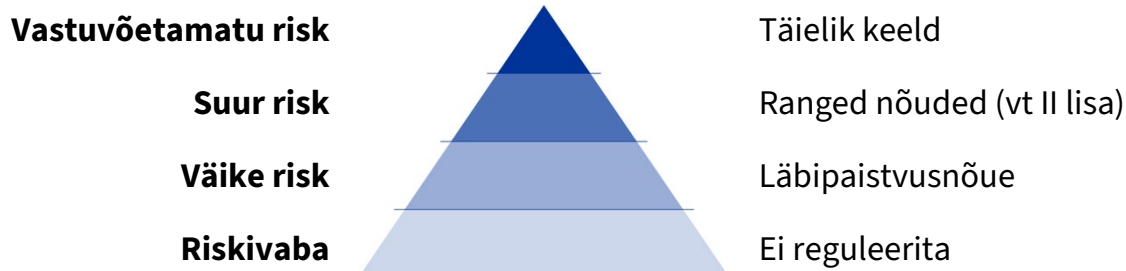

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Pooldate laia kohaldamisalaga määrust. Teie arvates ei ole eriti mõistlik leppida kokku kogu ELi hõlmavas TI-määruses, et standardida TI vastutustundlikku arendamist, ning seejärel jätta sellest kohe välja väga olulised valdkonnad, nagu julgeolek.
- Ainus erand, millega olete valmis nõustuma, on avatud lähtekoodiga mudelid, kuna sellised mudelid kiirendavad innovatsiooni, sest need töötatakse välja läbipaistvalt. Arendajad eksperimenteerivad ja harivad end koos, jagades omavahel teadmisi vahendite täiustamiseks. Avatud lähtekoodiga TI on sageli paremini kontrollitav ja auditeeritav kui omandiõigusega kaitstud mudelid; see on kooskõlas õigusakti eesmärkidega.
- Märkmed:

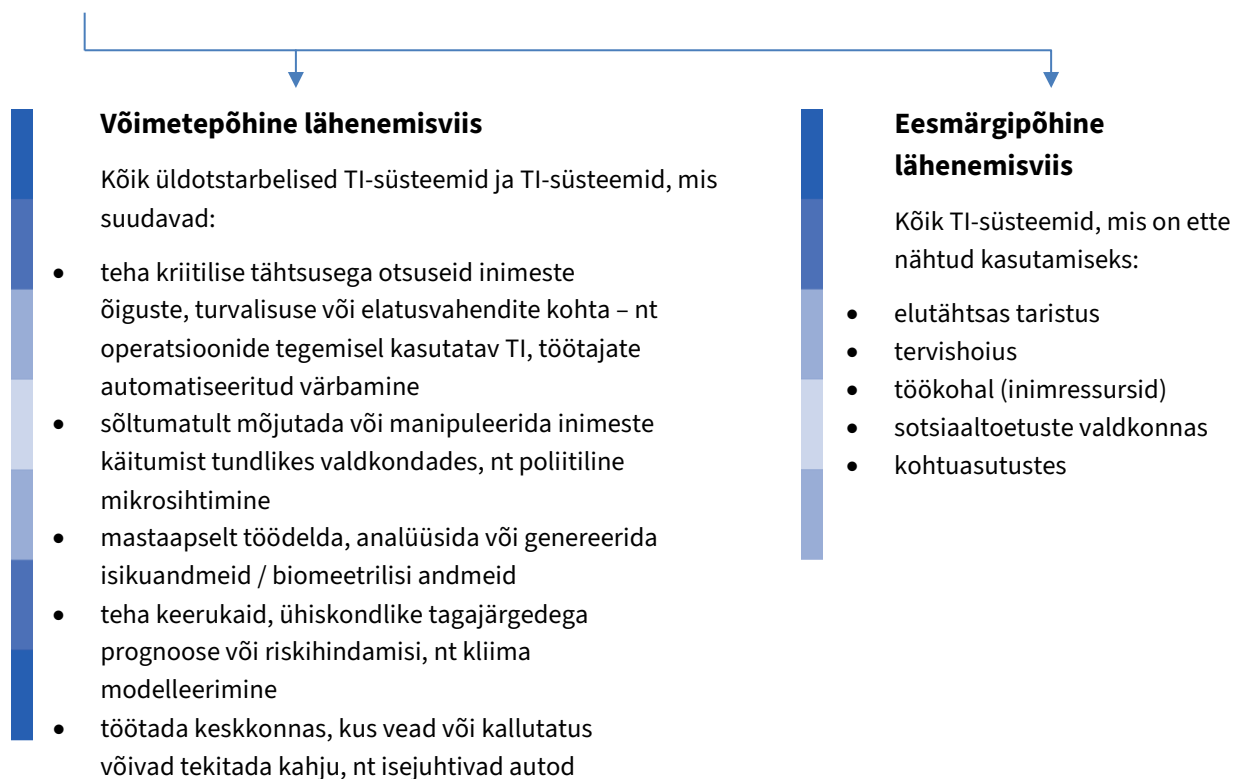
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia	võimetepõhine		avatud lähtekood	
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

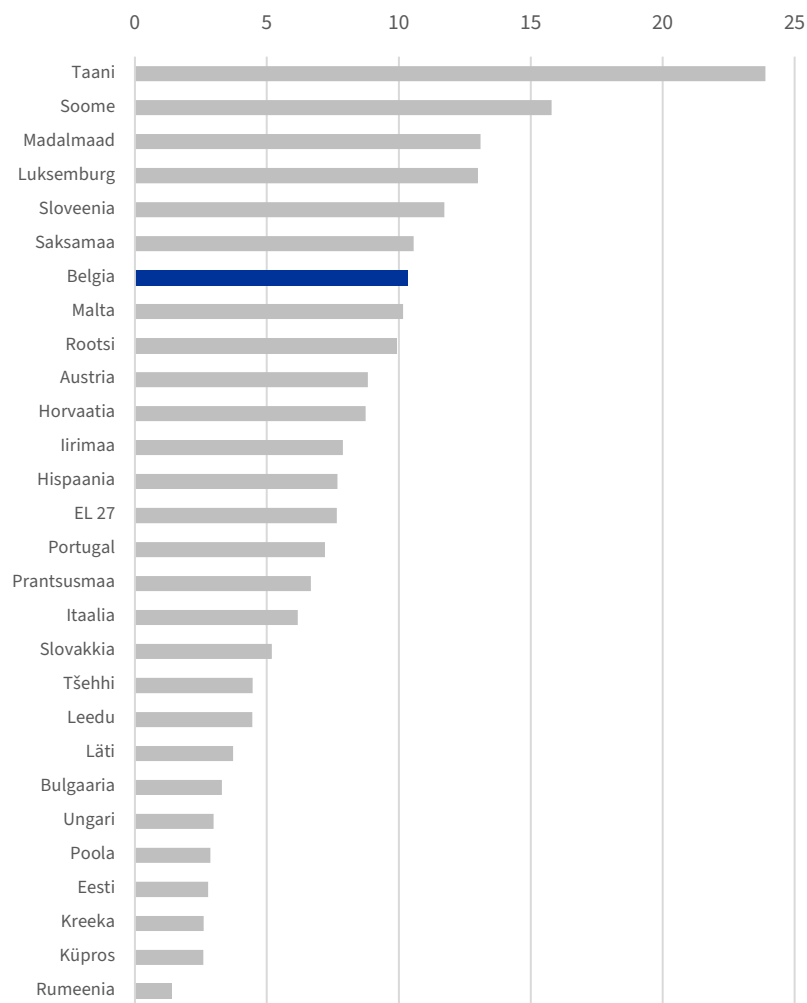
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

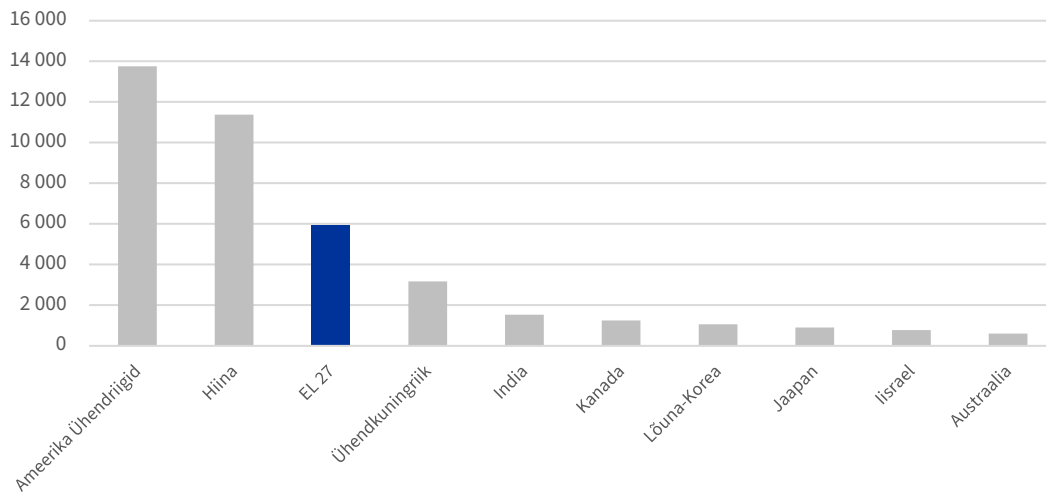
	Euroopa Liit	Belgia
Rahvaarv	447 695 350	11 742 796
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	50 610
Töötuse määr	6,1%	5,5%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	13,8%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	28,3%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

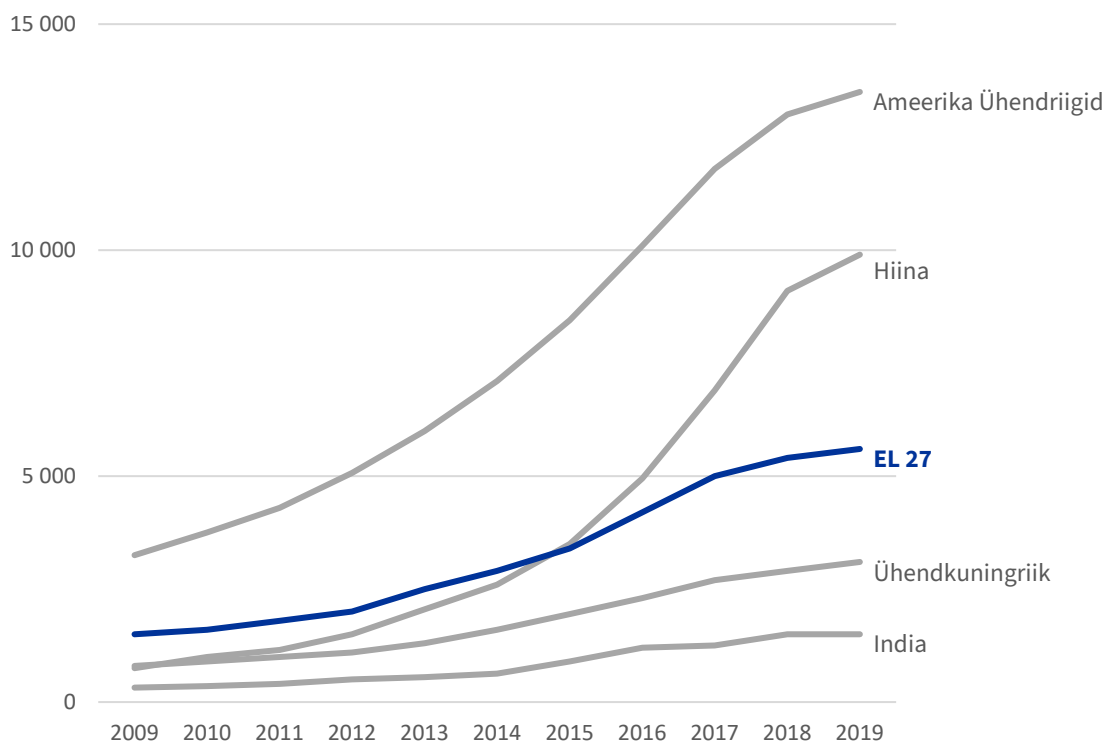

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

BULGAARIA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määramiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

BULGAARIA

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Luksemburg, Malta ja Slovakkia.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Bulgaaria kõrgtehnoloogia- ja IT-sektorid on tehisintellekti valdkonnas edukad ning neil on tihedad sidemed Lääne-Euroopa ja USA klientidega ning tehisintellekt moodustab juba 3% Bulgaaria tööturust, mis on märkimisväärne osa ja teie eesmärk on seda kasvatada. Te soovite, et ELi tehisintellektistrateegia annaks tulemusi, mis toetavad teie riigi tööstust ja ülikoole, et tehisintellektist saadavat kasu maksimeerida.
- Põhimõtteliselt on teil võimalik nõustuda eesmärgipõhise lähenemisviisiga. Selline lähenemisviis julgustab arendajaid ja juurutajaid hoolikalt kaaluma ka seda, kuidas nende süsteemi võidakse kasutada, ja mitte ainult seda, mis on selle algne eesmärk. See suurendab vastutust tegelikul kasutamisel.
- Te nõuate geograafilist tasakaalu. Jõukamatel riikidel on palju suuremad rahalised ja inimressursid TI-alaste teadusuuringute, sealhulgas enne kasutuselevõtmist läbiviidavate pikkade ja kulukate testimismenetluste jaoks. Õiglase arengu tagamiseks kogu ELis vajab Bulgaaria rahastust, et toetada oma väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid ning idufirmasid. Teie peamine prioriteet täna on tagada kindel pühendumine Bulgaaria TI-alaste teadusuuringute ELi-poolsele rahastamisele. Olete valmis arutama riskijuhtimis- ja testimisnõudeid, kuid ainult siis, kui teie peamisi mureküsimeisi on arvesse võetud.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Olete seisukohal, et selged õigusnormid peaksid kehtima kõigi sektorite, sealhulgas riikliku julgeoleku ja luuretegevuse suhtes. Nende suhtes erandi tegemine jätab õigusnormid lünklikuks ja suurendab ebaeetilise või kahjuliku TI kontrollimata jäämise ohtu.
- See ei tähenda TI blokeerimist riikliku julgeoleku valdkonnas, vaid selle tagamist, et TId arendataks vastutustundlikult, et vältida mis tahes kallutatust või diskrimineerimist.
- Te leiate, et ettepaneku praegune tekst on liiga ebamäärane, ning sooviksite selgemat sõnastust, et sama määrust kohaldatakse ka ELi-välistelt arendajatelt imporditud TI-mudelite suhtes. Selle eesmärk on vältida ebaselgust. TI-määrus koostati eesmärgiga edendada TI arengut ELis ja muuta ELi TI-mudelid atraktiivsemaks kui USA või Hiina tooted.
- Märkmed:

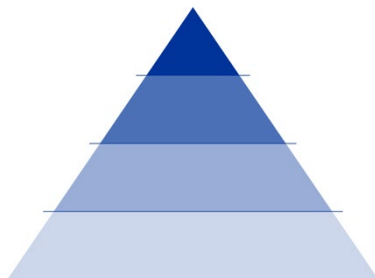
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria	eesmärgipõhine		ilma eranditeta	
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

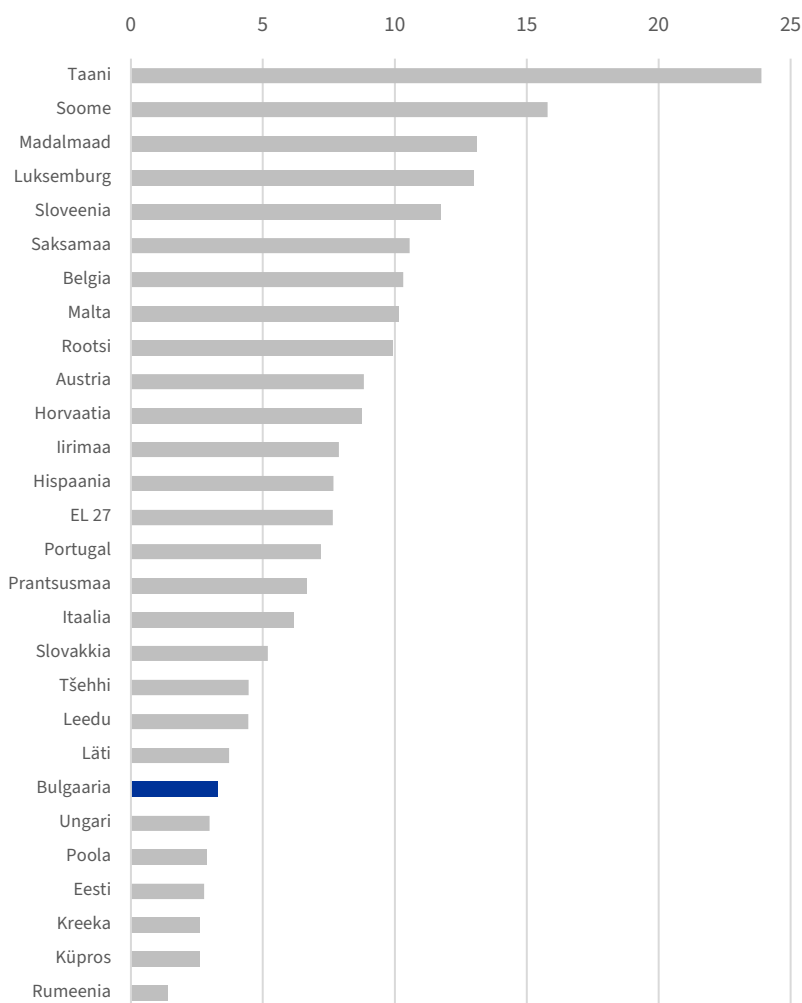
- **Algoritmid** – samm-sammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

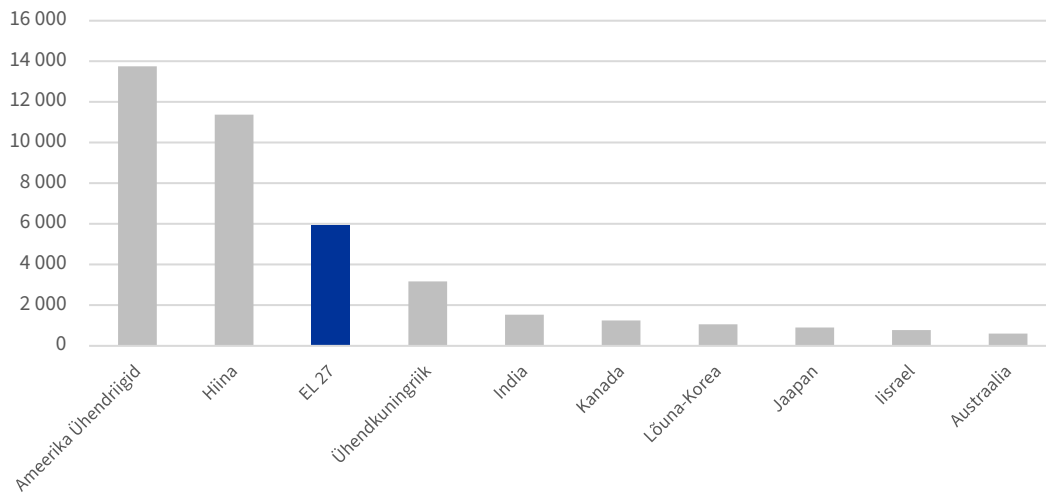
	Euroopa Liit	Bulgaaria
Rahvaarv	447 695 350	6 447 710
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	14 690
Töötuse määr	6,1%	4,3%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	3,6%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	7,7%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

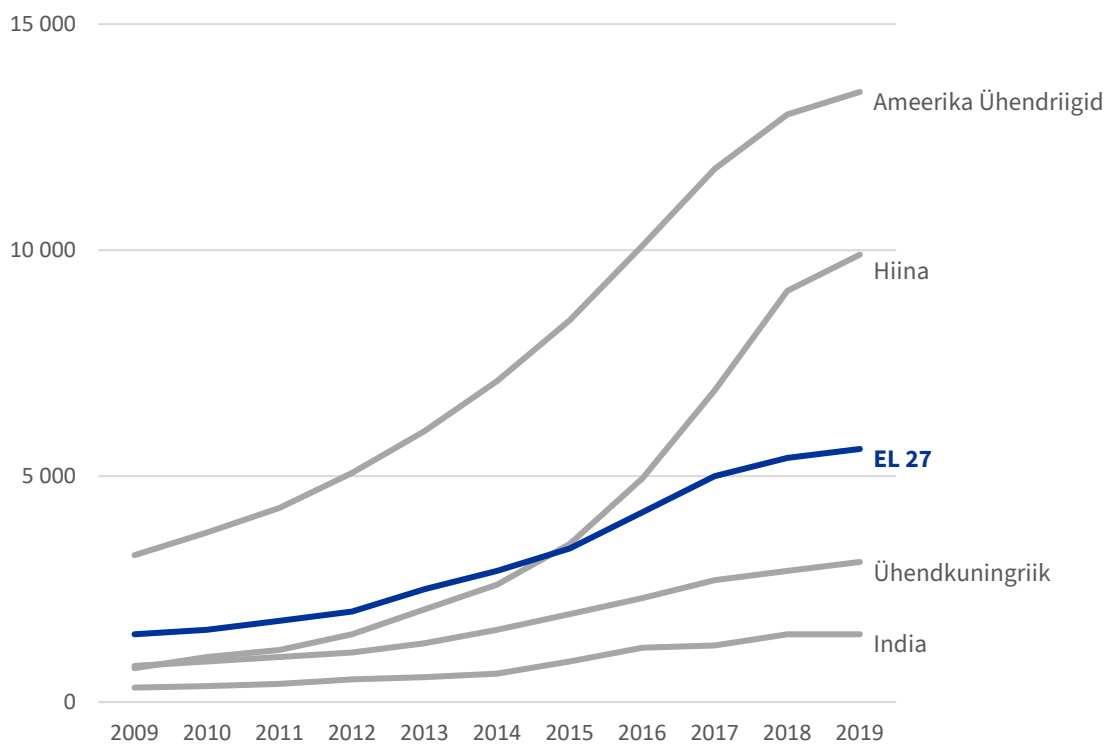

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

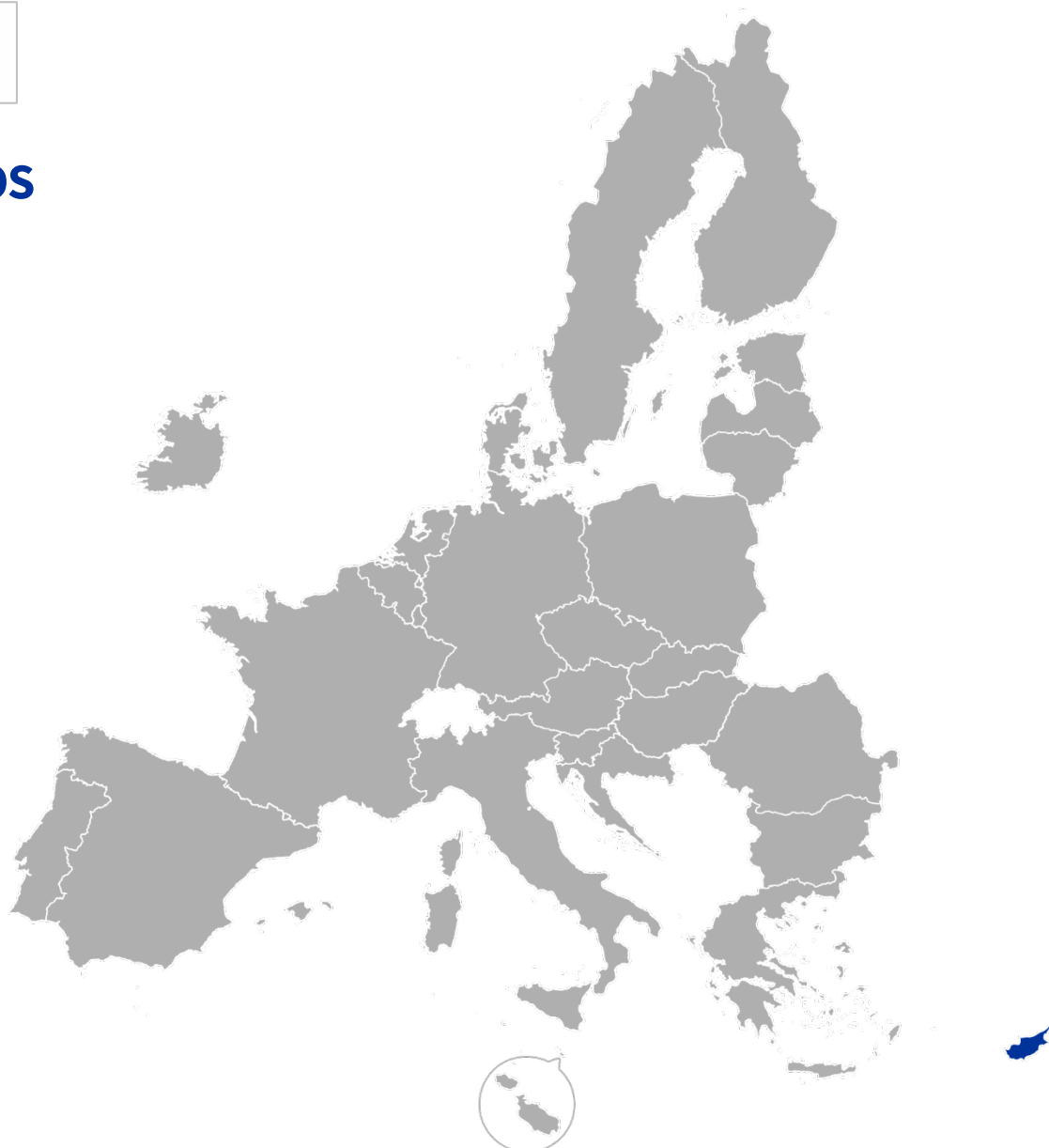
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

KÜPROS

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

KÜPROS

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Belgia, Saksamaa, Kreeka ja Hispaania.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid.** Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Teie riigi valitsus seab esikohale poliitikameetmed, mis edendavad teadusuuringuid ja innovatsiooni, kuid kohaldab samal ajal rangeid eetikasuuniseid. Ilma eetikata kujutab TI endast paratamatult ohtu üksikisikute ja ettevõtjate julgeolekule ning ELi majandustulemustele.
- Hästi dokumenteeritud varasemad TI tehtud vead toovad esile vajaduse inimjärelevalve ja tugeva juhtimise järele, seda juba arendamise ajal. Näiteks 2010. aastal põhjustasid TI-l põhinevad kauplemisalgoritmid turu kokkuvarisemise, langetades minutite jooksul aktsiate väärtust 1 triljoni USA dollari ulatuses.
- Teie arvates tuleb TI eetilisel arendamisel seada esikohale läbipaistvus (muutes TI arusaadavaks), vastutus (tagades, et TIga seotud otsuste eest jäävad vastutavaks inimesed) ja kontrollimehhanismid (vältides TI kontrollimata toimimist).
- Te toetate võimetepõhist riskiklassifikatsiooni: kõiki TI-süsteeme, mida võidakse väärkasutada või mis võivad avaldada kahjulikku mõju, tuleks pidada suure riskiga süsteemideks – mitte seetõttu, et TI on oma olemuselt ohtlik, vaid seetõttu, kuidas seda võidakse kasutada. Siiski oleksite **valmis arutama eesmärgipõhist riskiklassifikatsiooni, kui see vaadatakse kahe aasta pärast läbi.**
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Usute kindlalt, et TI eetilist arendamist tuleb kohaldada kõikjal – ühtegi sektorit ega arendajat ei tohiks ELi TI-määrusest välja jätta. Õiguskaitse, sõjalised küsimused, kaitse ja riiklik julgeolek on just valdkonnad, kus väärkasutuse, kallutatuse ja õiguste rikkumise oht on kõige suurem. Neid sektoreid ei tohiks käsitada erandina, vaid pigem tuleks neis kohaldada kõige kõrgemaid standardeid.
- EL soovib olla maailmas usaldusväärse ja vastutustundliku TI valdkonnas esirinnas. Seepärast pooldate selge eeskuju näitamist. Teatavate rakenduste puhul silma kinni pigistamine nõrgendaks ELi TI-määruse usaldusväärsust ja mõju. Kõik TI kasutusviisid, eriti need, millel on suurim potentsiaal mõjutada inimeste elu ja vabadusi, peavad juhinduma eetilistest põhimõtetest.
- Artikkel 2 on teie jaoks olulisem kui artikkel 1. Kui teil ei õnnestu saada teiste toetust oma artiklit 1 käsitlevatele argumentidele, keskendute selle tagamisele, et teie peamisi artikliga 2 seotud nõudeid võetakse tõsiselt.
- Märkmed:

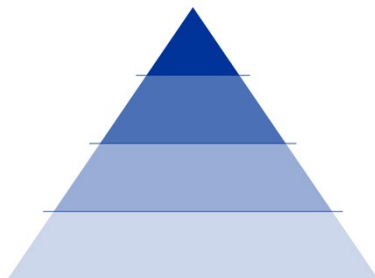
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros	võimetepõhine	läbivaatamine kahe aasta pärast	ilma eranditeta	
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

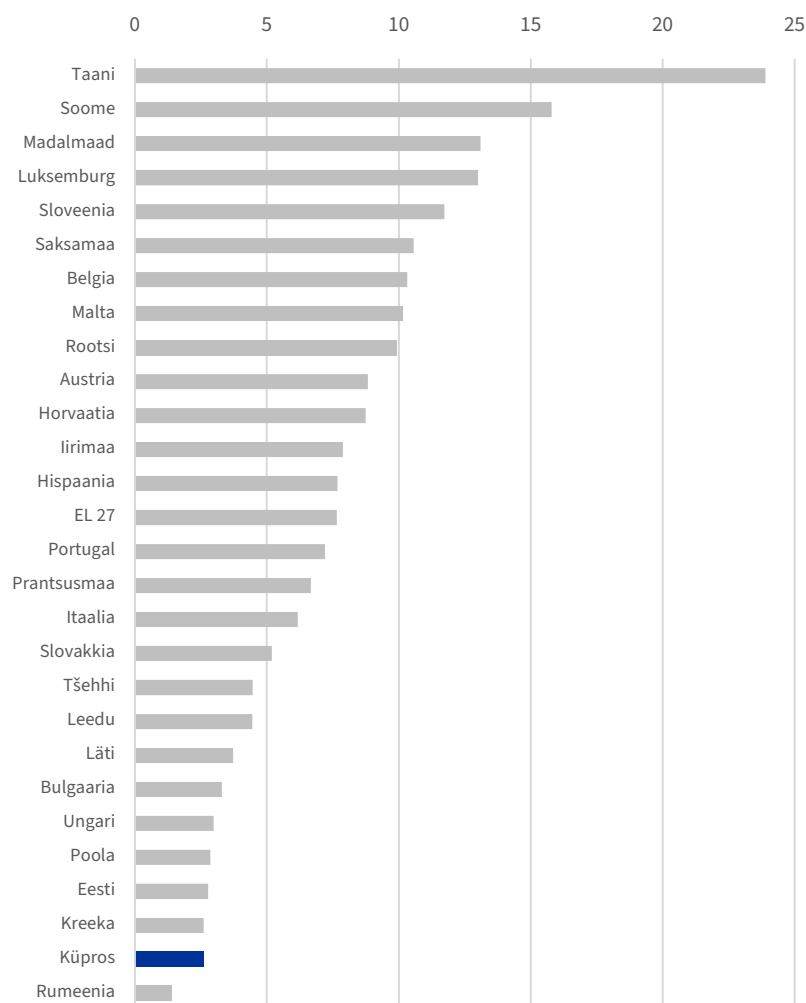
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

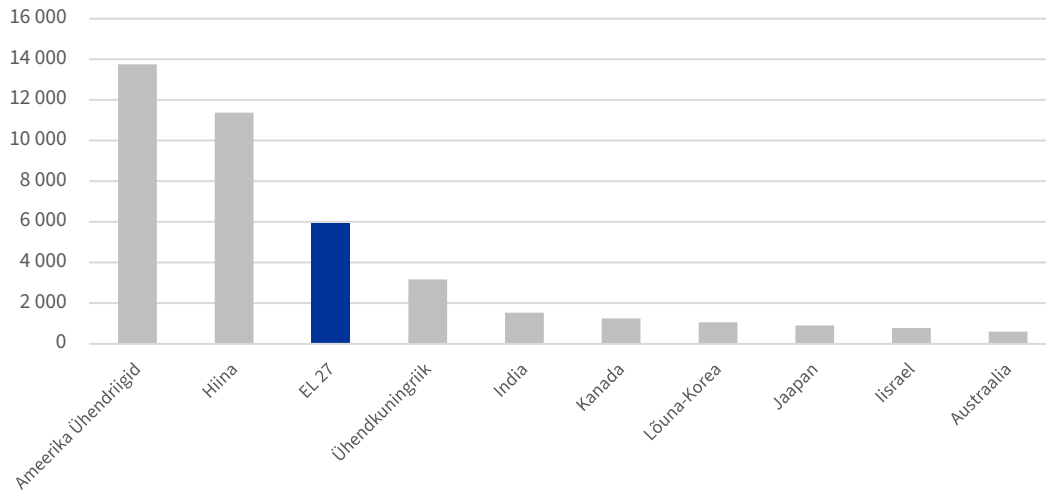
	Euroopa Liit	Küpros
Rahvaarv	447 695 350	949 084
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	32 720
Töötuse määr	6,1%	5,8%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	4,7%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	25%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

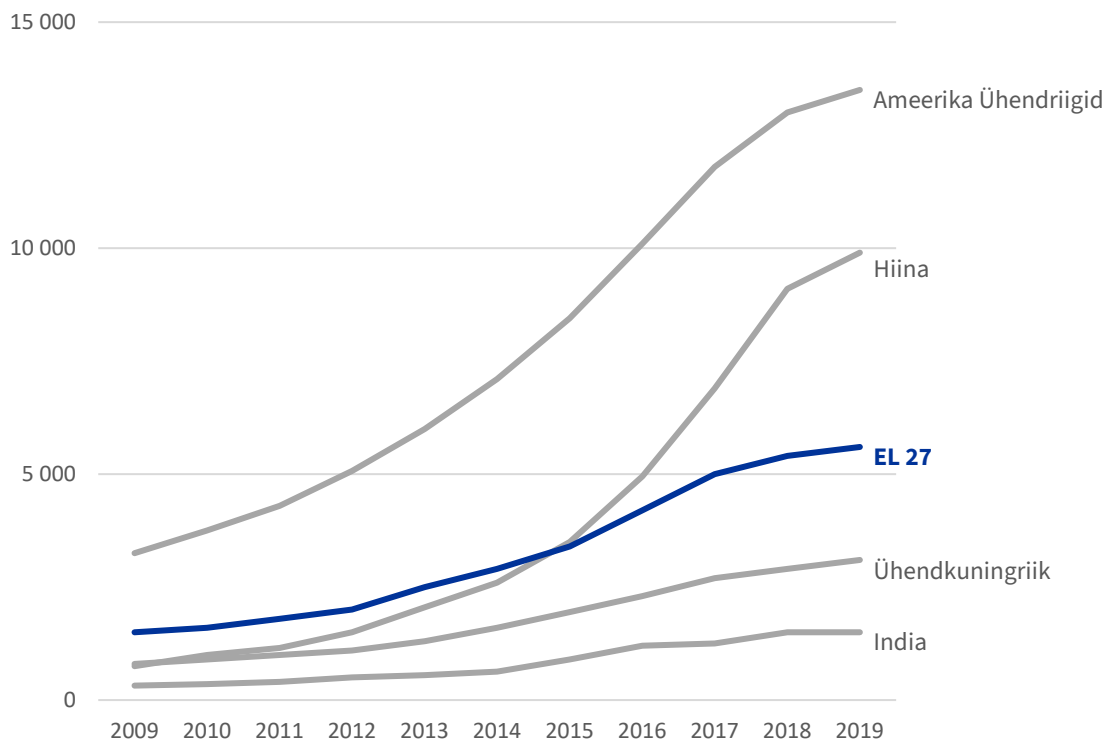

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

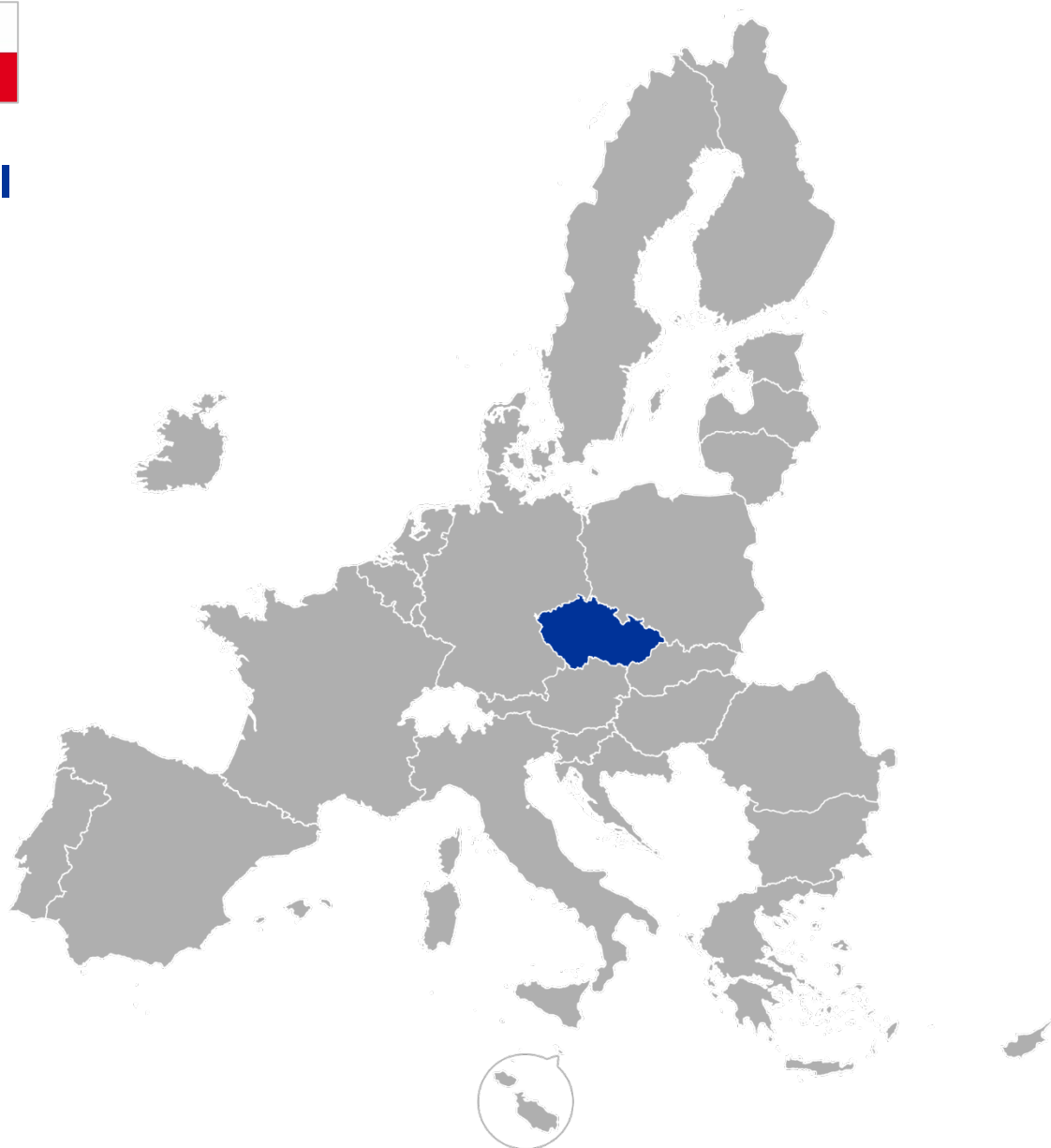
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TŠEHHI

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määramiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Eesti, Ungari, Läti ja Leedu.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ärakuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid.** Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on** muidugi **teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____.

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete-/eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____.

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____.

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumentid

- Teie riigi valitsuse eesmärk on edendada TI alast innovatsiooni. Kuigi EL on teadusuuringute poolest tugev, juhivad maailmaturgu USA ja Hiina, kes kehtestavad reeglid. Kiiresti edenevad ka teised riigid, nagu India, Kanada ja Ühendkuningriik.
- Seda arvestades on teie hinnangul loogiline järeldus, et EL peab looma tasakaalustatud õigusraamistiku (mis ei ole liiga jäik), et edendada TI alast innovatsiooni ja olla ülemaailmne TI valdkonna liider. ELi TI-määrus võib olla pöördelise tähtsusega, kui sellega on võimalik võita nii investorite kui ka arendajate usaldus ja toetus.
- Te toetate võimetepõhist lähenemisviisi, kuna eesmärgipõhine lähenemisviis võib olla vastuolus olemasoleva riigi tasandi ja ELi valdkondliku poliitikaga. Kogu üldotstarbelise TI liigitamine suure riskiga TI-ks oleks siiski liiga jäik. Paljud üldotstarbelised TI-süsteemid, nagu klienditeeninduses kasutatav TI või reaalajas tõlkimine, peaksid selgelt olema väikese riskiga süsteemid. Ülereguleerimine võib pärssida innovatsiooni, vähendada investeeringuid ja tugevdada ideed, et ELil on kõige rangemad TI alased õigusnormid, mis lõppkokkuvõttes nõrgendaks Euroopa konkurentsivõimet.
- Kui kompromissi saavutamine täna osutub keeruliseks, **olete valmis lisama klausli määruse läbivaatamiseks viie aasta pärast**, tagamaks, et see on kiiresti areneval TI-maastikul endiselt asjakohane.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

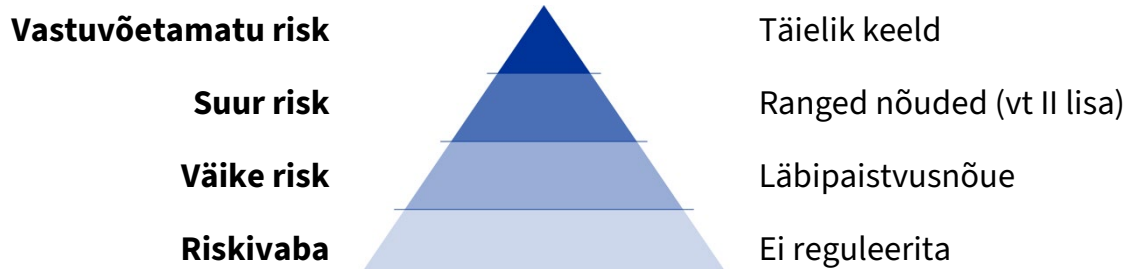

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Usute kindlalt, et TI eetilist arendamist tuleb kohaldada kõikjal – ühtegi sektorit ega arendajat ei tohiks ELi TI-määrusest välja jätta. Õiguskaitse, sõjalised küsimused, kaitse ja riiklik julgeolek on just valdkonnad, kus väärkasutuse, kallutatuse ja õiguste rikkumise oht on kõige suurem. Neid sektoreid ei tohiks käsitada erandina, vaid pigem tuleks neis kohaldada kõige kõrgemaid standardeid.
- Kui EL soovib olla maailmas usaldusväärse ja vastutustundliku TI valdkonnas esirinnas, tuleb näidata selget eeskuju. Teatavate rakenduste puhul silma kinni pigistamine nõrgendaks ELi TI-määruse usaldusväärsust ja mõju. Kõik TI kasutusviisid, eriti need, millel on suurim potentsiaal mõjutada inimeste elu ja vabadusi, peavad juhinduma eetilistest põhimõtetest.
- Märkmed:

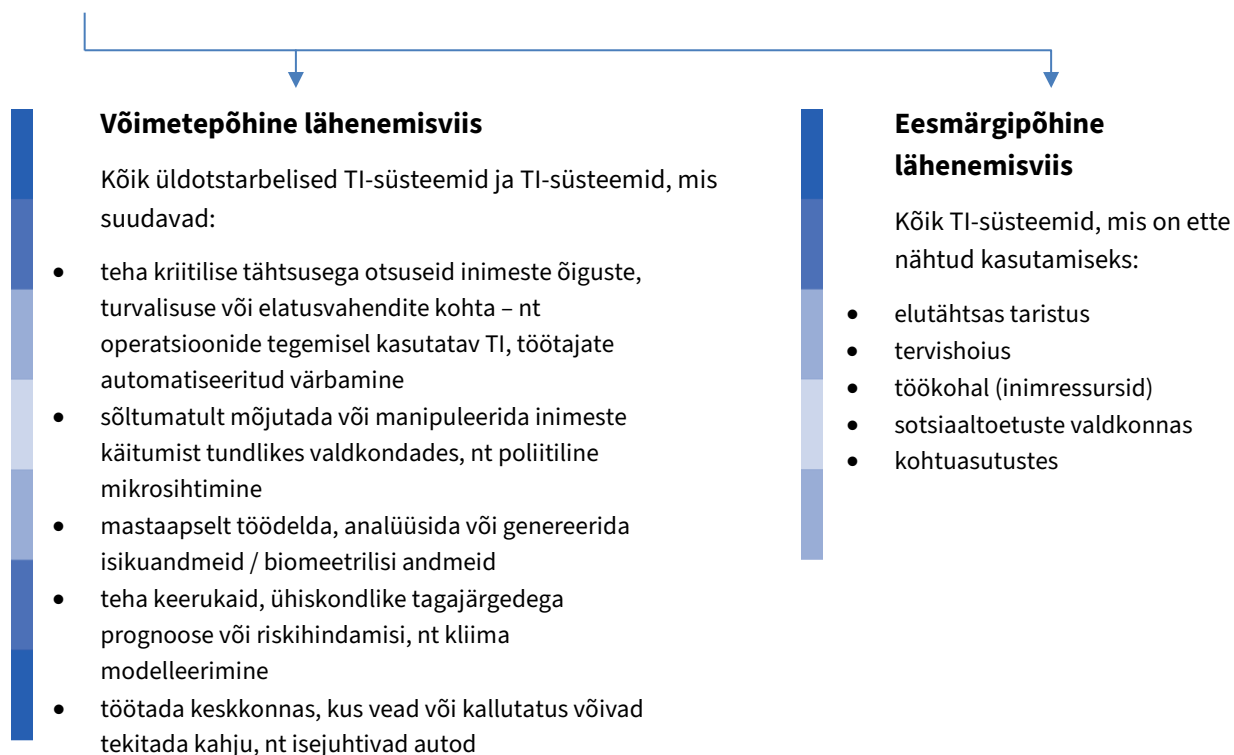
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulgu ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovituselotsotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi	võimetepõhine	läbivaatamine viie aasta pärast	ilma eranditeta	
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

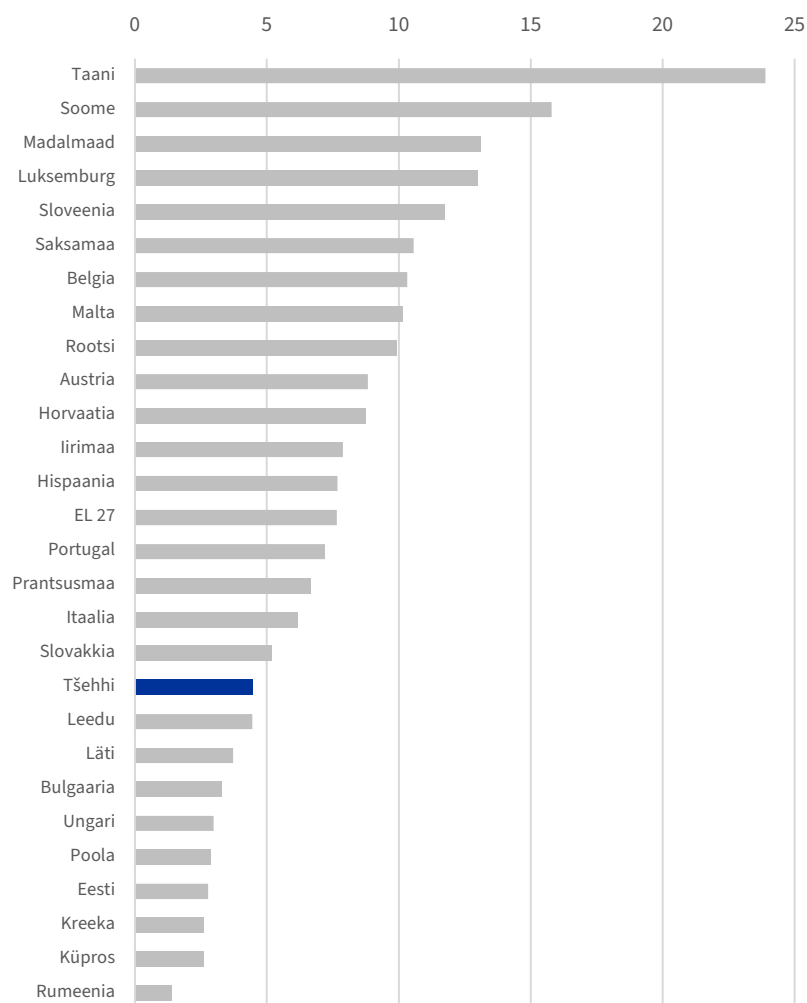
- **Algoritmid** – samm-sammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

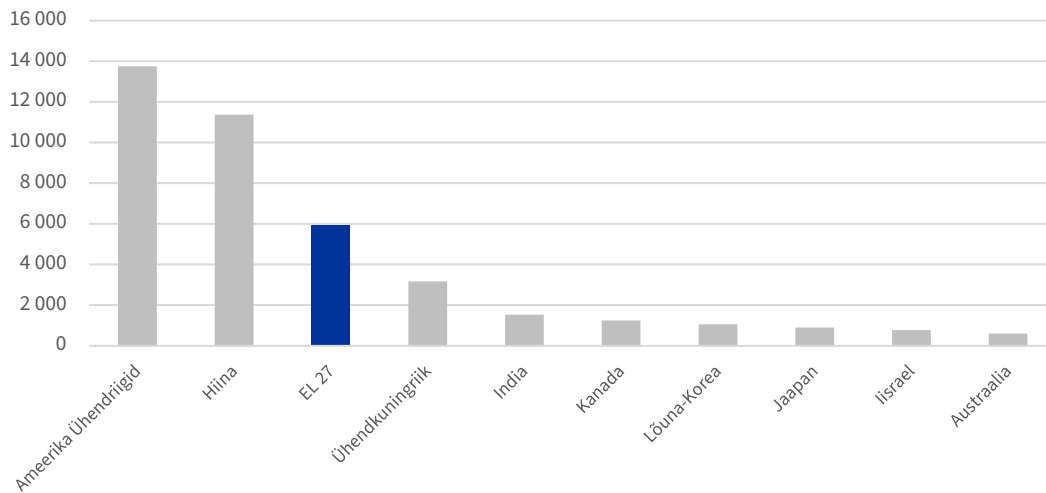
	Euroopa Liit	Tšehhi
Rahvaarv	447 695 350	10 827 529
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	29 180
Töötuse määr	6,1%	2,6%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	5,9%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	35,5%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

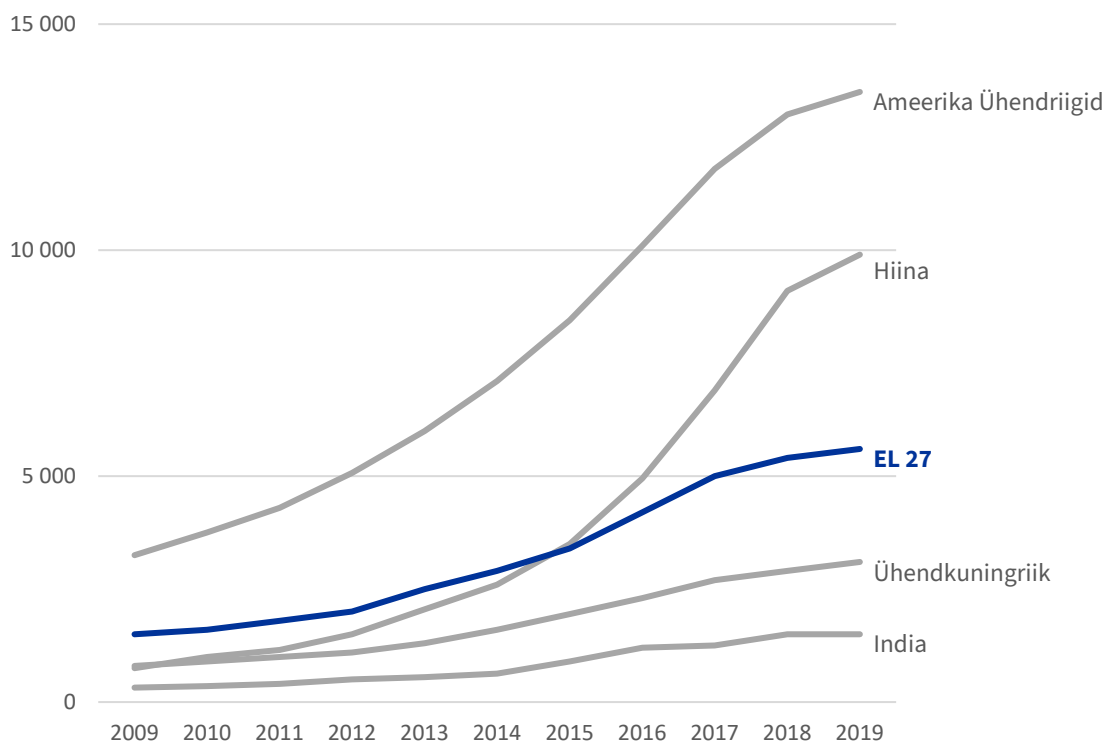

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

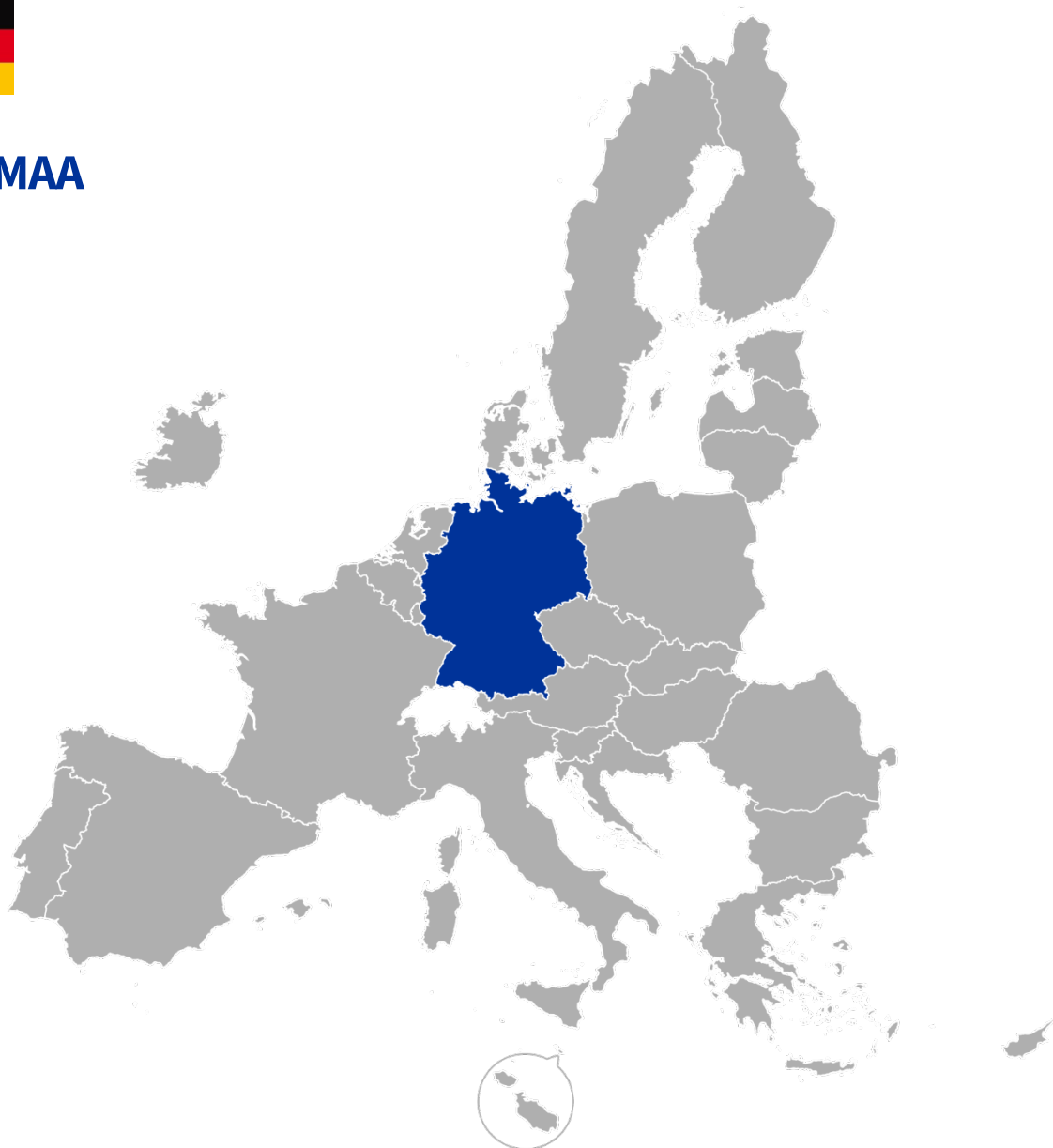
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

SAKSAMAA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Belgia, Küpros, Kreeka ja Hispaania.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhata) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____.

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete-/eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____.

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____.

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Teie peamine prioriteet on põhiõiguste edendamine ning te tunnistate tungivat vajadust piiriülese koostöö järele, et tegeleda nii riiklike kui ka riikidevaheliste ohtudega, sealhulgas digitehnoloogiast tulenevate ohtudega. Olete näinud, kuidas TI võib õhutada väärinfo- ja süvavõltsimise kampaaniaid, kujutades endast tõsist ohtu sõnavabadusele ja demokraatlikele institutsioonidele.
- Kuigi TI arendamine edeneb kiiresti ja sellel on ühiskonnas üha suurem roll, usute, et TId tuleb arendada nii, et see tooks inimestele ja keskkonnale kasu, mitte kahju.
- TI-süsteemide puhul on suur probleem kallutatus. Kui TId treenitakse andmekogumite alusel, mis ei ole mitmekesised või representatiivsed, võib see anda diskrimineerivaid tulemusi, nagu Amazoni värbamisvahend, mille kasutamine lõpetati, kuna see eelistas varasemate värbamismustrite alusel meeskandidaate. Täna on teie lõppeesmärk teha tööd raamistiku nimel, mis kõrvaldaks väikseimagi TI tekitatud kahju ohu, näiteks väärinfo ohu. Te mõistate, et see on ambitsioonikas eesmärk, kuid teie arvates on see vajalik.
- Nendel põhjustel toetate võimetepõhist riskiklassifikatsiooni: kõiki TI-süsteeme, mida võidakse väärkasutada või mis võivad avaldada kahjulikku mõju, tuleks pidada suure riskiga süsteemideks – mitte seetõttu, et TI on oma olemuselt ohtlik, vaid seetõttu, kuidas seda võidakse kasutada.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Teile valmistab suurt muret see, et mõni riik soovib jätta õiguskaitse, sõjalise valdkonna, kaitse või riikliku julgeoleku ELi TI-määruse kohaldamisalast välja. Just need on valdkonnad, kus TI võib diskrimineerimise, valepositiivsete tulemuste ja kallutuse tõttu põhjustada tõsist kahju ning kus on kõige rohkem vaja tugevaid kaitsemeetmeid. Näiteks on kallutatud näotuvastus politseitöös juba kaasa toonud ebaproportsionaalse arvu rassistatud noorte meeste põhjendamatuid vahistamisi ja üksikisikute õiguste tõsiseid rikkumisi.
- Te mõistate, et paljudes riikides on TI kasutamine nendes sektorites tõhusust märkimisväärselt suurendanud ja te austate seda. Kuid inimõigustesse ei saa suhtuda kergekäeliselt. Olete tähelepanelikult jälginud TI arengut USAs ja Hiinas ning olete sügavalt mures tugevate kaitsemeetmete puudumise pärast nende vastavates süsteemides.
- ELi TI-määrus koostati eesmärgiga edendada vastutustundlikku ja inimkesket TId. Teatavate sektorite väljajätmine määrusest tervikuna nõrgendaks seda eesmärki ja kahjustaks ELi ambitsiooni kehtestada usaldusväärse TI jaoks ülemaailmne standard.
- Märkmed:

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

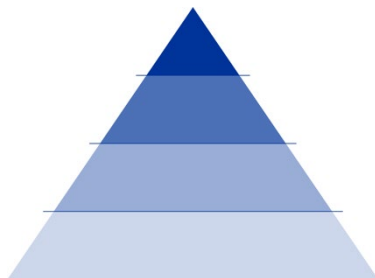
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa	võimetepõhine		ilma eranditeta	
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

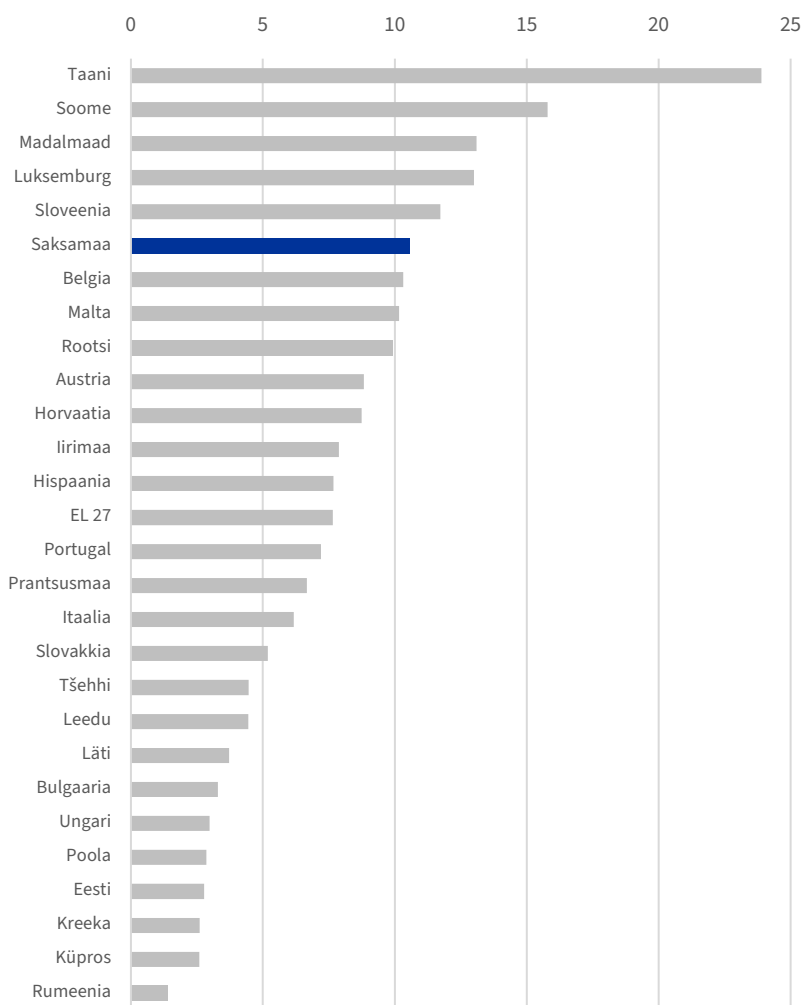
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

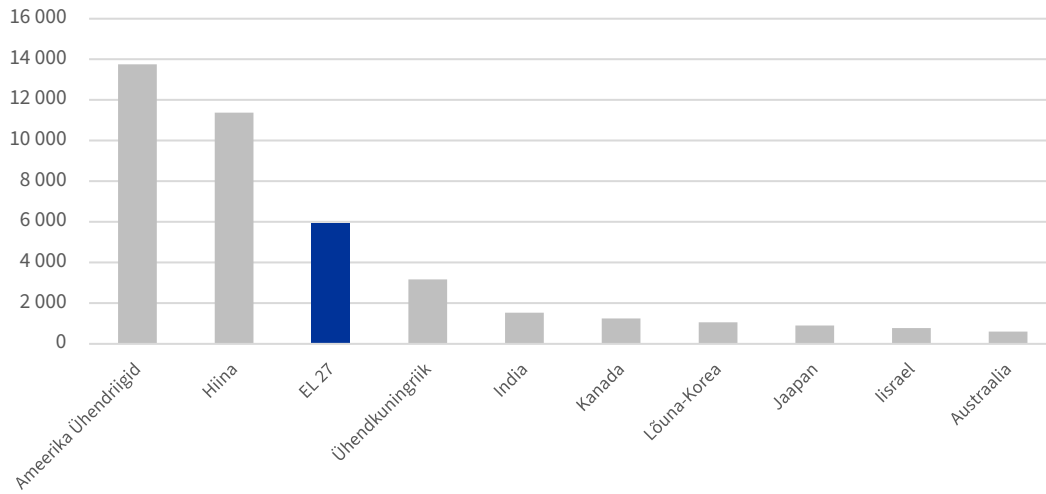
	Euroopa Liit	Saksamaa
Rahvaarv	447 695 350	83 118 501
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	49 520
Töötuse määr	6,1%	3,1%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	11,6%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	19,8%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

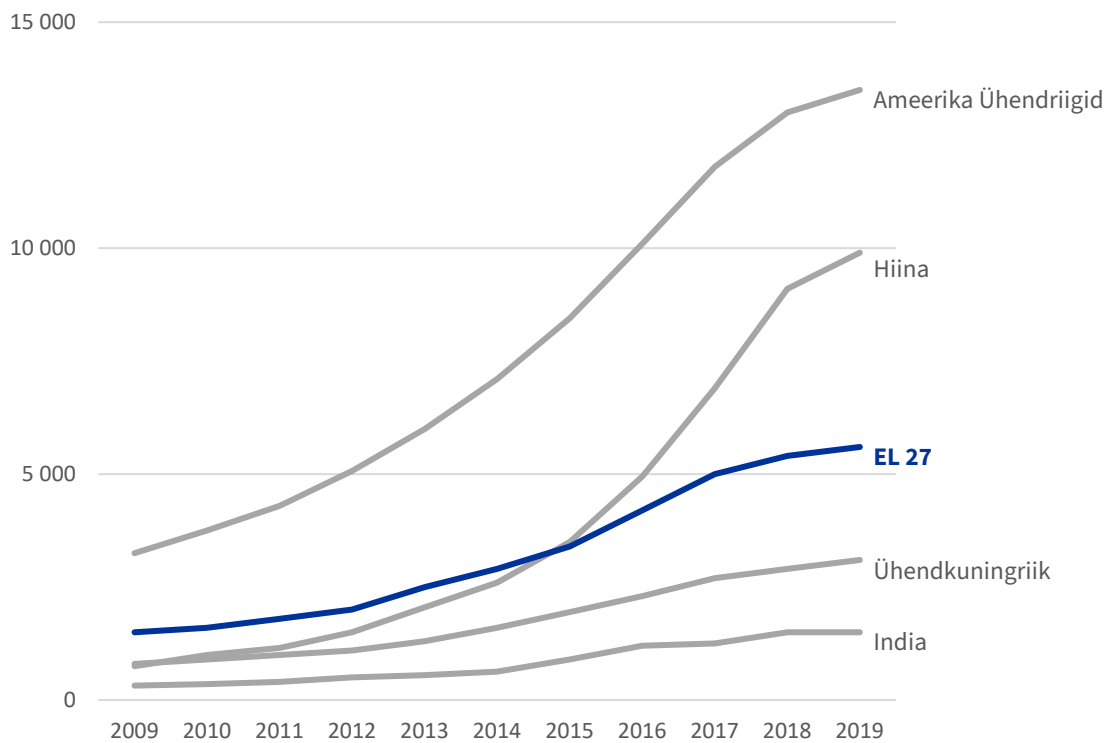

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

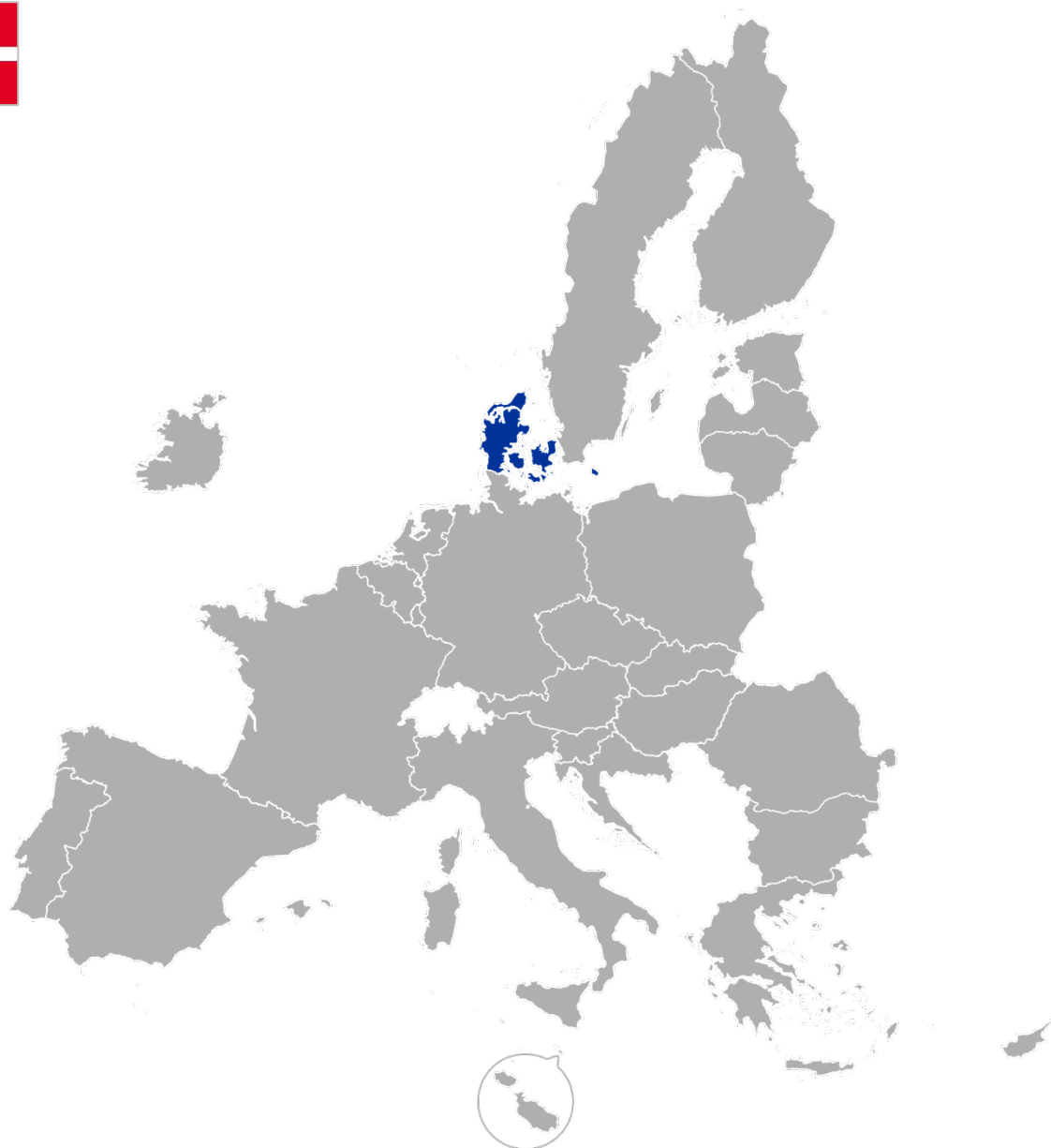
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TAANI

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumentid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Austria, Prantsusmaa, Poola ja Rumeenia.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumentid.** Kui teie argumentid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumentid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____.

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete-/eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____.

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____.

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Väljendate heameelt komisjoni ettepaneku üle kehtestada TI raamistik. Määrus peaks edendama vastutuskultuuri, et probleemide ilmnemisel oleks lihtsam kindlaks teha, mis on valesti läinud.
- Toetate eesmärgipõhist lähenemisviisi kui konstruktiivset esimest sammu. See soodustab elutervet konkurentsi igas sektoris. Soovite siiski, et määrus hõlmaks ka haridussektorit. Kui koolid kasutavad käitumise jälgimiseks, hinnete panemiseks või tulemuste prognoosimiseks TId, võivad õpilased tunda, et neid pidevalt masinaga jälgitakse või hinnatakse. See võib tekitada survet alati teataval tasemel „sooritus“ teha, isegi kui õpilastel on lihtsalt halb päev. Erinevalt inimõpetajast puudub TI-l sageli empaatia või arusaamine isiklikest probleemidest.
- Lisaks soovite rõhutada liidu keelelist mitmekesisust. Enamikku suuri TI-mudeleid treenitakse andmete põhjal, mis pärinevad laialdaselt kõneldavatest keeltest, nagu inglise, prantsuse või saksa keel, mis võib põhjustada kehvi tulemusi vähem levinud keeltes, näiteks taani keeles.
- Kui EL otsustab eraldada TI arendamise toetamiseks rahalisi vahendeid, oleks õiglane seada esikohale väiksemate riikide ja vähem levinud keelte toetamine. Ilma selleta võib TI areng suurendada ebavõrdsust, viies vähem levinud keeltes madalama kvaliteediga teenuste pakkumiseni.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Teie jaoks on jätkuvalt väga tähtis, et riikliku julgeoleku, sõjalise või kaitsevaldkonnaga seotud küsimused jääksid TI-määruse kohaldamisalast välja. Liikmesriigid on otsustanud säilitada kontrolli otsuste üle nendes valdkondades, mis tavaliselt ei kuulu nagunii ELi jurisdiktsiooni alla. Seda kajastab ka asjaolu, et ELil puudub (veel) ühine ELi sõjavägi.
- Lisaks olete seisukohal, et luureandmete kogumiseks, küberkaitseks või lahinguvälja stsenaariumideks kasutatavate TI-süsteemide suhtes ei saa kohaldada samu avalikustamis- või regulatiivseid nõudeid nagu tsiviilotstarbeliste süsteemide suhtes, kuna see võib kahjustada operatsioonisaladust, riiklikke julgeolekuhuve ja strateegilist eelist, mida sellised süsteemid on kavandatud andma.
- Kui tänases arutelus ei ole võimalik teie soovidele täielikult vastu tulla, olete avatud kompromissile, mille puhul sõjalised ja riikliku julgeoleku eesmärgid ei ole määrusest küll välja jäetud, aga nende osas leitakse, et tegemist on pigem väikese riskiga TIga, mille suhtes kohaldatakse leebemaid nõudeid.
- Märkmed:

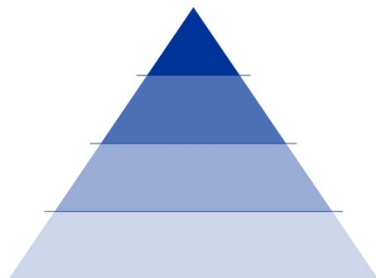
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani	eesmärgipõhine	lisada haridus	sõjaline/kaitseotstarve + riiklik julgeolek	
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

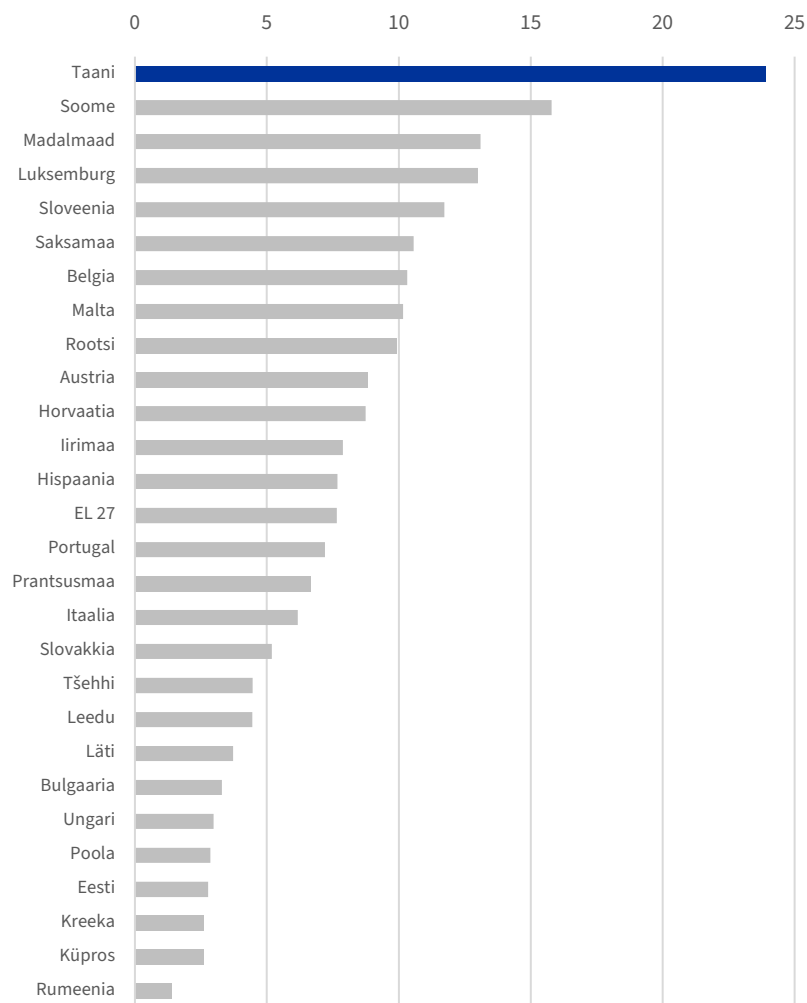
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

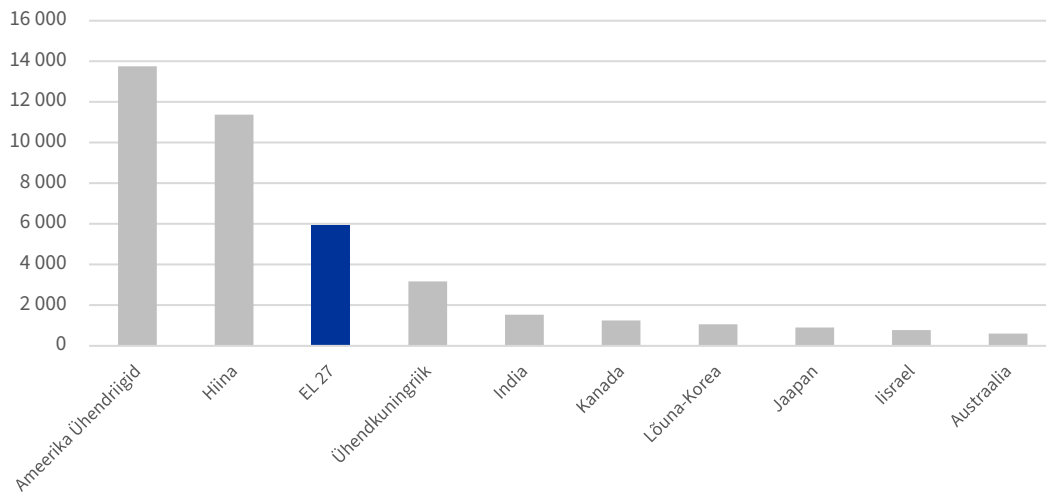
	Euroopa Liit	Taani
Rahvaarv	447 695 350	5 932 654
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	63 290
Töötuse määr	6,1%	5,1%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	15,2%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	39,4%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

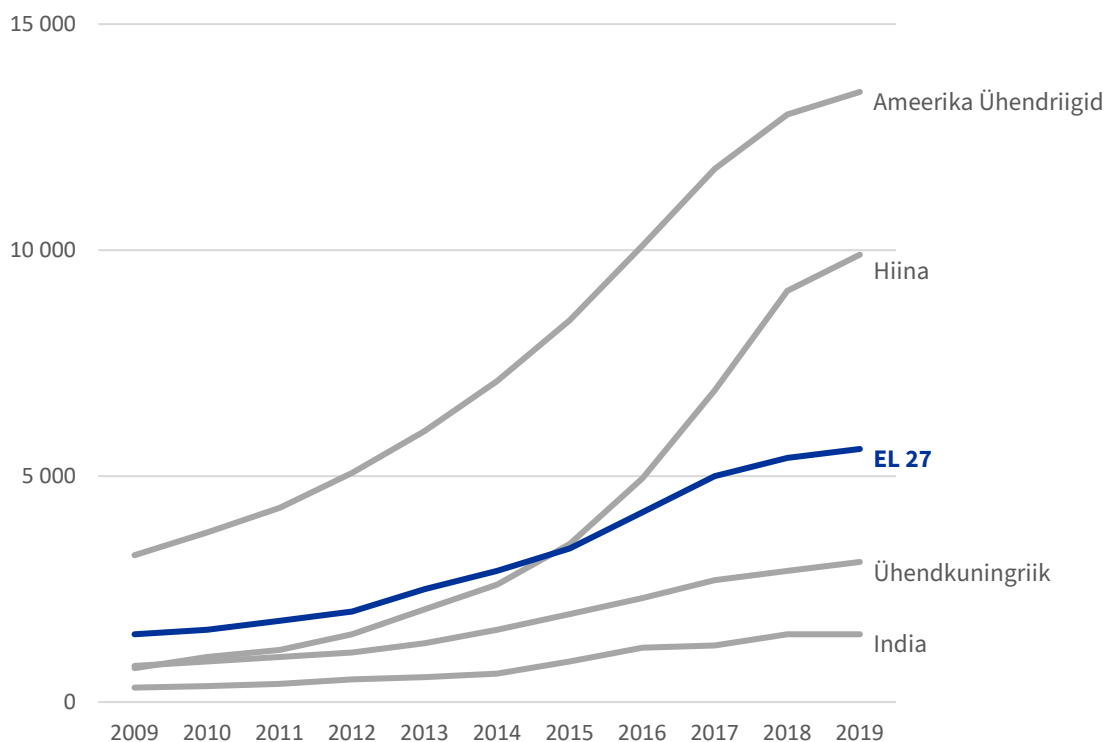

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

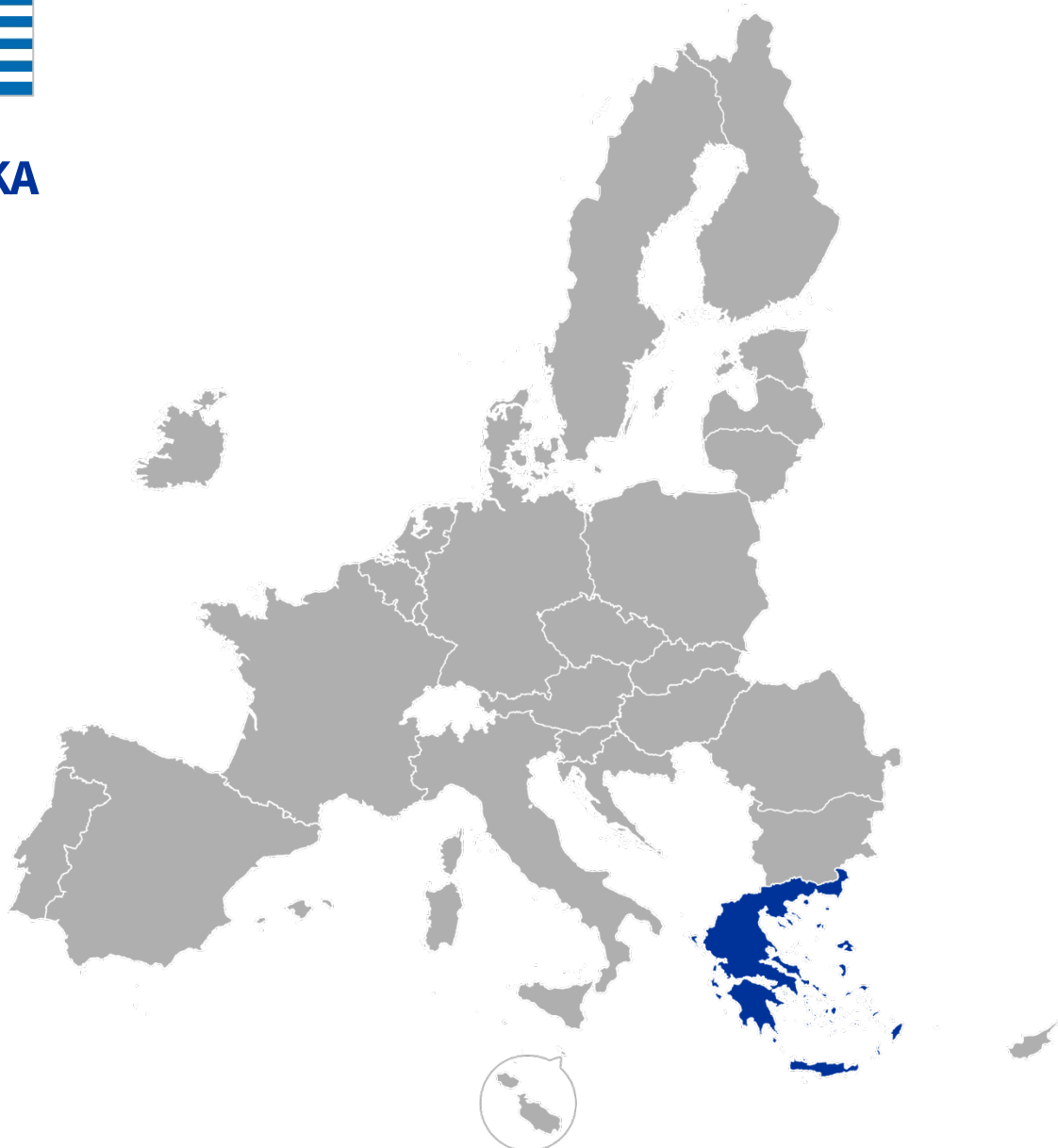
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

KREEKA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määramiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

KREEKA

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Belgia, Küpros, Saksamaa ja Hispaania.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid.** Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Teie riigi eesmärk on edendada tehnoloogiapõhist tulevikku, mis soodustab innovatsiooni ja arengut kõigi hüvanguks, tuginedes Euroopa põhiväärtustele.
- Selleks et hoida ära TI negatiivset mõju demokraatlikele protsessidele (näiteks TI loodud valeuudiste levitamise kaudu), toetate võimetepõhist lähenemisviisi, mille puhul peetakse TI-süsteemi suure riskiga süsteemiks, kui see suudab manipuleerida inimekäitumist, sealhulgas sellistes kontekstides nagu valimised.
- Te olete eriti mures kallutatud TI võimalike ohtude pärast: uuringud on näidanud, et suurtes näotuvastussüsteemides on tumedama nahatooniga inimeste ja naiste, eelkõige mustanahaliste naiste tuvastamisel olnud palju kõrgem veamäär. Hiljem on tuvastatud, et sellised vead on juba treenimisandmestikes, mis on tugevalt kallutatud valgenahaliste meeste nägude suunas, tuues kaasa sagedase väärtuvastamise ja diskrimineerivad tulemused.
- Täna ühisele seisukohale jõudmine võib olla keeruline. Vajaduse korral **võiks kompromissina välja pakkuda täiendava klausli: raamistiku kohustuslik läbivaatamine kolme aasta pärast**, tunnistades TI arengu kiiret tempot. See läbivaatamisprotsess peaks hõlmama kodanikuühiskonna, erasektori, tööstuse ja riikide valitsuste seisukohti.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

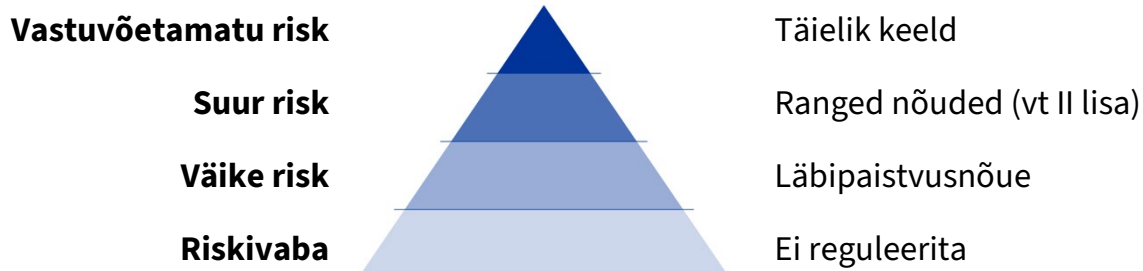

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Teie jaoks on jätkuvalt väga tähtis, et riikliku julgeoleku, sõjalise ja kaitsevaldkonnaga seotud küsimused jääksid TI-määruse kohaldamisalast välja. Liikmesriigid on otsustanud säilitada kontrolli otsuste üle nendes valdkondades, mis tavaliselt ei kuulu nagunii ELi jurisdiktsiooni alla. Schengeni piiririigina on Kreekal oluline roll ELi välispiiride haldamisel. Praegu kasutusel olevad süsteemid on aga aegunud ja ebatõhusad, pannes riiklikele ametiasutustele suure tegevus- ja humanitaarkoormuse.
- Seetõttu otsib Kreeka piirioperatsioonide ajakohastamiseks ja lihtsustamiseks TI-mudeleid, mis parandavad tuvastamise, registreerimise ja juhtumihaldamise protsesse, toetades samal ajal ka kiiremat ja täpsemat otsuste tegemist. Arvestades tungivat vajadust hallata saabujate suurt hulka, vajab Kreeka operatsioonide kiirendamiseks ja tõhustamiseks TI-süsteemide paindlikku ja õigeaegset kasutuselevõtmist.
- Märkmed:

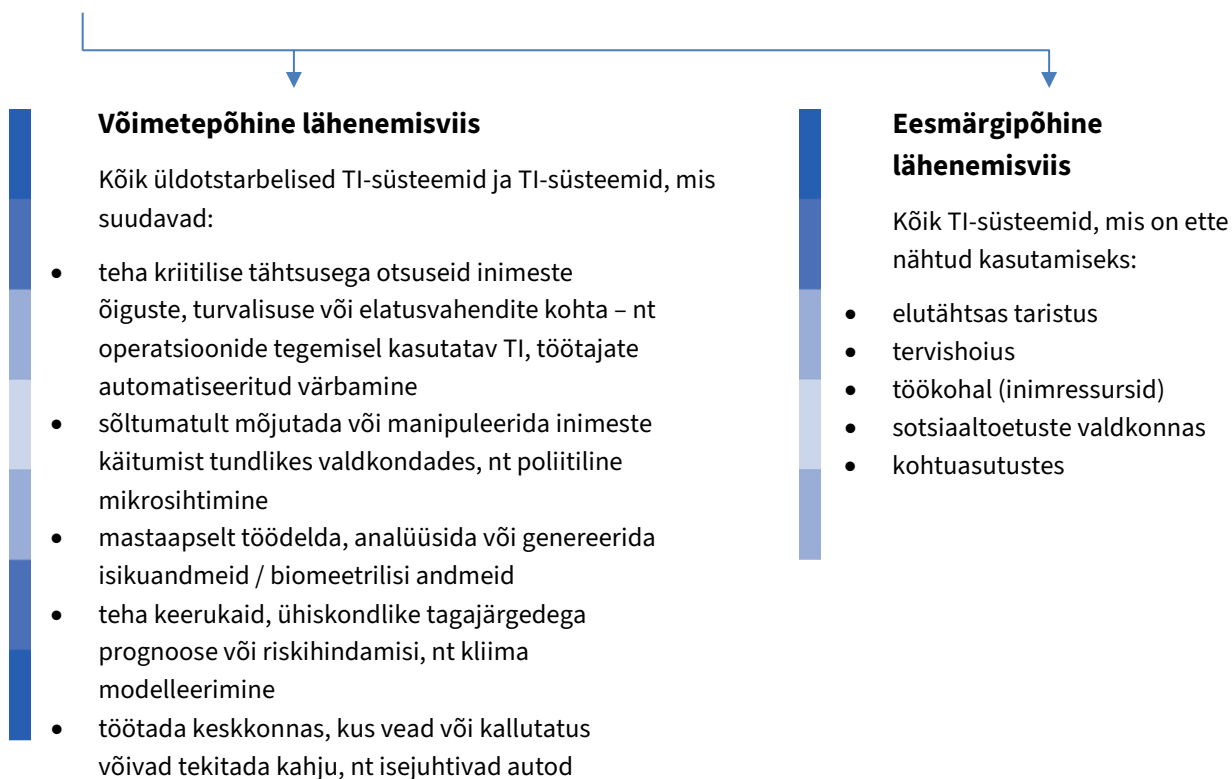
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka	võimetepõhine	läbivaatamine kolme aasta pärast	sõjaline/kaitseotstarve + riiklik julgeolek	
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

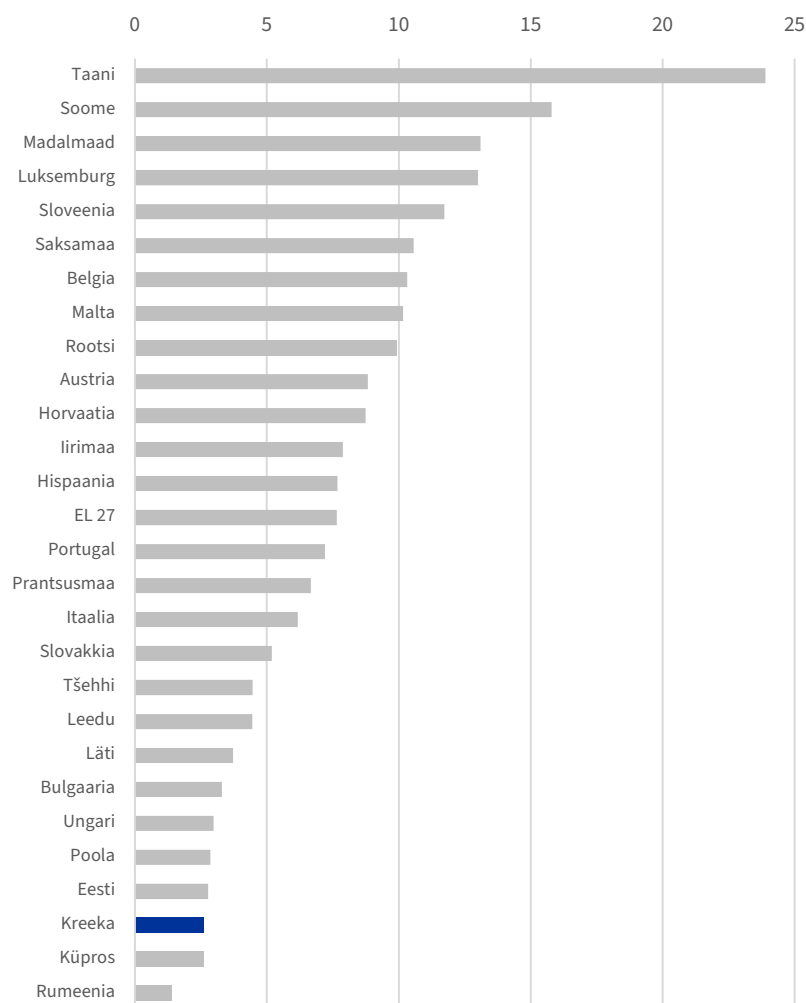
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

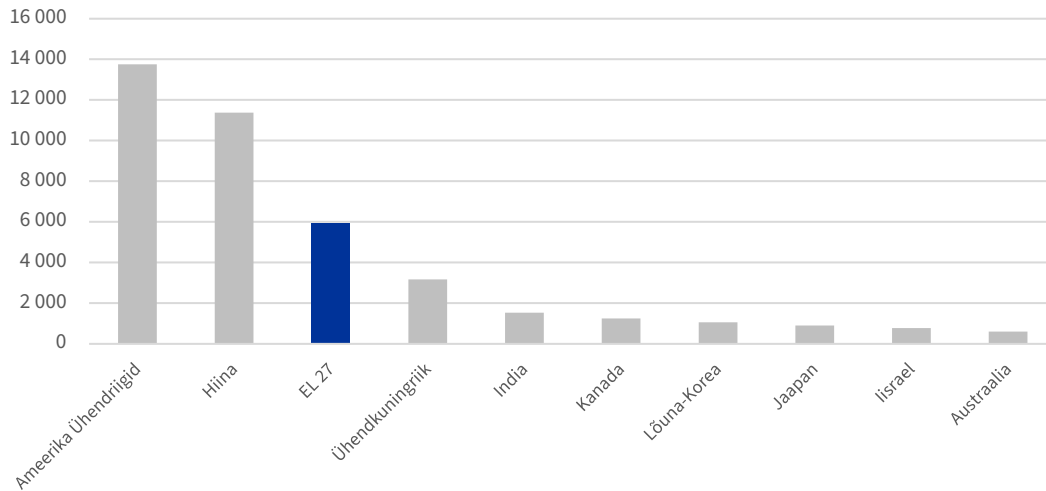
	Euroopa Liit	Kreeka
Rahvaarv	447 695 350	10 413 982
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	21 350
Töötuse määr	6,1%	11,1%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	4%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	20%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

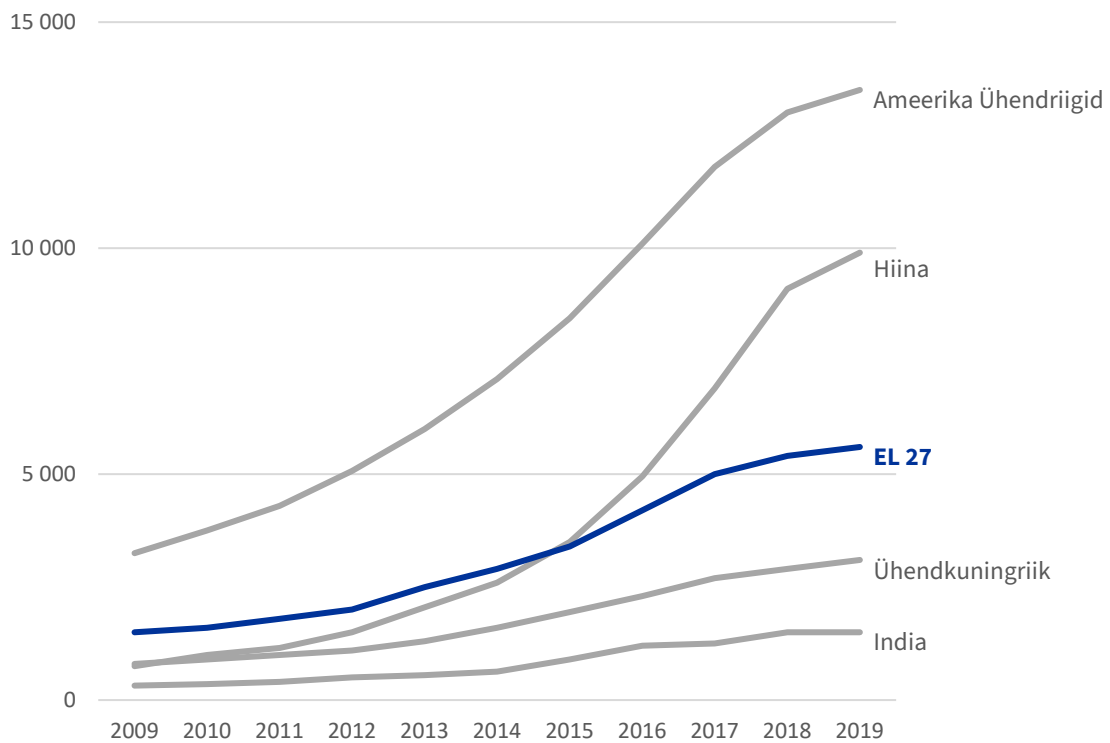

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

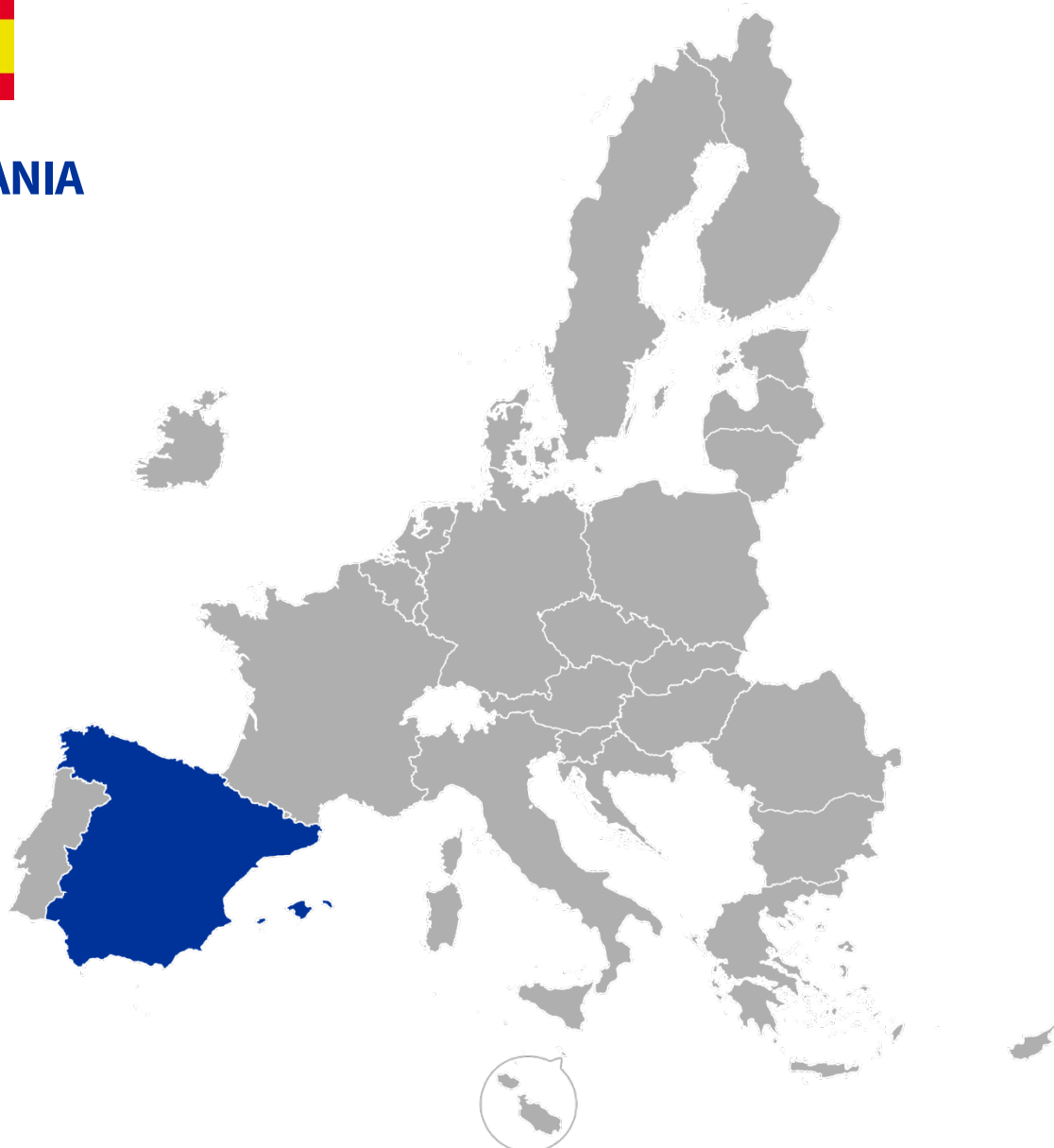
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

HISPAANIA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU

MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

HISPAANIA

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Belgia, Küpros, Saksamaa ja Kreeka.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhata) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Teie riik peab kodanikuvabadusi õiglase ja turvalise ühiskonna alustalaks. Täna on teie lõppeesmärk teha tööd raamistiku nimel, mis kõrvaldaks väikseimagi TI tekitatud kahju ohu, näiteks kallutatuse suurenemise ja privaatsusega seotud ohud. Te mõistate, et see on ambitsioonikas eesmärk, kuid teie arvates on see vajalik.
- Olete tugevalt vastu komisjoni väljapakutud eesmärgipõhisele lähenemisviisile. Näiteks kui TI-süsteem, mis on projekteeritud loomesektori jaoks muusika loomiseks, tekitab ka ohtlikult valju heli (nagu helikahur), võib see siiski tekitada kahju, hoolimata sellest, et on liigitatud väikese riskiga süsteemiks. Keskendumine üksnes väljakuulutatud eesmärgile, eirates samal ajal tehnilist võimekust, võib olla ohtlik.
- Kuna TI on alles algusjärgus, usute, et kõige vastutustundlikum on kohaldada arendajate suhtes kohustuslikku riskihindamist, andmehaldust, välisauditeid, testimistulemuste avalikustamist ja turustamisjärgset järelevalvet. Kui arendajad õpivad aja jooksul oma vigadest, ettevõtjad saavad teadlikumaks kallutatuse riskidest ning tehnoloogia areneb, olete valmis arutama võimalikke erandeid neist nõuetest, kuid mitte võimetepõhisest lähenemisviisist riskide liigitamisele.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Teie valitsus on väga pühendunud kodanikuvabadustele. Samas toetate TI reguleerimise osas kahetasandilist lähenemisviisi, mis tagab tugevad kaitsemeetmed tsiviilruumis, võimaldades samal ajal suuremat paindlikkust kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas. Riiklik julgeolek on hädavajalik nende vabaduste säilitamiseks, millele kodanikuvabadused tuginevad, ning TI-l võib olla ühiskonna kaitsmisel võtmetähtsusega roll. Seetõttu pooldate TI sõjalisel, kaitseotstarbel ja riikliku julgeoleku otstarbel kasutamise määrust väljajätmist.
- Nende sektorite jaoks tuleks siiski välja töötada eraldi, eesmärgipärane regulatiivne lähenemisviis, et tagada TI vastutustundlik arendamine; täieliku läbipaistvuse nõuete kehtestamine võib aga ohustada operatsioonisaladust, aeglustada kasutuselevõttu ja vähendada tõhusust dünaamilises või suure riskiga keskkonnas.
- Sellised juhtumid nagu Hispaania VioGén-süsteem, mida kasutati koduvägivalla ohu hindamiseks, paljastavad piiratud järelevalvega läbipaistmatu TIga seotud ohud. Kahjuks liigitas see süsteem mõned ohvrid valesti madala riskiga ohvriteks ning hiljem nad tapeti. Need puudused toovad esile vajaduse TI vastutustundliku arendamise järele, eriti julgeoleku valdkonnas, kuid ei tohiks õigustada ülereguleerimist. Selle asemel peaks EL edendama vastutuskultuuri, eelkõige TI arendamisel julgeolekurakenduste jaoks.
- Märkmed:

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

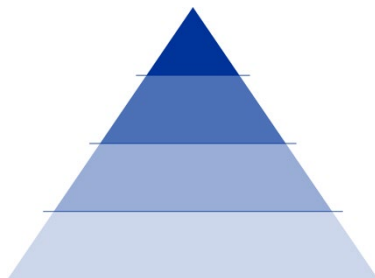
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania	võimetepõhine		sõjaline/kaitseotstarve + riiklik julgeolek	
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

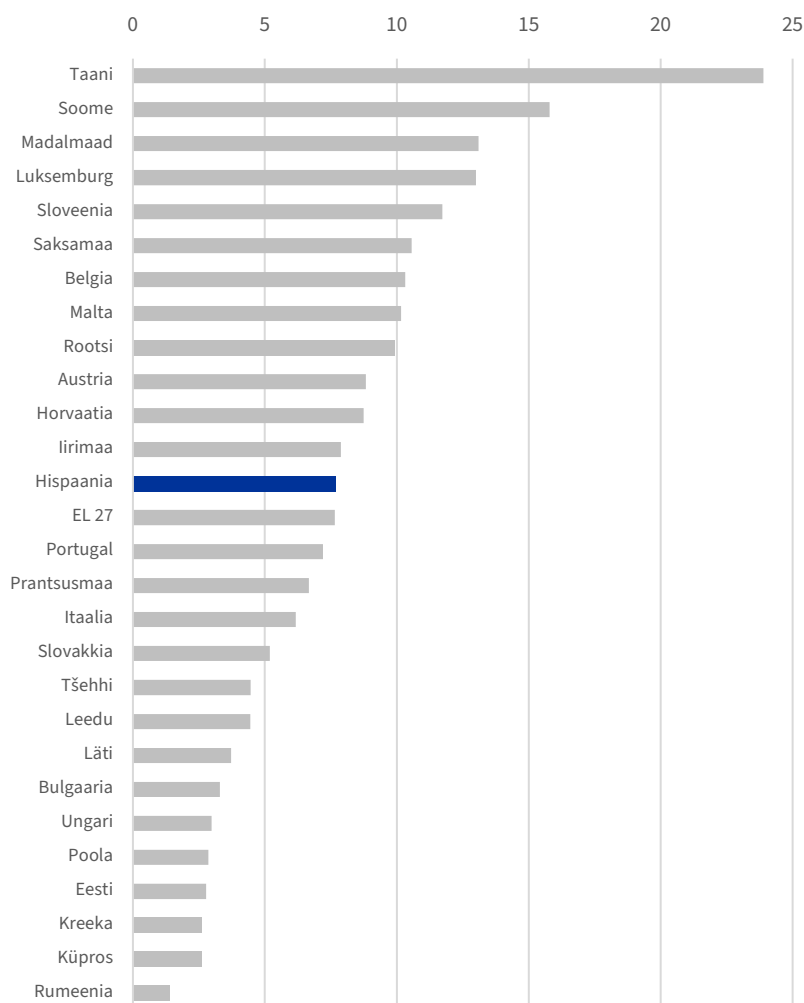
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

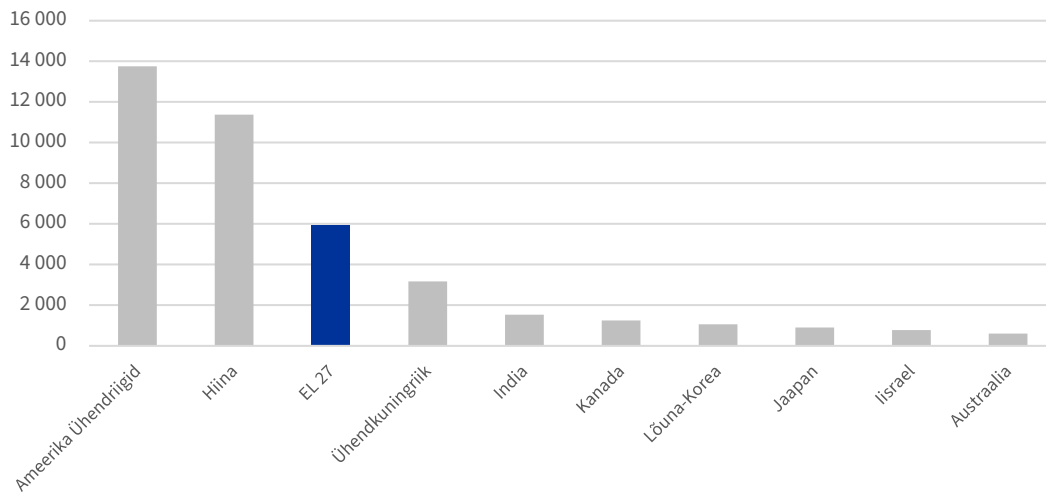
	Euroopa Liit	Hispaania
Rahvaarv	447 695 350	48 085 361
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	30 970
Töötuse määr	6,1%	12,2%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	9,2%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	38,7%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

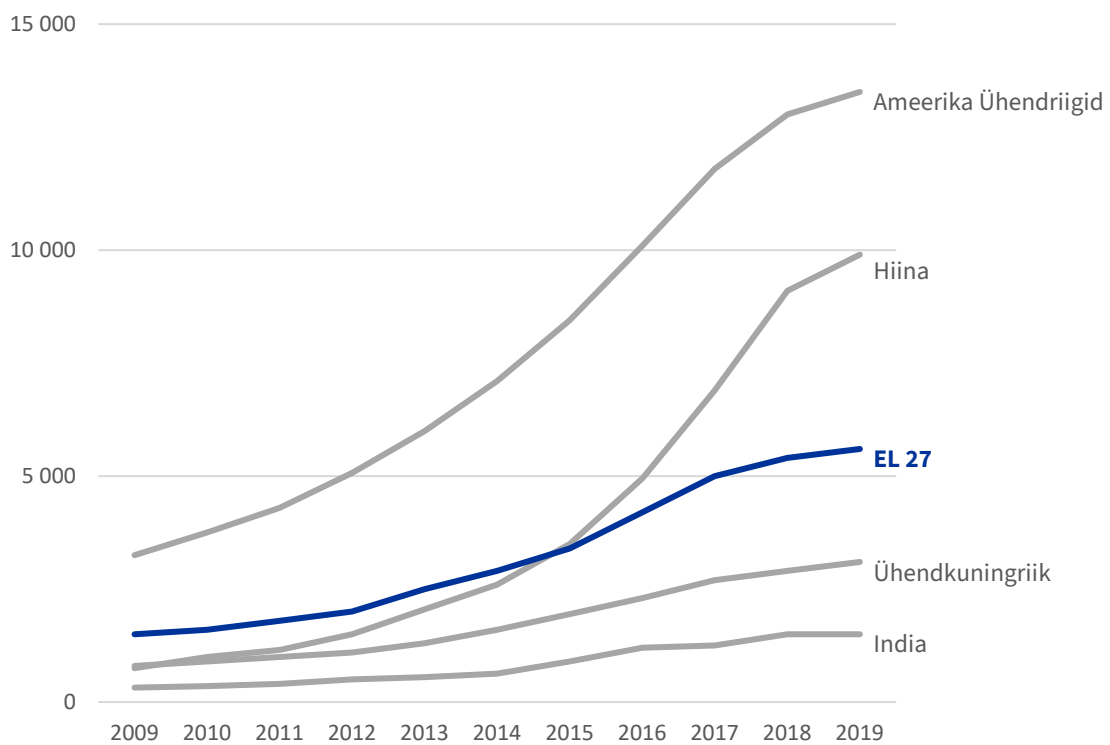

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

EESTI

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ **Tehisintellekti raamistiku kehtestamine**

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määramiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

EESTI

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Tšehhi, Ungari, Läti ja Leedu.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ärakuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid.** Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on** muidugi **teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumentid

- Teie riik toetab ühtset ELi TI-määrust. Eestis kui ühes ELi digitaliseeritumas riigis on elanikkonnal head digivahendite kasutamise oskused, erinevalt mõnest riigist, kus paljud kodanikud (eriti vanemaealised) on selles osas ebakindlamad ja võimalike riskide suhtes haavatavamad.
- Teie arvates on komisjoni ettepanek problemaatiline: uutel TI-süsteemidel on varsti palju suuremad võimed ning suure riski määratlemine üksnes praeguste tehniliste omaduste põhjal võib aeguda. Tehnoloogia piiramine potentsiaalsete võimete alusel võib ka innovatsiooni takistada. Sellistes sektorites nagu tervishoid võib see tähendada väärtuslike TI-lahenduste väljajätmist juba enne nende kaalumist. Pooldate eesmärgipõhist lähenemisviisi, kuna see annab arendajatele suurema vabaduse väikese riskiga valdkondades, tagades samal ajal kindluse testimisnõuete suhtes ja tugevamad kaitsemeetmed valdkondades, kus riskid on suuremad.
- Olete veendunud, et TI-ettevõtted püüavad juba ise luua ohutuid ja usaldusväärseid tooteid, seega ei ole ülereguleerimine vajalik. Te ei ole nõus mõjutatud sektorite loetelu laiendamisega; pigem oleksite valmis teatavad sektorid välja jätta.
- **Leiate, et on oluline edendada uute TI-mudelite tegelikes tingimustes testimist,** kuna testimiskeskonnad, mis on küll kasulikud, ei suuda sageli täielikult tegelikke tingimusi jäljendada.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

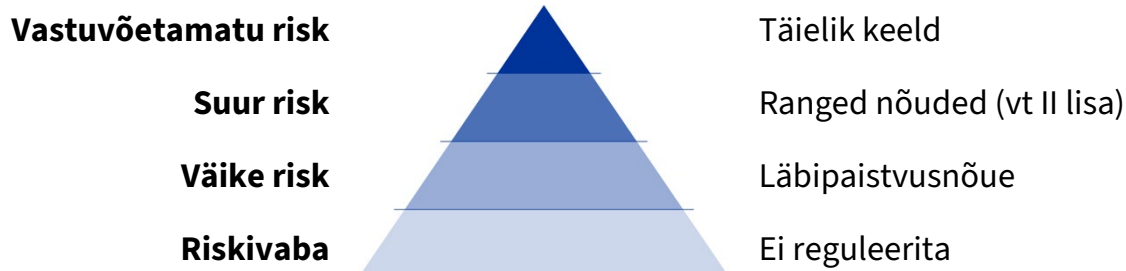

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Teie jaoks on jätkuvalt väga tähtis, et riikliku julgeoleku, sõjalise või kaitsevaldkonnaga seotud küsimused jääksid TI-määruse kohaldamisalast välja. Liikmesriigid on otsustanud säilitada kontrolli otsuste üle nendes valdkondades, mis tavaliselt ei kuulu nagunii ELi jurisdiktsiooni alla. Seda kajastab ka asjaolu, et ELil puudub ühine ELi sõjavägi.
- Lisaks olete seisukohal, et luureandmete kogumiseks, küberkaitseks või lahinguvälja stsenaariumideks kasutatavate TI-süsteemide suhtes ei saa kohaldada samu avalikustamis- või regulatiivseid nõudeid nagu tsiviilotstarbeliste süsteemide suhtes, kuna see võib kahjustada operatsioonisaladust, riiklikke julgeolekuhuve ja strateegilist eelist, mida sellised süsteemid on kavandatud andma.
- Märkmed:

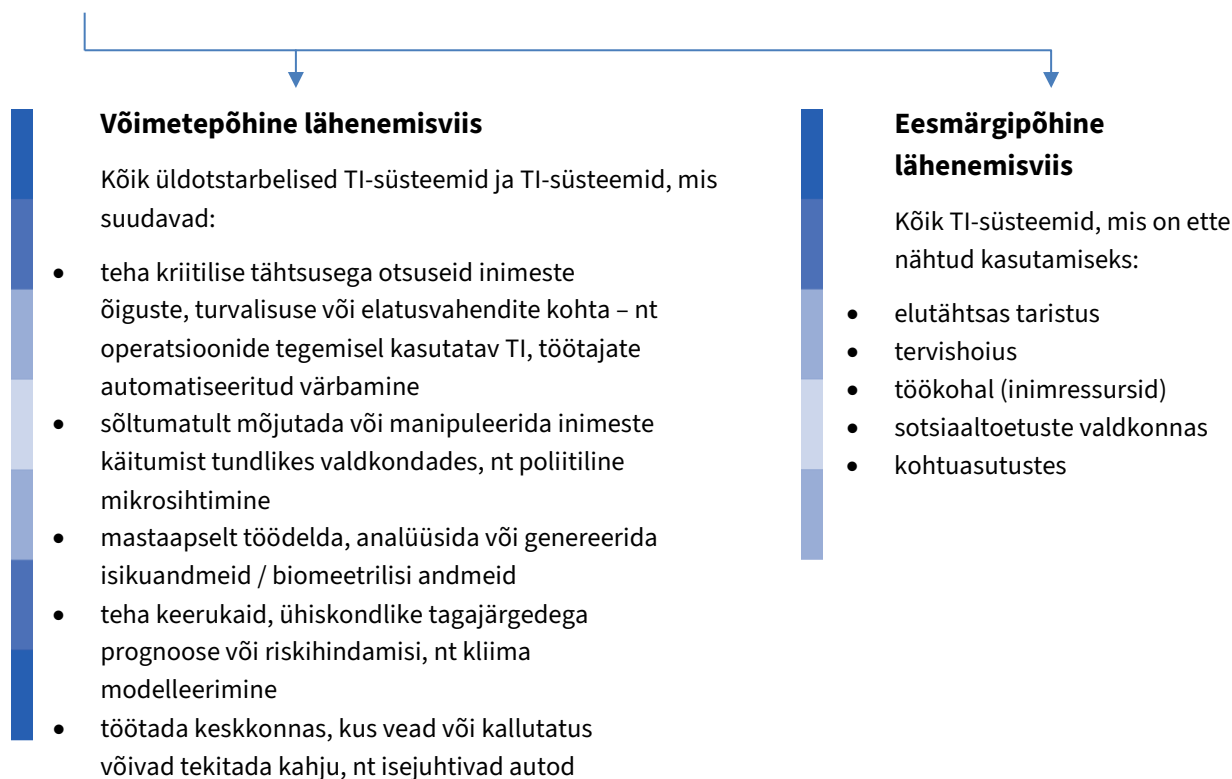
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti	eesmärgipõhine	testimine tegelikes tingimustes	sõjaline/kaitseotstarve + riiklik julgeolek	
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

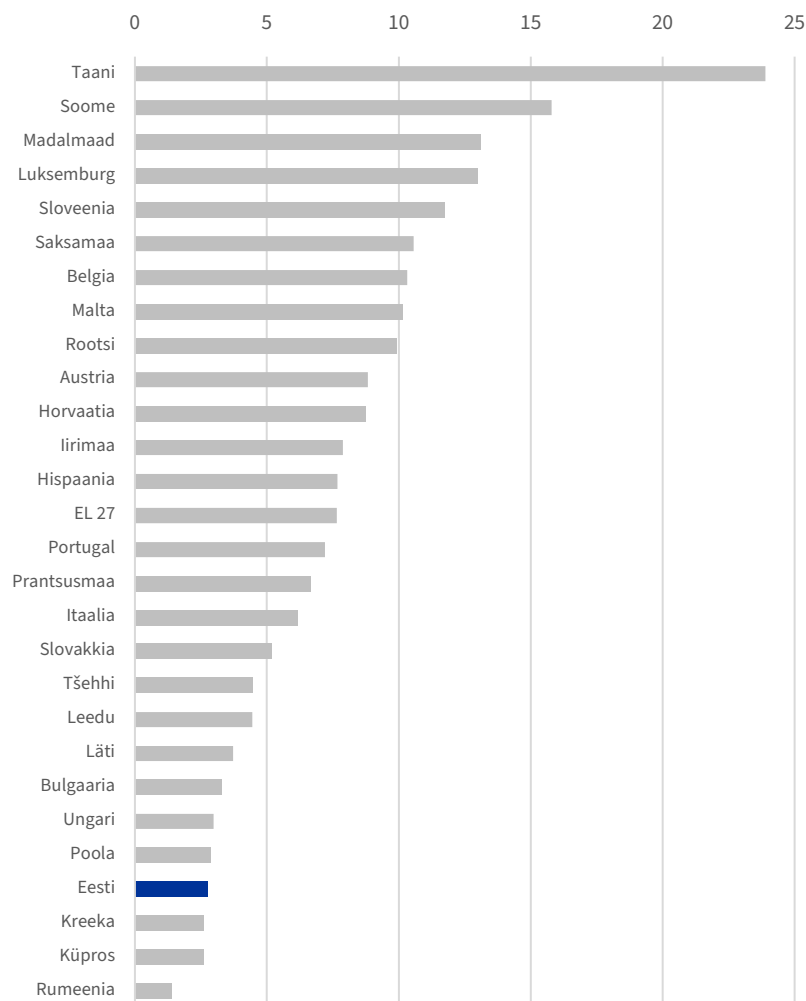
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

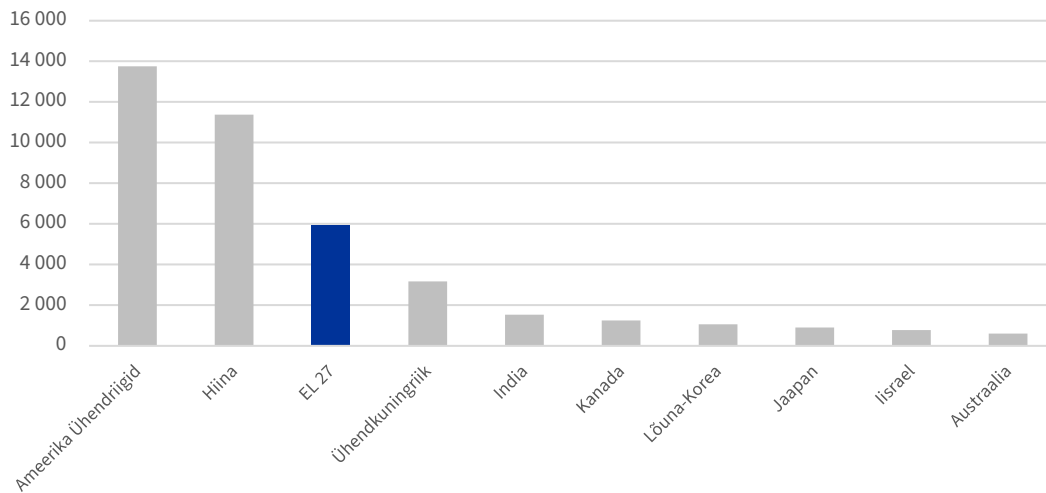
	Euroopa Liit	Eesti
Rahvaarv	447 695 350	1 365 884
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	27 960
Töötuse määr	6,1%	6,4%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	5,2%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	34,8%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

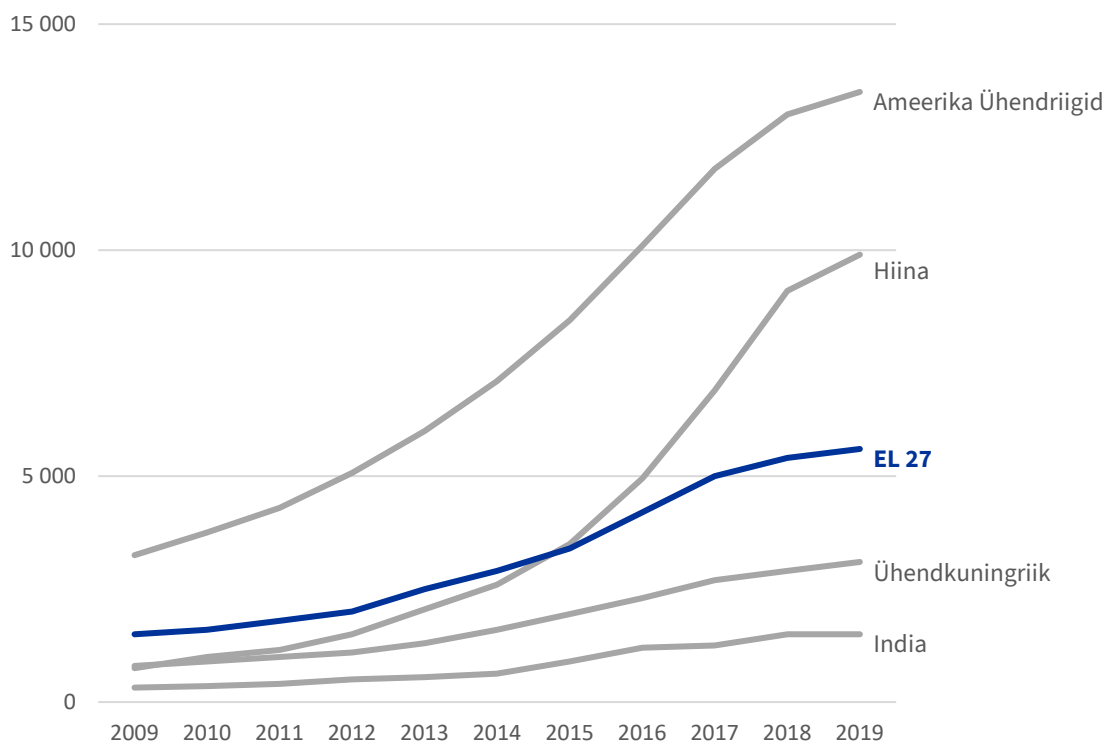

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

SOOME

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

SOOME

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Iirimaa, Portugal ja Rootsi.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ärakuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid.** Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on** muidugi **teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumentid

- Teie riik on üks ELi TI valdkonna liidreid, kelle riiklik eesmärk on saada usaldusväärseks, turvaliseks ja uuenduslikuks digimajanduse teerajajaks. Üldsuse toetus on tugev, osaliselt tänu sellele, et on olemas avalik tehisintellektialane haridus, mis on kodanikele vabalt kättesaadav.
- Toetate ELi eesmärgipõhist regulatiivset lähenemisviisi, mis keskendub pigem TI kasutamisele, mitte selle tehnilistele omadustele. Sellega välditaks TI liigitamist oma olemuselt ohtlikuks ning seataks esikohale selle tegelik mõju, mida peate kodanike kaitsmise parimaks viisiks.
- Leiate, et ettepanekus tuleks rõhutada ELi toetust innovatsioonile individuaalseid testimiskavasid võimaldava lähenemisviisi abil. Seepärast sooviksite võimaldada avaliku sektori asutuste järelevalve all toimuvat TI testimist tegelikes tingimustes, ilma et arendajad oleksid sunnitud kasutama testimist katsekeskkonnas. See annaks arendajatele veidi suurema vabaduse otsustada, kuidas nad oma mudeleid enne turustamist testivad. Loodate leppida täna kokku ELi TI-määruse lõplikus tekstis, mis annab suuna usaldusväärsele TI arendamisele Euroopas.
- Olete kindlalt vastu sellele, et määrusesse kirjutataks sisse mõne aasta pärast toimuv läbivaatamine, kuna see õhnestaks regulatiivset stabiilsust ja investorite usaldust. Kui ebakindlus selles osas jääb püsima, **oleks vastutustundlikum hääletus pigem edasi lükata** kui leppida sellega, et normid võidakse peatselt ümber kirjutada.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Seni on EL ülemaailmses TI arendamises juba maha jäänud. Idufirmade väljajätmine võib aidata toetada elujõulise ökosüsteemi tekkimist. Idufirmadel puudub õigus-, finants- ja haldussuutlikkus, et täita samu norme nagu suured tehnoloogiaettevõtted. Nõuete range järgimine võib varase etapi innovatsiooni pidurdada.
- Artikkel 2 on teie jaoks olulisem kui artikkel 1. Kui teil ei õnnestu saada teiste toetust oma artiklit 1 käsitlevatele argumentidele, keskendute selle tagamisele, et teie peamisi artikliga 2 seotud nõudeid võetakse tõsiselt.
- Märkmed:

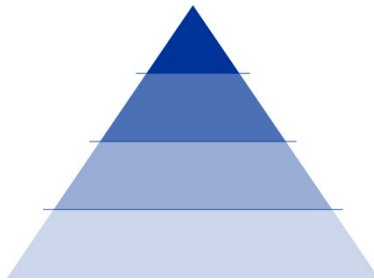
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome	eesmärgipõhine	lükata hääletus edasi	idufirmad	
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

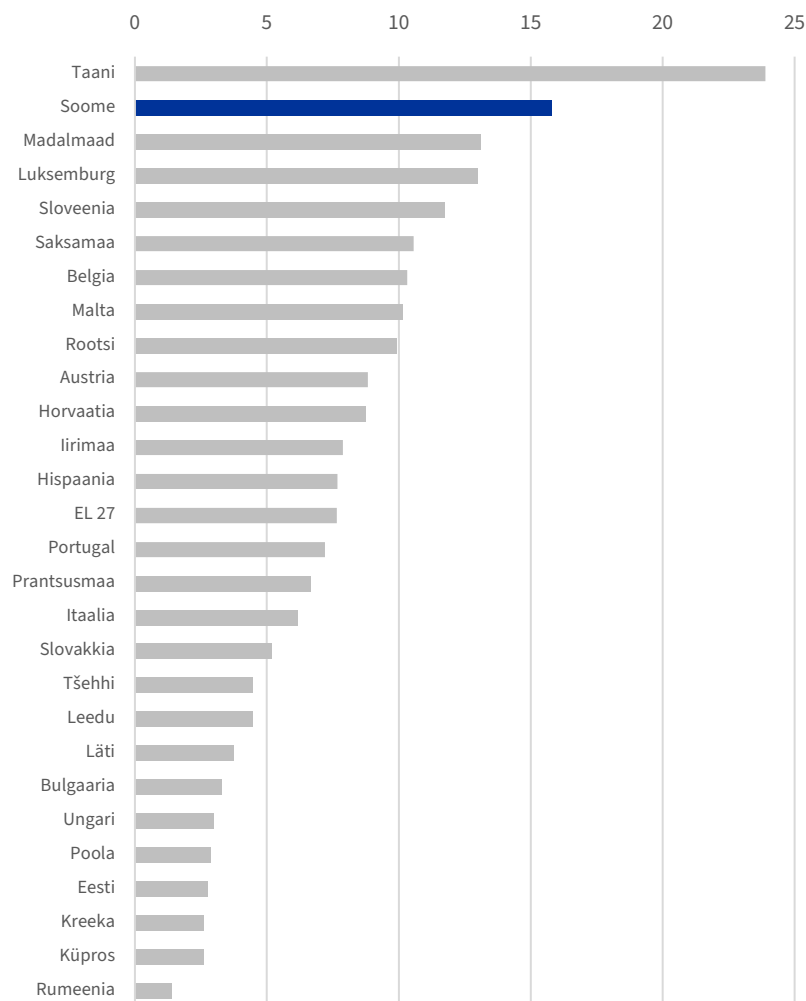
- **Algoritmid** – samm-sammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

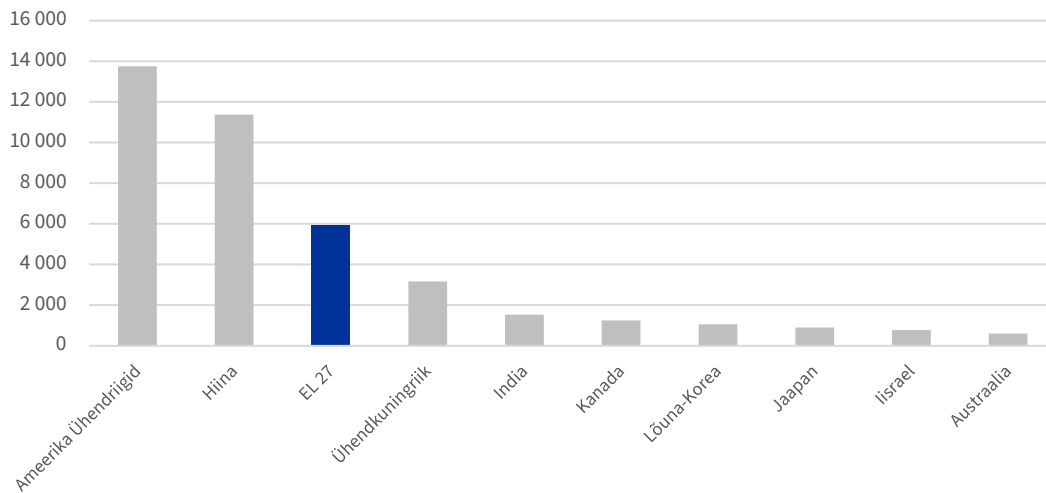
	Euroopa Liit	Soome
Rahvaarv	447 695 350	5 563 970
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	48 910
Töötuse määr	6,1%	7,2%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	15,1%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	53,6%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

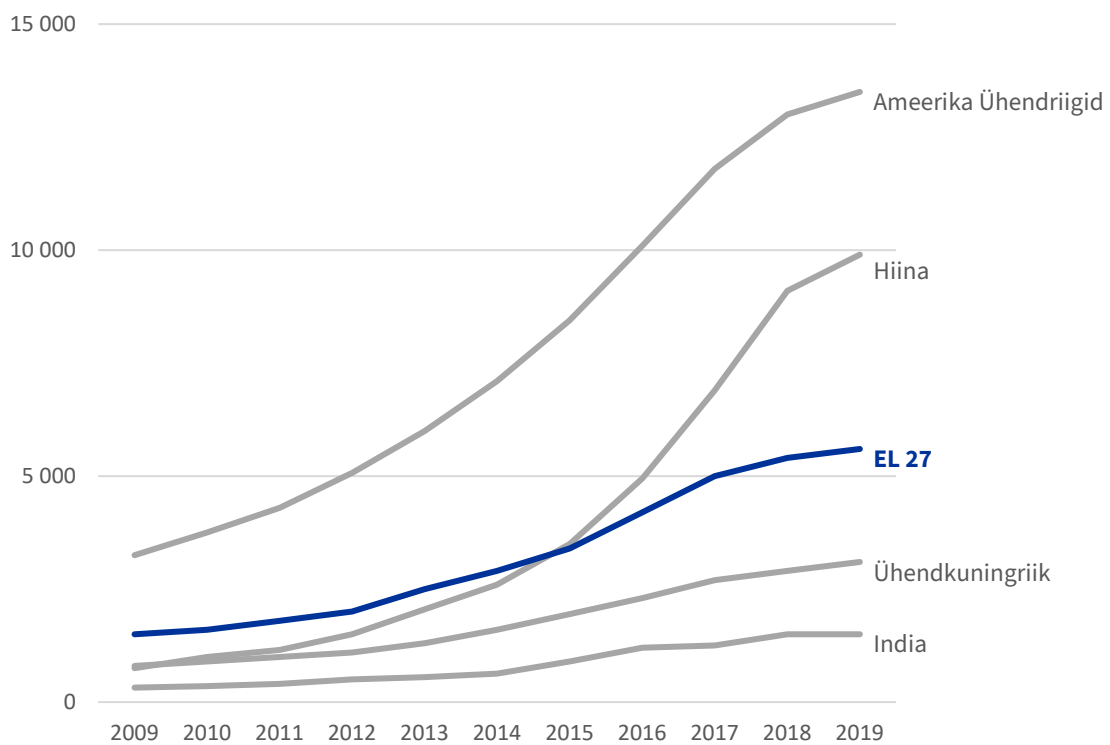

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

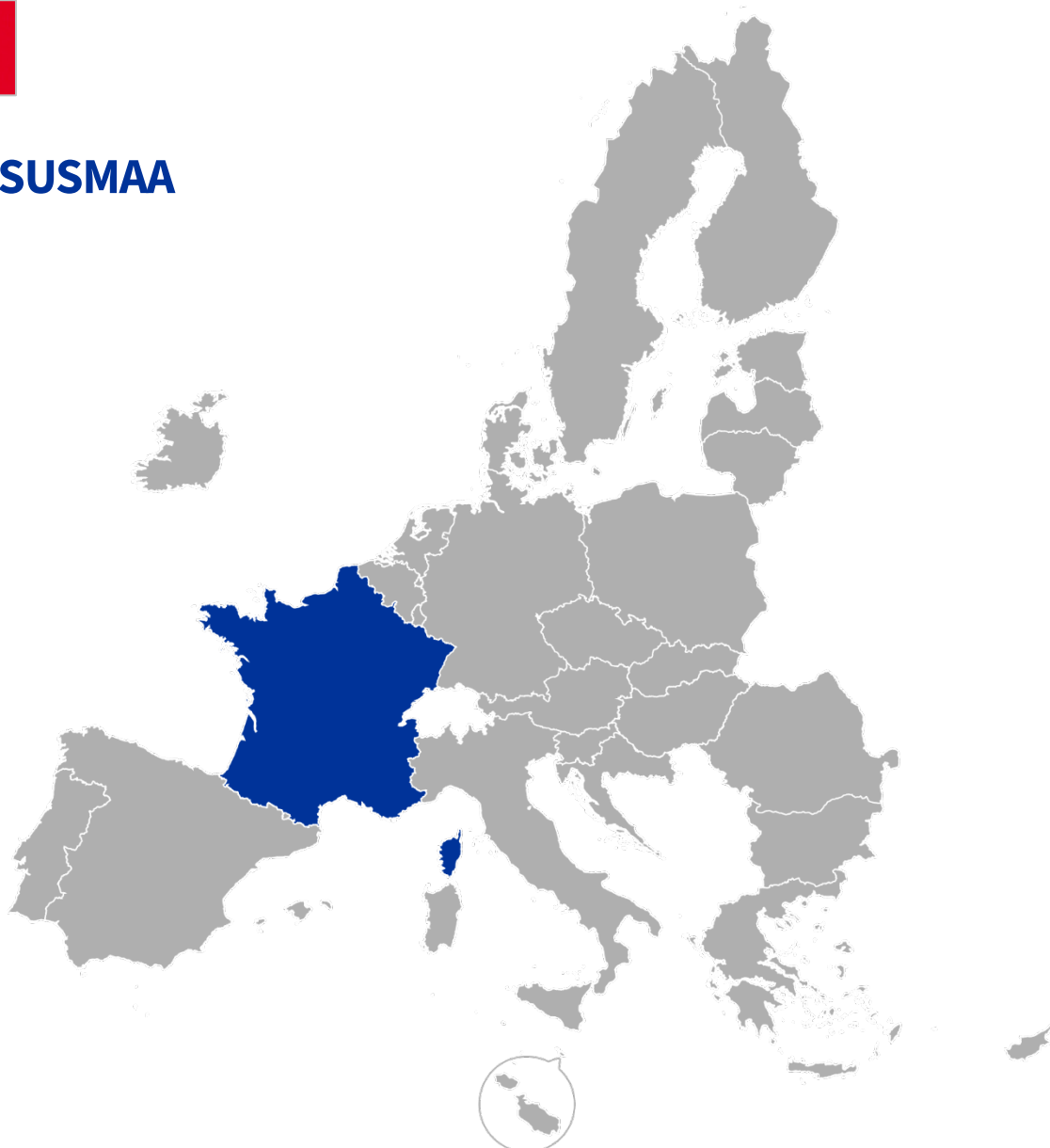
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

PRANTSUSMAA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ **Tehisintellekti raamistiku kehtestamine**

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Austria, Taani, Poola ja Rumeenia.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhata) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Teie riigi valitsusel on juba olemas riiklik TI-strateegia „Tehisintellekt inimkonna hüvanguks“, mis kajastab teie peamist prioriteeti ehk inimkeskset arengut.
- Eetilise ja vastutustundliku arengu edendamiseks on ülemaailmses TI-teemalises arutelus hädasti vaja Euroopa häält. Seni on TI arenenud suures osas ilma kontrollita, kuid kuigi riskid on olemas, ei tohiks TId demoniseerida. See on jätkuvalt võimas innovatsiooni ja majanduskasvu liikumapanev jõud.
- Kuigi te toetate eesmärgipõhist lähenemisviisi, kuna see pakub investoritele selgust, **tuleks loetelu laiendada, et see hõlmaks ka haridussektorit**. Näiteks võivad TId tulenevad vead üliõpilaste paremusjärjestuses või hindamisel põhjustada diskrimineerimist ja suurendada ebavõrdsust. Selle tingib asjaolu, et paljusid TI-vahendeid treenitakse andmetega, mis võivad hõlmata varjatud kallutatust; näiteks võivad need eelistada teatavaid, varasemale vastavaid kirjutamis- või mõtlemisviise. Selle tulemusena võib TI-süsteem hinnata erineva taustaga õpilasi ebaõiglaselt või valesti.
- Kogemuste põhjal teate, et regulatiivsed stiimulid on arendajatele kasulikud; ilma avaliku sektori rahastamiseta on aga oht, et uuenduslikud ideed kahanevad, tuues kaasa ajude äravoolu ja ettevõtete rände. EL ei pea mitte ainult vastu võtma raamistikku, vaid võtma ka kohustuse teha TI arendamisse märkimisväärsed avaliku sektori investeeringuid.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

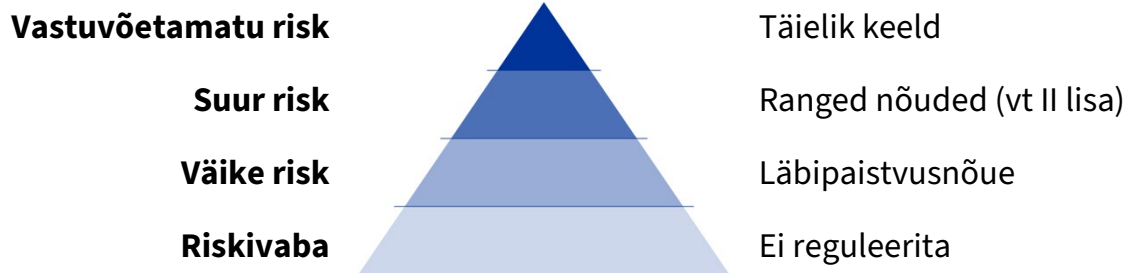

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Teie valitsus on väga pühendunud kodanikuvabadustele. Samas toetate TI reguleerimise osas kahetasandilist lähenemisviisi, mis tagab tugevad kaitsemeetmed tsiviilruumis, võimaldades samal ajal paindlikumaid standardeid kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas. Riiklik julgeolek on väga oluline nende vabaduste säilitamiseks, millele kodanikuvabadused tuginevad, ning TI-l võib olla demokraatlike ühiskondade kaitsmisel esilekerkivate ohtude eest võtmetähtsusega roll.
- Seepärast pooldate sõjalise, kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonna rakenduste määrusest väljajätmist ning veel ühe määruse väljatöötamist TI kohaldamiseks nendes sektorites. Kuigi TI vastutustundlik arendamine on endiselt väga oluline, võib kaitse valdkonnaga seotud TI täieliku läbipaistvuse nõue õõnestada operatsioonisaladust, aeglustada kasutuselevõttu ja vähendada tõhusust kiiresti muutuvast või vaenulikus keskkonnas.
- Lisaks toetate selle selget sõnastamist, et kõigi TI-süsteemide testimise osas kehtivad samad nõuded ka kolmandatest riikidest imporditud TI suhtes. Teete ettepaneku muuta sõnastust järgmiselt: „Artiklis 1 sätestatud norme kohaldatakse kõigi ELis kasutusele võetud TI-süsteemide suhtes ...“.
- Märkmed:

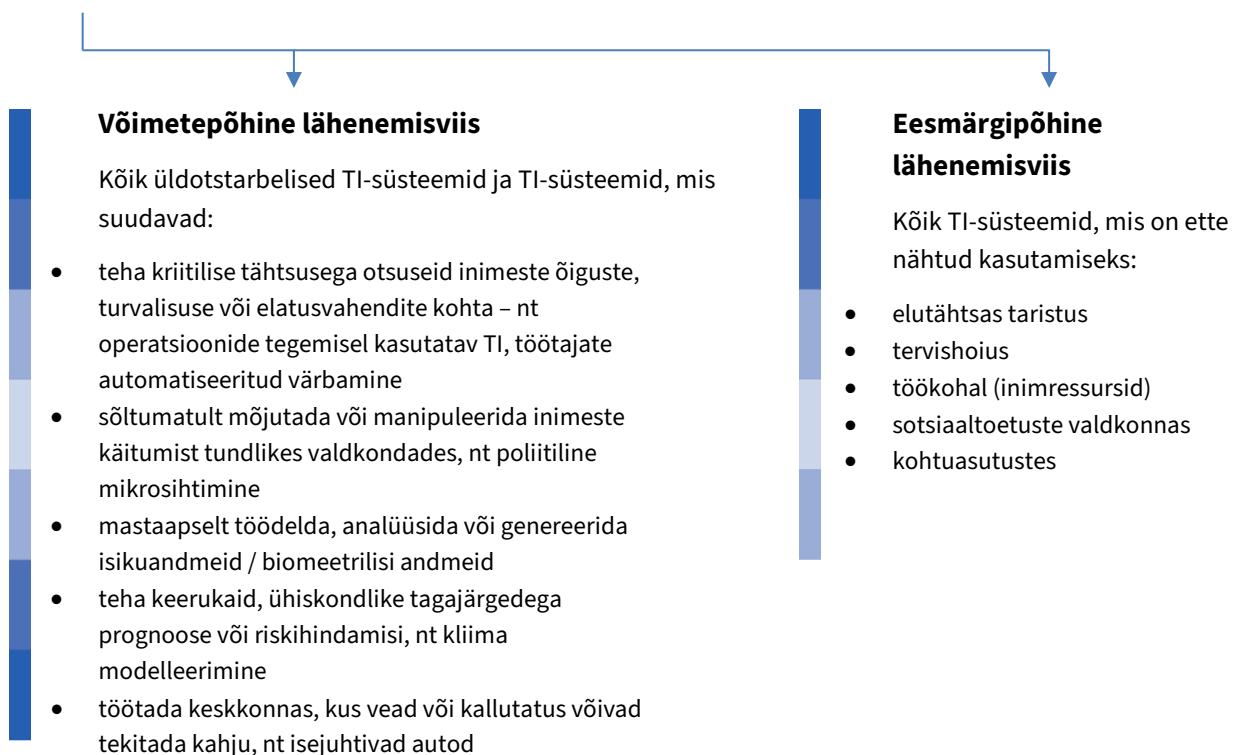
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa	eesmärgipõhine	lisada haridus	sõjaline/kaitseotstarve + riiklik julgeolek	
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

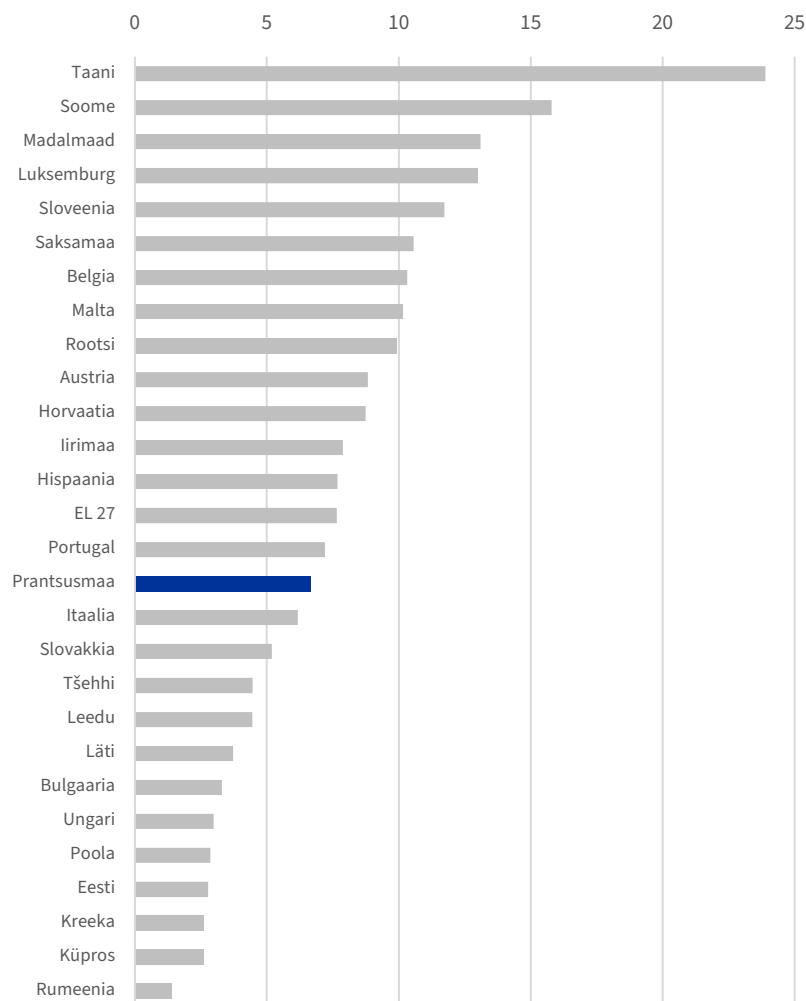
- **Algoritmid** – samm-sammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

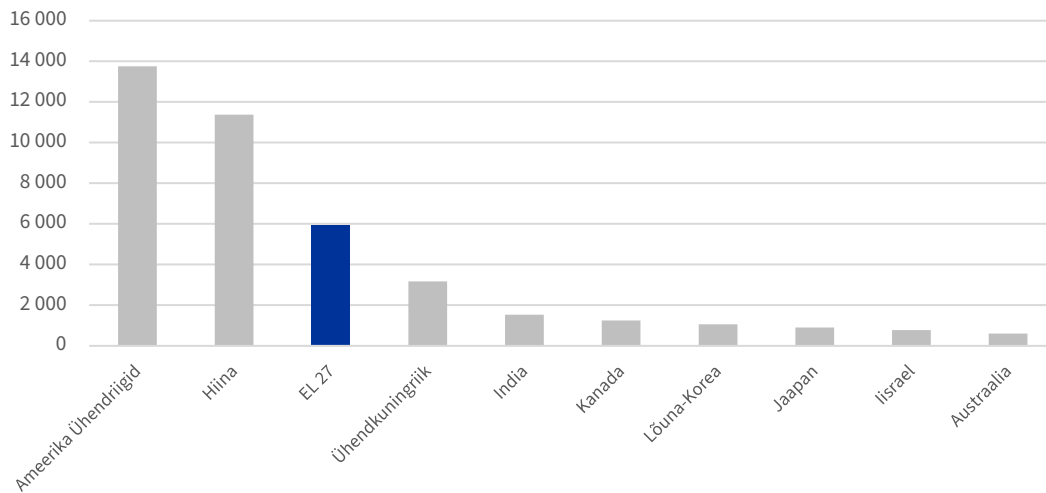
	Euroopa Liit	Prantsusmaa
Rahvaarv	447 695 350	68 277 210
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	41 330
Töötuse määr	6,1%	7,3%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	5,9%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	30,3%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

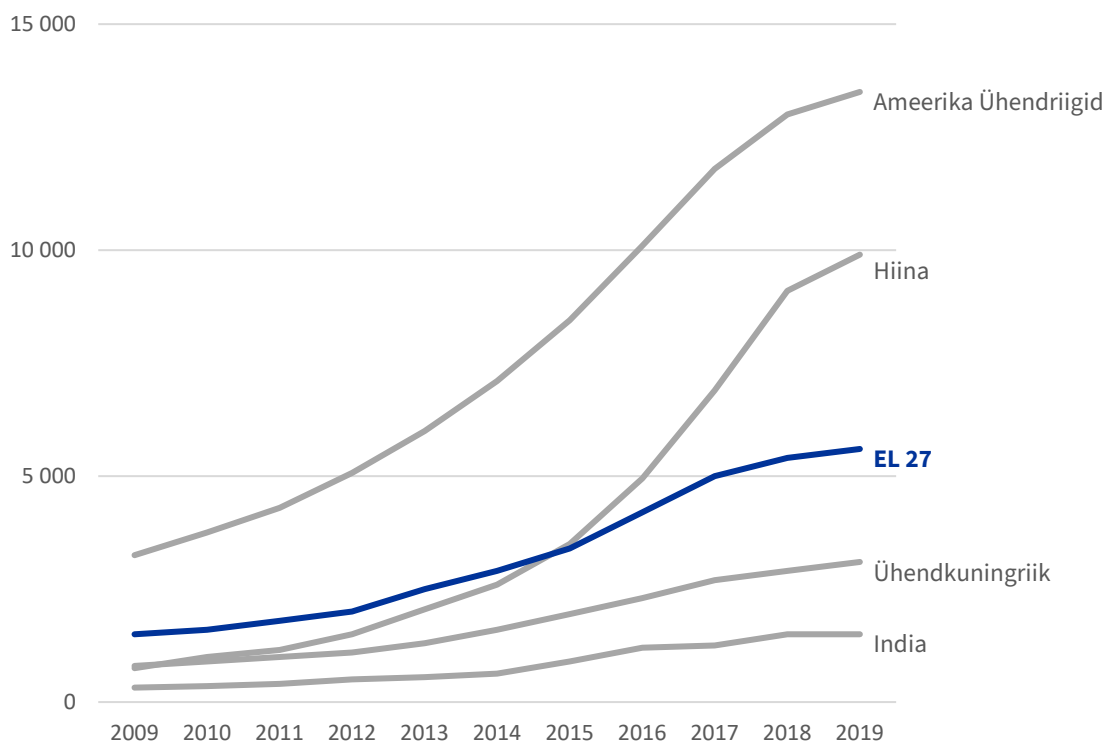

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

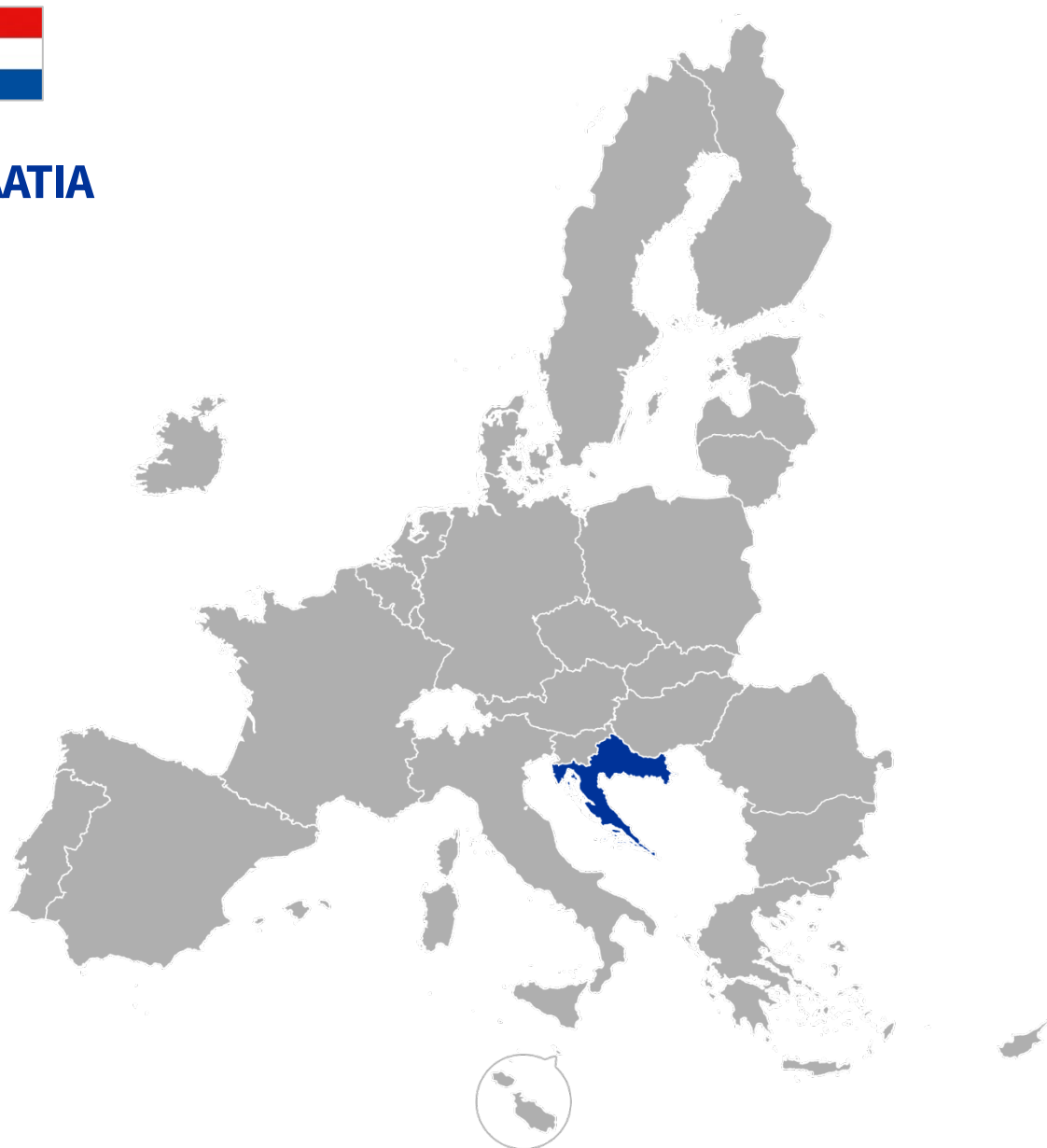
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

HORVAATIA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

HORVAATIA

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab teie huve osaliselt.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Itaalia, Madalmaad ja Sloveenia.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhata) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumentid

- Idufirmade arv Horvaatias kasvab kiiresti ning ärinõustajad prognoosivad, et tehisintellektil põhinev automatiseerimine võib 2025. aastaks anda kuni 16% SKPst, suuresti tänu tootlikkuse kasvule. Automatiseerida võidakse kuni 52% tööajast. Kuigi see on majanduskasvu jaoks paljutootav, olete mures kasvava tööpuuduse pärast tootmissektoris.
- Toetate komisjoni eesmärgipõhist lähenemisviisi TI liigitamisele, kuna see kajastab realistlikult kontekstipõhiseid riske, näiteks näotuvastus telefoni avamiseks vs. näotuvastuse kasutamine massilises jälgimises.
- Siiski olete seisukohal, et väga oluline on läbipaistvus: kõik TI-süsteemid, olenemata riskitasemest, peaksid kasutajaid selgelt teavitama oma eesmärgist. See tagab vastutuse ja kaitseb üksikisikute õigusi.
- Testimisnõuete osas leiate, et praegused riskihindamise suunised on liiga ebamäärased. Pooldate suure riskiga TI puhul kohustuslikku inimõigustealast mõjuhinnangut, mis on välja töötatud mõjutatud kogukondadega konsulteerides, et kaitsta haavatavaid rühmi. Teie riigi puhul on väga oluline selgitada, et eelarvamustest ja inimõiguste rikkumistest mõjutatud isikud peavad hindamisprotsessis aktiivselt osalema, sest nende kogemused muudavad nad selles valdkonnas tõelisteks ekspertideks.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Teie arvates peaks tehisintellekti käsitlev ELi määrus toimima TI arendamise katalüsaatorina kõigis ELi liikmesriikides. Mõnes kapitalirikas riigis on võimsad TI-ettevõtted, samas kui teised püüavad endiselt idufirmade ökosüsteeme luua. Idufirmade idee on luua lühikese aja jooksul midagi murrangulist ja teha seda piiratud kapitaliga. Kui sellele lisandub märkimisväärne halduskoormus, võib see osutuda pea võimatuks.
- Seepärast sooviksite, et idufirmad (alla 10 töötaja ja alla 2 miljoni euro suuruse aastakäibega ettevõtted) vabastataks ELi TI-määruse kohaldamisalast.
- Kui te ei suuda veenda piisaval arvul teisi liikmesriike oma seisukohta toetama, peate heaks kompromissiks täiendavate ELi vahendite eraldamist idufirmade jaoks. Nii ei takistaks neid määrusest tulenevad haldus- ja eelarvepiirangud.
- Märkmed:

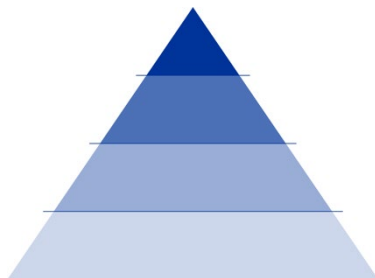
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia	eesmärgipõhine		idufirmad	
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

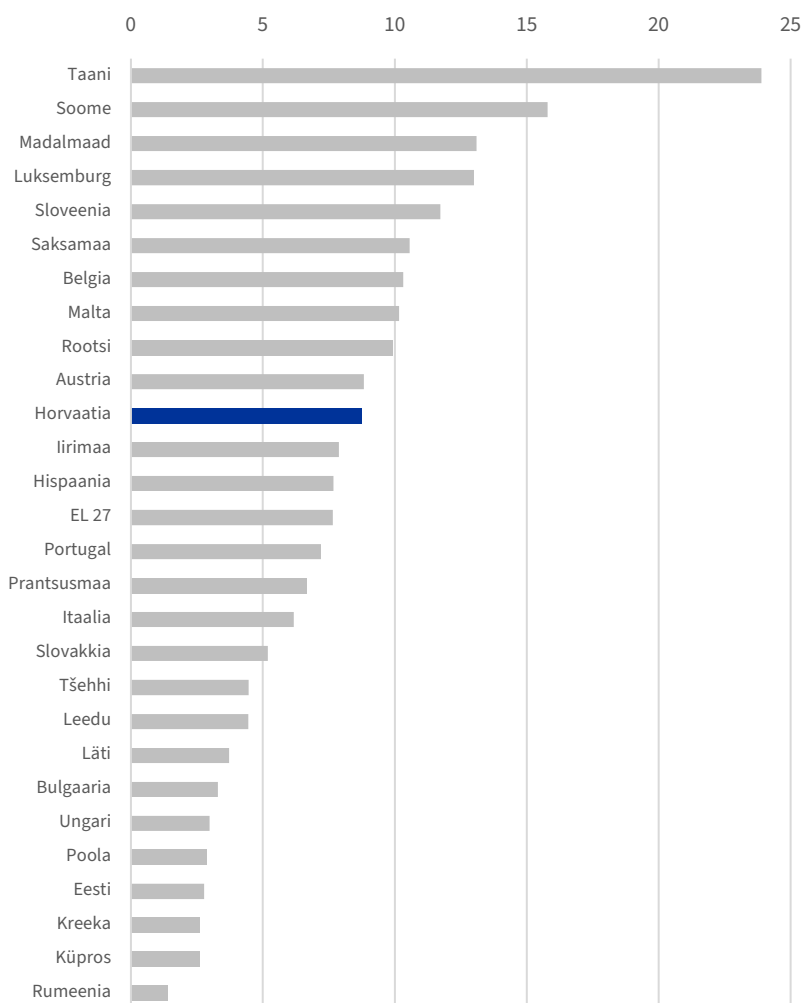
- **Algoritmid** – samm-sammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

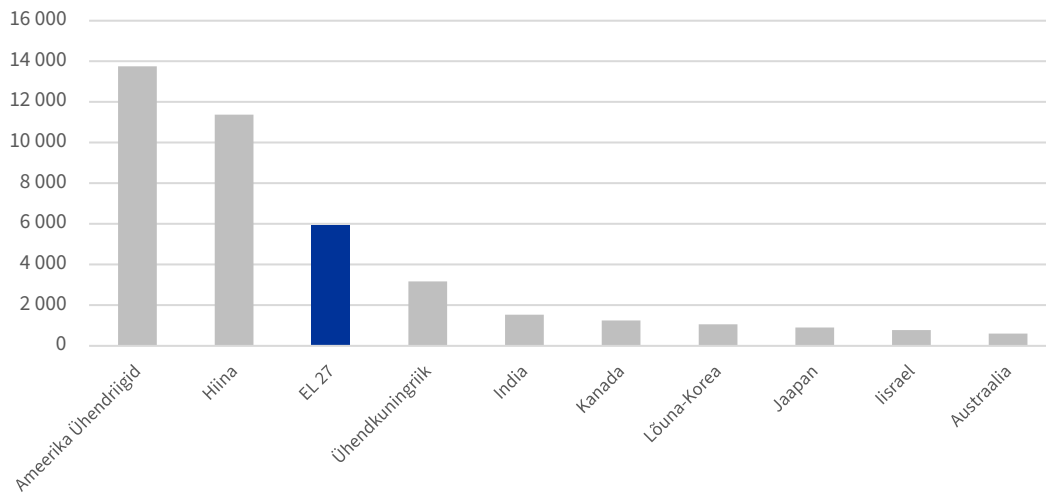
	Euroopa Liit	Horvaatia
Rahvaarv	447 695 350	3 850 894
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	19 800
Töötuse määr	6,1%	6,1%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	7,9%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	25%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

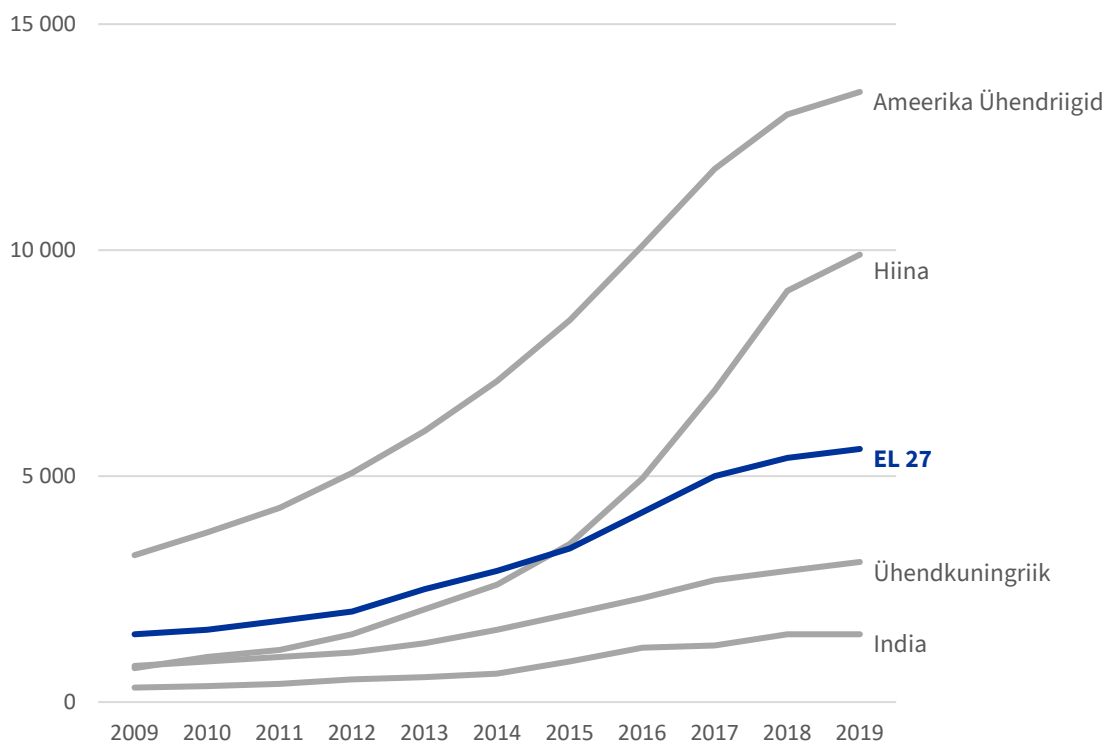

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

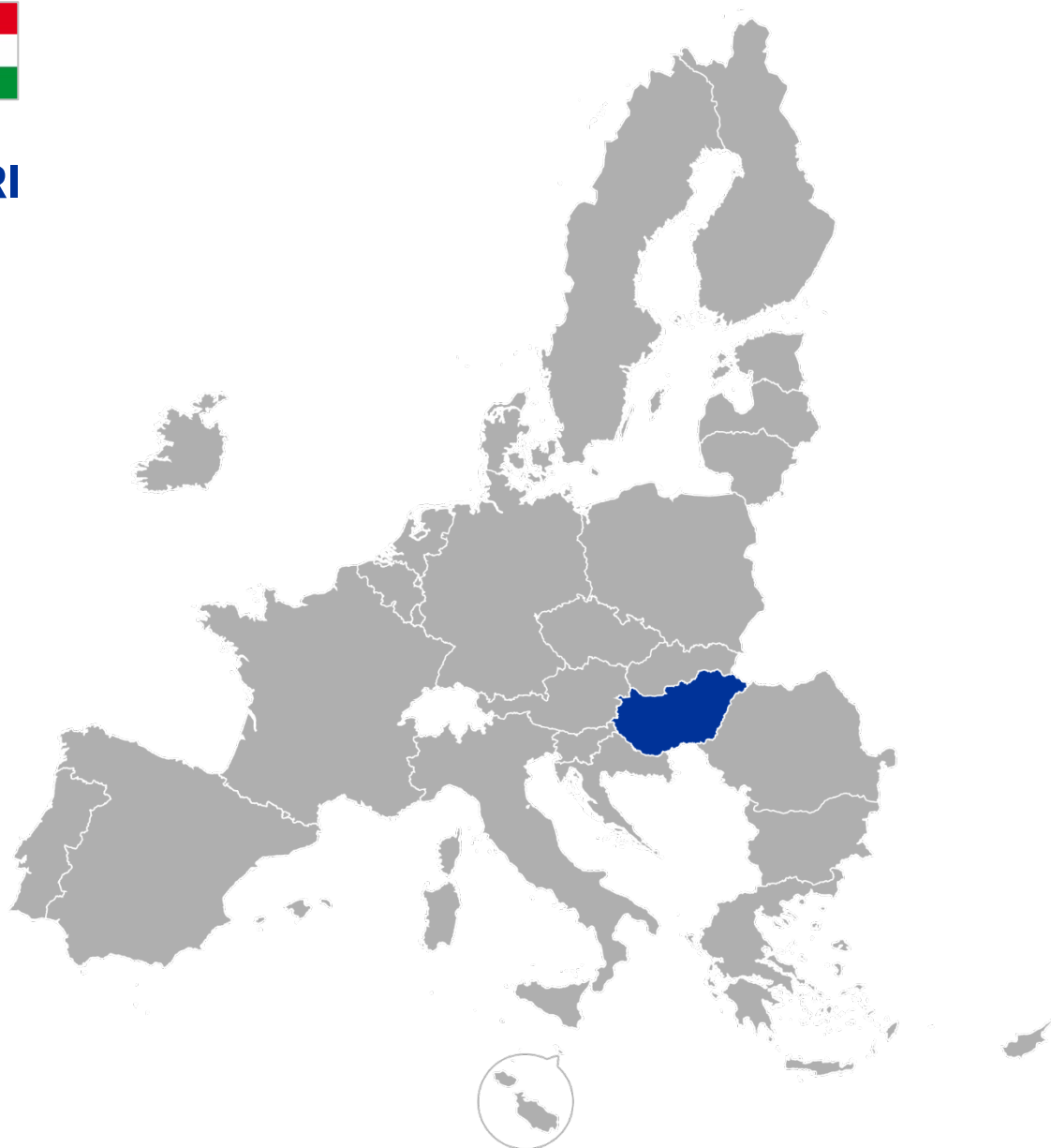
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

UNGARI

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU

MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

UNGARI

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Tšehhi, Eesti, Läti ja Leedu.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ärakuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid.** Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on** muidugi **teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Teie valitsus töötas hiljuti välja riikliku tehisintellekti strateegia. Üks selle eesmärke on valmistada ühiskonda ette Tlst tulenevate vältimatute muutuste tõhusaks juhtimiseks ning võimaldada teie tööstusel ja ülikoolidel selle tehnoloogia eeliseid ära kasutada. Teie riigi eesmärk on olla välisinvesteeringute jaoks atraktiivne sihtkoht.
- Arvate, et TI kasutuselevõtu määra kasv võib luua märkimisväärset lisaväärtust riigi SKP-le – vahendeid, mida on hädasti vaja avalikku taristusse investeerimiseks.
- Näete Euroopa Liidu olulist rolli ausa konkurentsi tagamisel, et nii Euroopa kui ka Ungari ettevõtjad jääksid siseturul ja ülemaailmsetes väärtusahelates konkurentsivõimeliseks.
- Suure riskiga TI-mudelite liigitamisel sobib teile võimetepõhine lähenemisviis paremini kui eesmärgipõhine lähenemisviis, mille komisjon on välja pakkunud. Kui ühte ja sama TI-süsteemi peetakse ühes kontekstis väikese riskiga ja teises kontekstis suure riskiga süsteemiks, võib see tekitada kasutajatele, arendajatele ja investoritele segadust ja õiguslikku ebakindlust.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Pooldate sõjaliste ja kaitseotstarbeliste rakenduste TI-määrusest väljajätmist, rõhutades, et ülereguleerimine selles valdkonnas võib takistada TI-tehnoloogiate kiiret kasutuselevõttu konfliktipiirkondades või kriisidele reageerimisel. Jätkuva piirkondliku ebastabiilsuse kontekstis on selliste tehnoloogiate kasutamisel paindlikkus äärmiselt oluline.
- Ungari, kellel on ühine piir Ukrainaga – riigiga, kes on parasjagu sõjas Venemaaga –, on sügavalt mures riikliku julgeoleku ja oma kodanike turvalisuse pärast. Lisaks seisab Ungari kui Schengeni piiririik silmitsi märkimisväärt probleemidega suurenenud rändevoogude haldamisel, eelkõige oma lõunapiiril.
- Seda survet arvesse võttes taotleb Ungari teistelt ELi liikmesriikidelt suuremat mõistmist ja toetust seoses oma ainulaadsete geopoliitiliste ja julgeolekuprobleemidega.
- Märkmed:

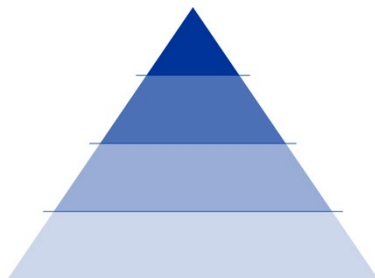
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari	võimetepõhine		sõjaline/kaitseotstarve	
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

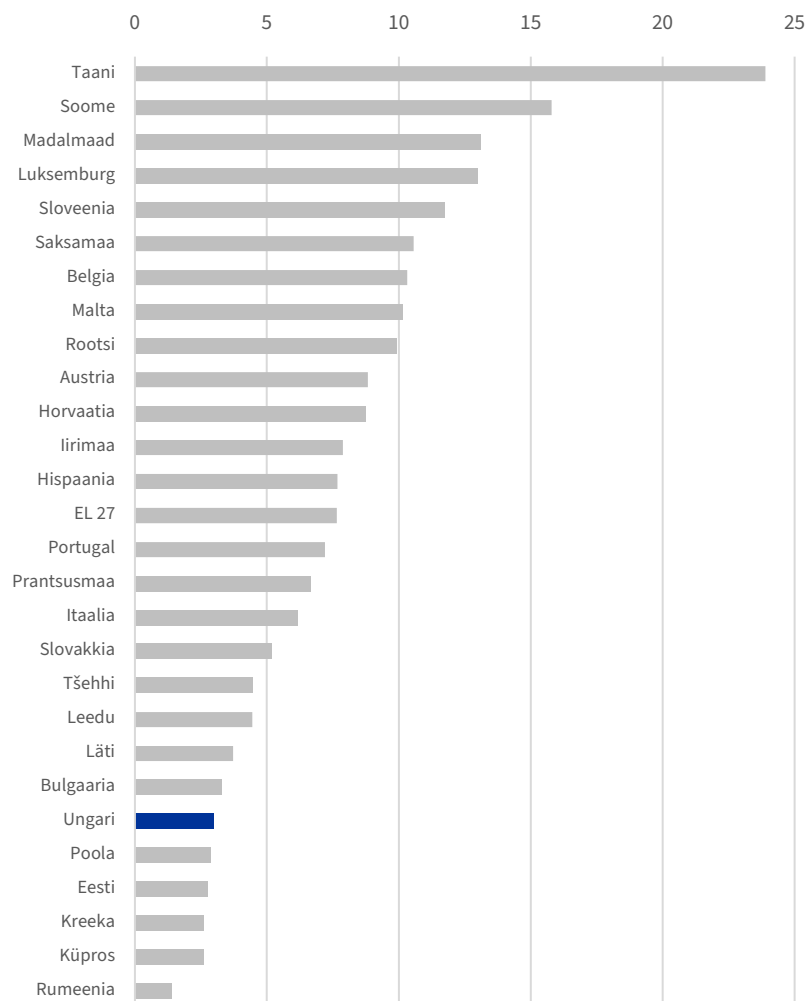
- **Algoritmid** – samm-sammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

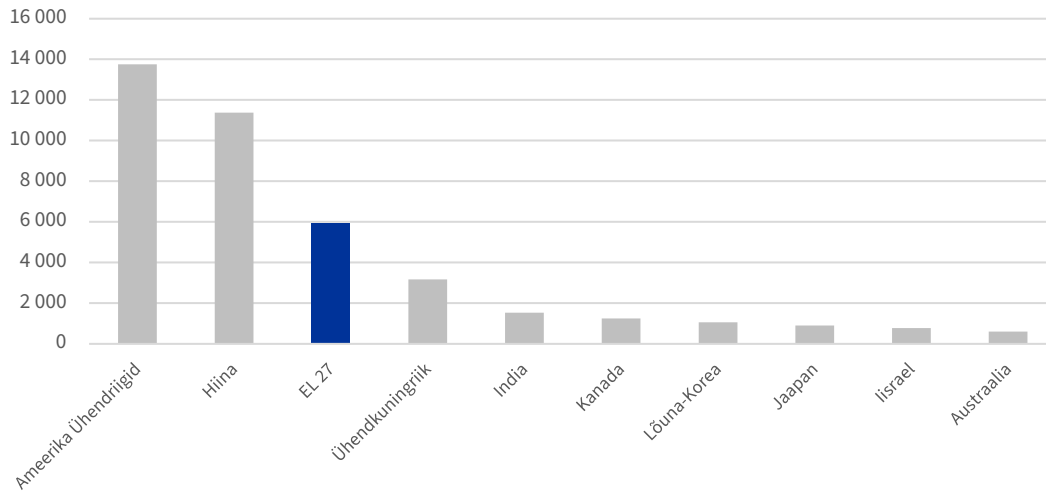
	Euroopa Liit	Ungari
Rahvaarv	447 695 350	9 599 744
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	20 630
Töötuse määr	6,1%	4,1%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	3,7%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	28,1%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

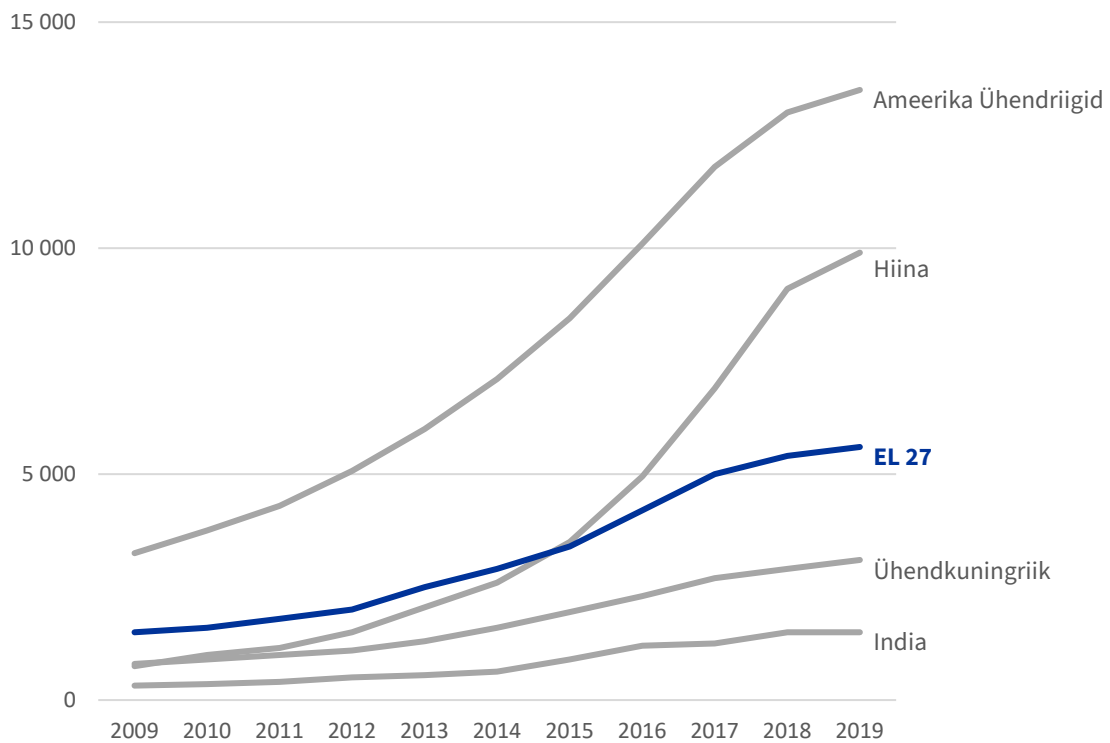

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

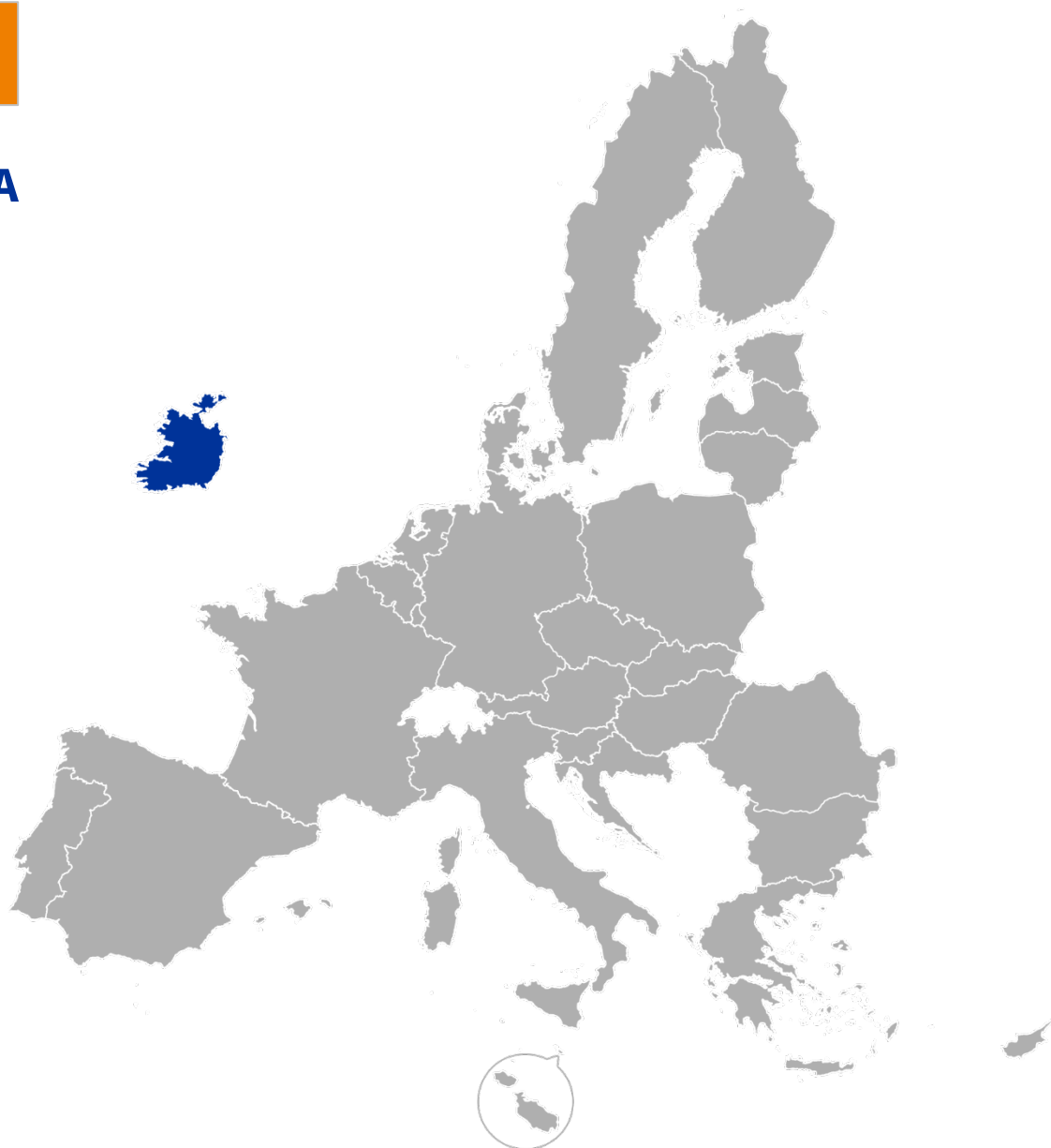
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

IIRIMAA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

IIRIMAA

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Soome, Portugal ja Rootsi.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ärakuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid.** Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on** muidugi **teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Teie riigis asuvad OpenAI, Google'i ja Meta ELi peakorterid. Nende ettevõtete hoidmine lirmaal on kooskõlas teie riiklike huvidega ja toob kasu kogu ELile.
- Te olete rahul, et komisjon tegi ettepaneku kehtestada tehisintellekti käsitlev ühine ELi raamistik. Peate seda oluliseks, sest see saadab õige signaali, näidates maailmale, et EL on valmis olema TI sektoris vastutustundlik juhtiv jõud.
- Toetate komisjoni soovitatud eesmärgipõhist lähenemisviisi. Selle lähenemisviisiga – võrreldes võimetepõhise lähenemisviisiga – on väiksem oht sattuda vastuollu muude valdkondlike määruste kehtivate nõuetega.
- Te tahate rõhutada, et paljud tehisintellektiga seotud riskid ilmnevad alles pärast kasutuselevõttu, mistõttu usute, et kõige olulisem element on turustamisjärgne järelevalve. **Enne kasutuselevõtmist täidetavate nõuete loetelu võiks olla veidi paindlikum.**
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

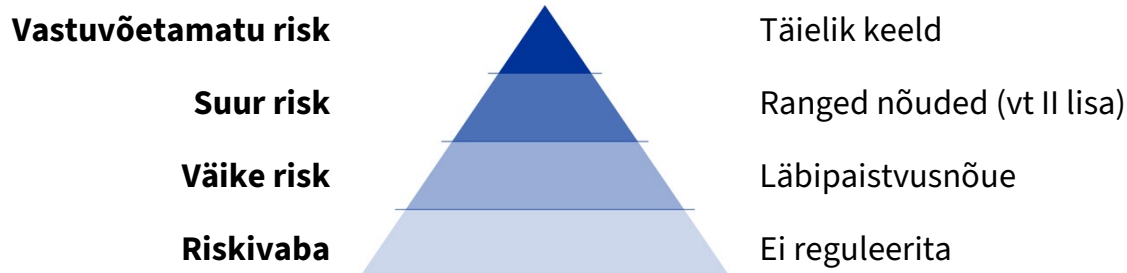

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumendid

- Usute, et TI ja digirevolutsioon peavad samuti edendama ELis soolist võrdõiguslikkust. Naised on peaaegu kõigis teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud valdkondades ja kõigil tasanditel alaesindatud. Rõhutate, kui oluline on aktiivselt toetada nende osalemist TI kujundamises.
- Idufirmad pakuvad ainulaadset võimalust. Erinevalt suurtest tehnoloogiafirmadest on sooline ebavõrdsus nendes sageli väiksem ning nad pakuvad TI valdkonnas naistele ja mittebinaarse sooidentiteediga inimestele kättesaadavaid võimalusi. Samuti on tõestatud, et mitmekesised tiimid loovad vähem kallutatud ja eetilisemat tehisintellekti, mida EL peaks julgustama.
- Idufirmade eesmärk on piiratud ressursside abil kiiresti innoveerida. Suur halduskoormus võib seda potentsiaali lämmatada, eriti väikeste tiimide puhul, kes püüavad valdkonnas läbimurret teha.
- Seepärast toetate väikeste idufirmade (alla 10 töötaja ja kuni 2 miljoni euro suuruse käibega) osalist vabastamist ELi AI-määruse kohaldamisest.
- Märkmed:

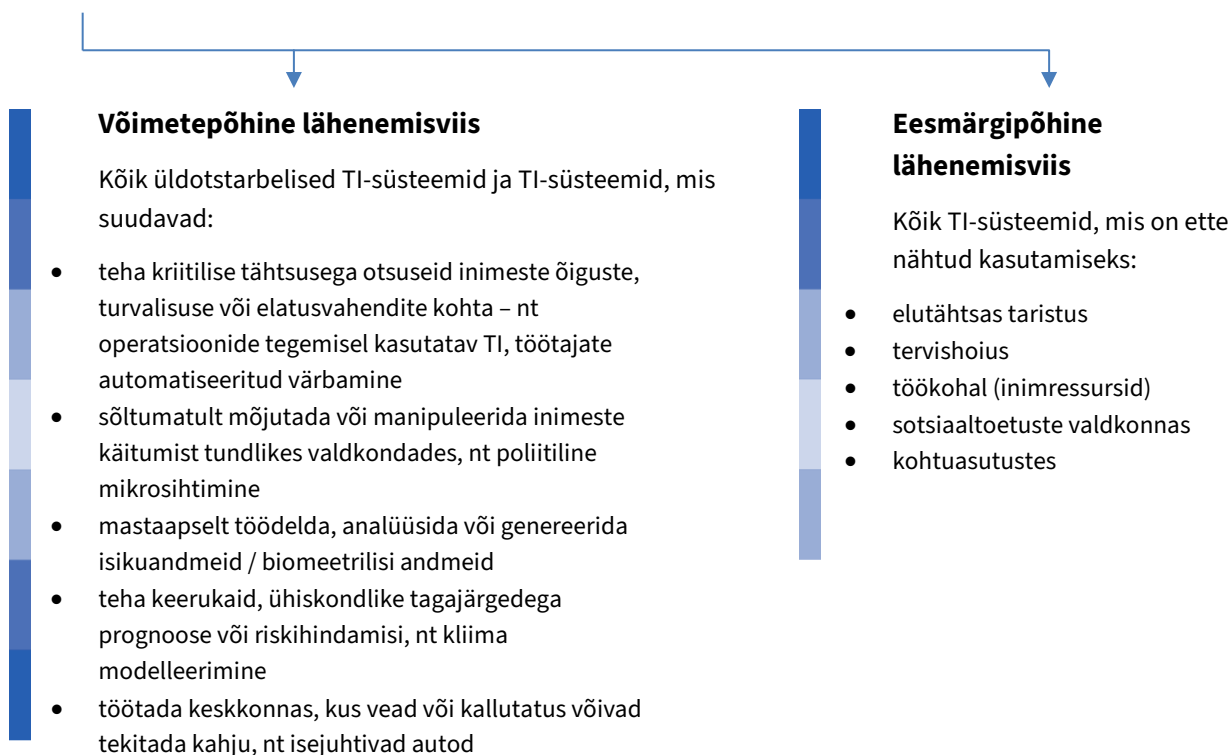
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovituselotsiaalmee dias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa	eesmärgipõhine	testimise paindlikkus	idufirmad	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

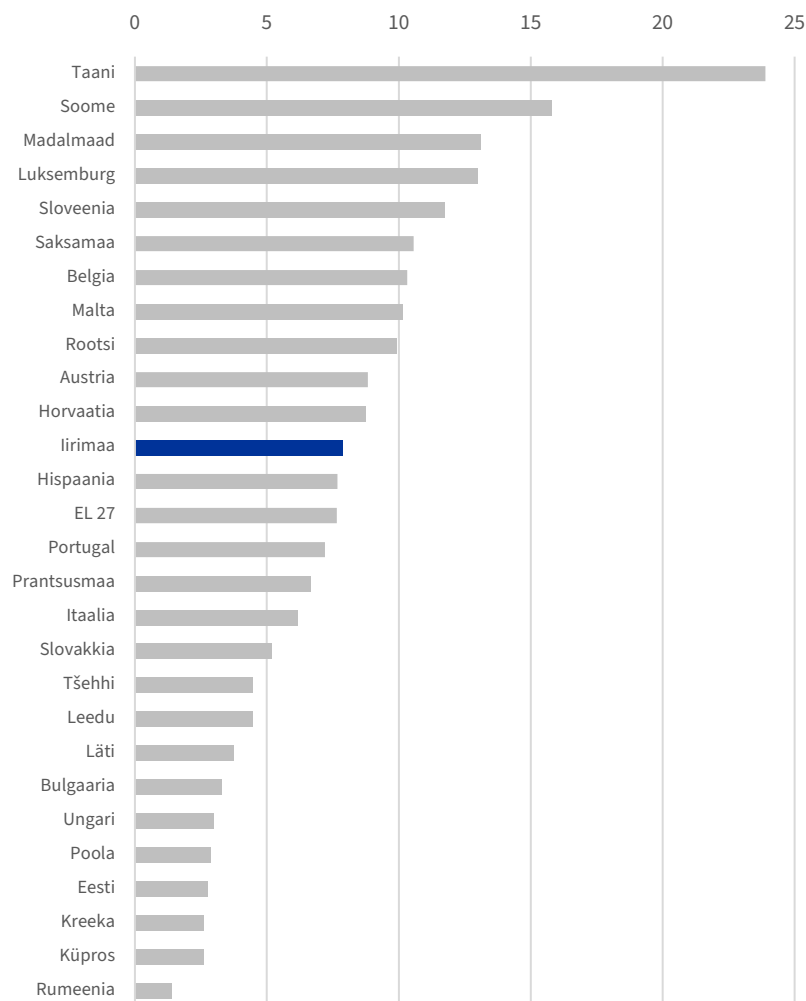
- **Algoritmid** – samm-sammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

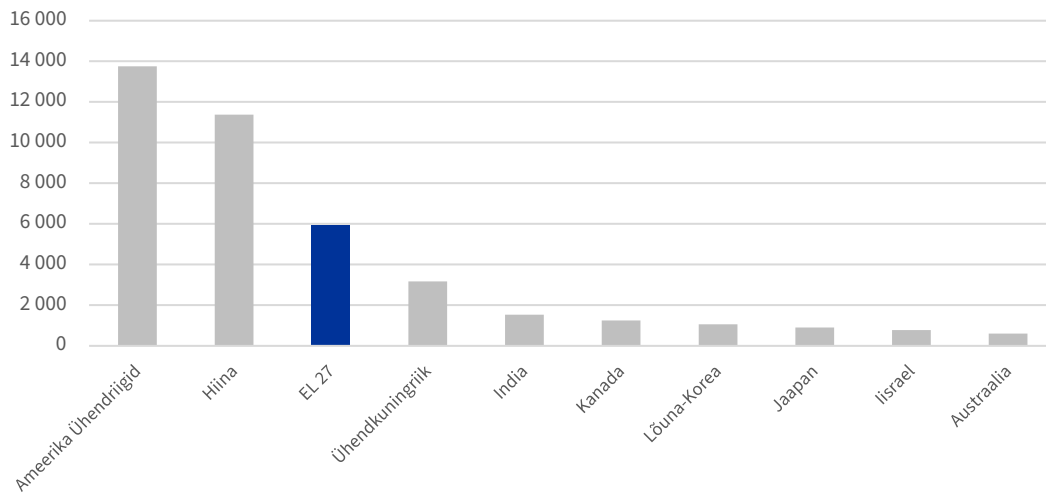
	Euroopa Liit	Iirimaa
Rahvaarv	447 695 350	5 271 395
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	96 290
Töötuse määr	6,1%	4,3%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	8%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	43,8%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

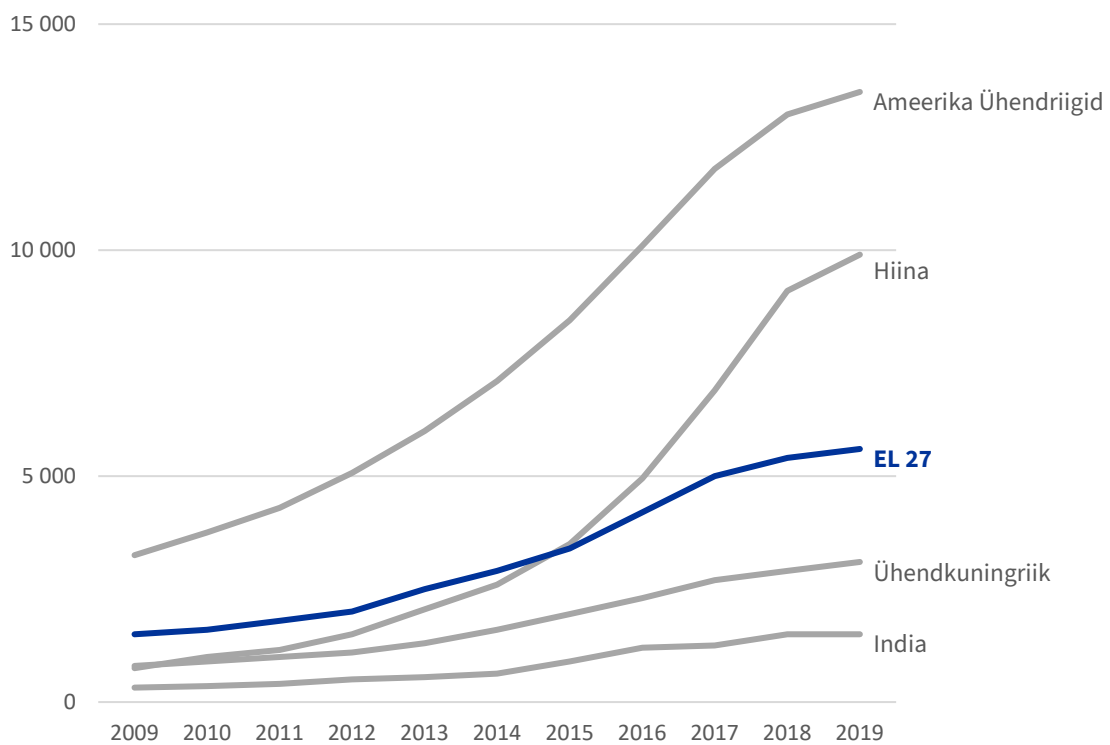

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

ITAALIA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

ITAALIA

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Horvaatia, Madalmaad ja Sloveenia.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhata) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Teie riigi valitsus usub, et tehisintellekti tuleks reguleerida Euroopa tasandil, kuna erinevad riiklikud normid kahjustaksid ELi konkurentsivõimet ja strateegilist autonoomiat.
- Kooskõlas Itaalia põhiseaduse artikliga 3 („Kõikidel kodanikel on võrdne sotsiaalne väärikus ja nad on seaduse ees võrdsed“) ja ÜRO kestliku arengu eesmärkidega peab TI edendama kaasatust, kestlikkust ja inimõigusi, teenides nii inimesi kui ka planeeti.
- Teie arvates on eesmärgipõhine lähenemisviis problemaatiline, kuna see tekitab valdkondlikke vastuolusid: näiteks on nii operatsioonidel kasutatav TI kui ka palatite määramisega seotud TI nende erinevast mõjutasemest hoolimata liigitatud suure riskiga tehisintellektiks. Võimetepõhine lähenemisviis kajastab paremini reaalseid ohte, kuid samas toetate riskide loetelu korrapärast ajakohastamist, et see peegeldaks TI-alaste võimete arengut.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Teie arvates peaks tehisintellekti käsitlev ELi määrus toimima TI arendamise katalüsaatorina kõigis ELi liikmesriikides. Idufirmad on innovatsiooni oluline liikumapanev jõud, seega ei tohiks TI-määrus tekitada TI-idufirmadele ülemäärast koormust – ranged testimisnõuded võivad ületada idufirmade finants- ja haldussuutlikkuse.
- Seepärast teete ettepaneku teha erand vähem kui 20 töötajaga ja alla 4 miljoni euro suuruse käibega idufirmadele. Selle asemel peaksid need vastama väikese riskiga TI-mudelite nõuetele. Te näete seda tasakaalustatud kompromissina ja püüate selle üle peetavat arutelu juhtida.
- Märkmed:

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

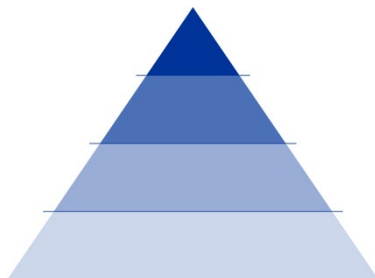
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia	võimetepõhine		idufirmad	
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

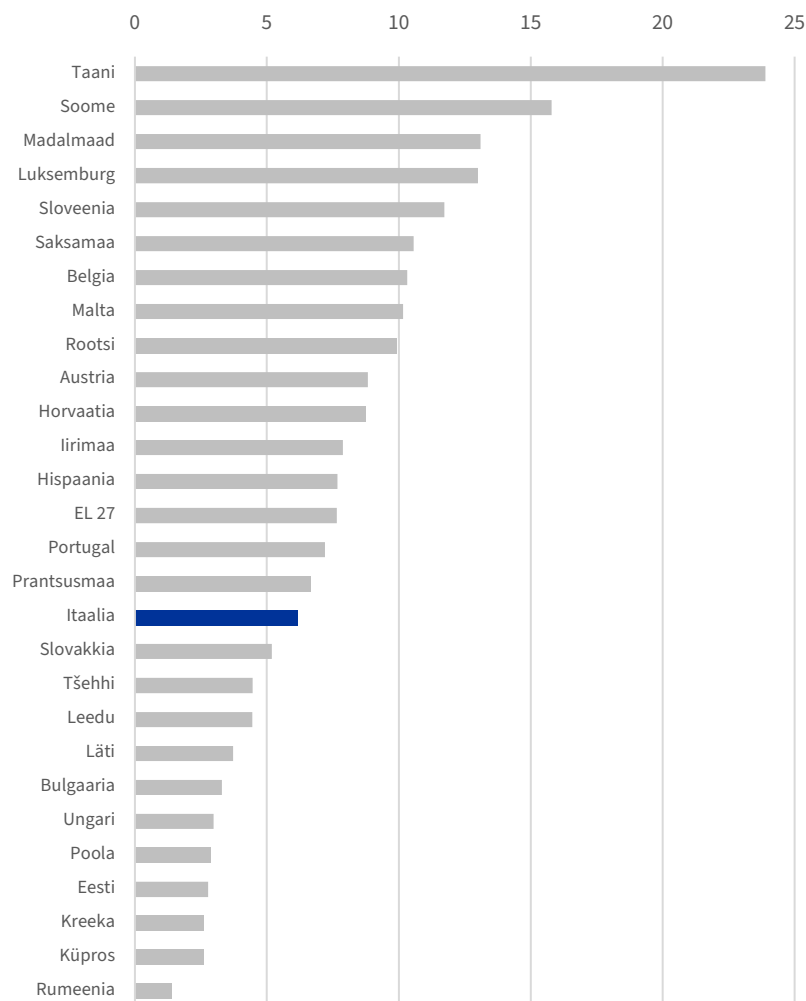
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

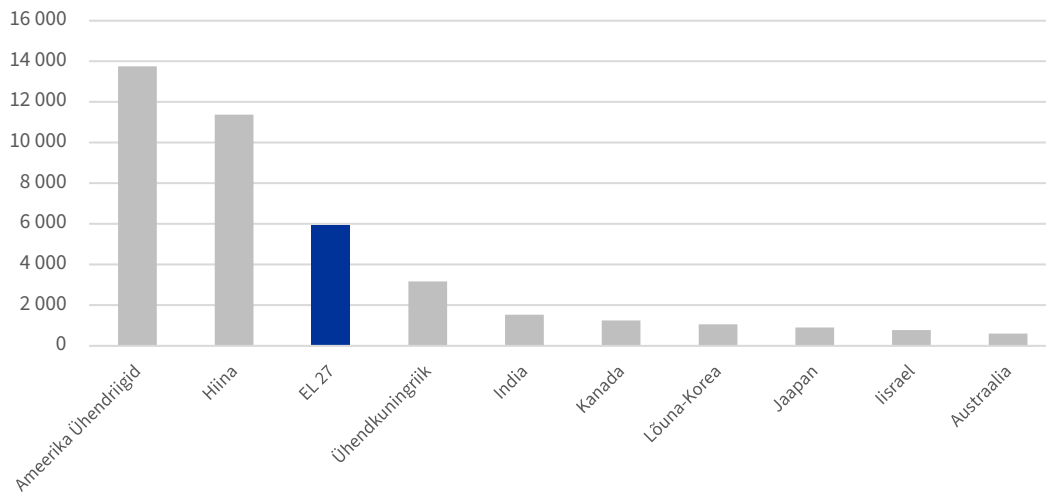
	Euroopa Liit	Itaalia
Rahvaarv	447 695 350	58 997 201
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	36 130
Töötuse määr	6,1%	7,7%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	5,1%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	22,2%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

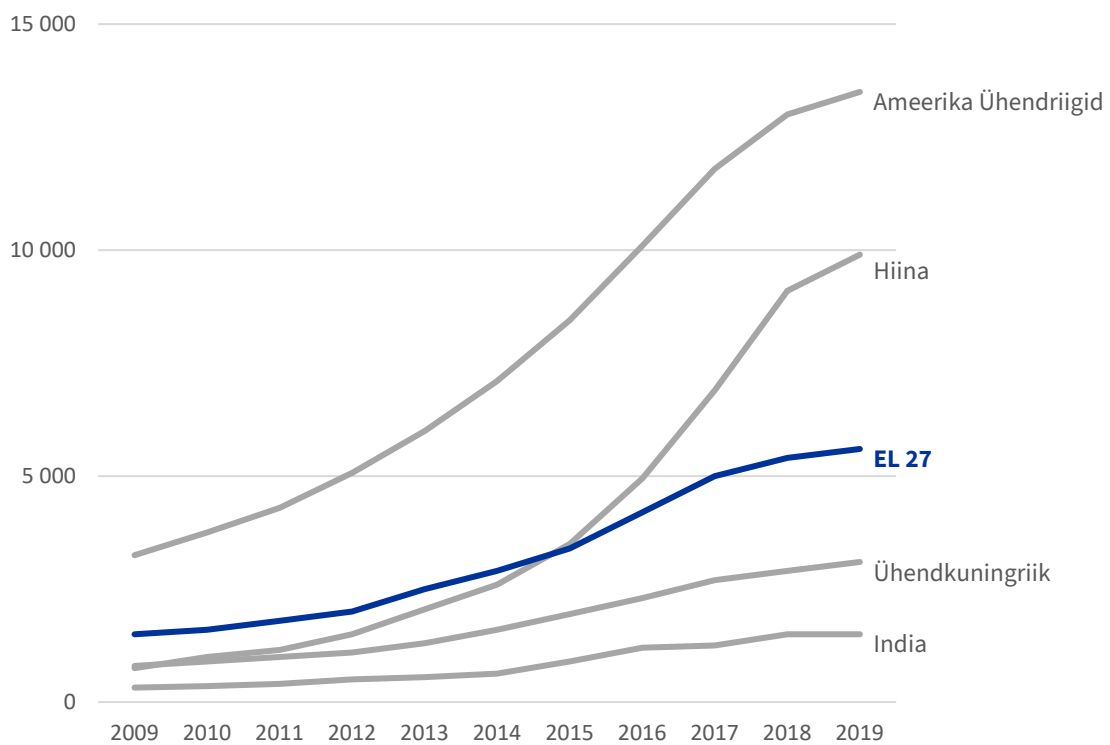

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print	ISBN 978-92-850-0508-5	doi: 10.2860/9178657	QC-01-25-006-ET-C
PDF	ISBN 978-92-850-0507-8	doi: 10.2860/8789648	QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

LEEDU

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Tšehhi, Eesti, Ungari ja Läti.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhata) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____.

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____.

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____.

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Leedu majanduse suurim sektor on töötlev tööstus, mis annab 20,4% riigi SKPst. Üks peamisi probleeme, millega see tööstus silmitsi seisab, on madal tööviljakus – probleem, mida TI võib aidata lahendada rutiinsete ülesannete automatiseerimisega.
- Seepärast toetate raamistikku, mis võimaldab innovatsiooni- ja eksperimenteerimisvabadust. Teie arvates on selleks kõige parem kasutada võimetepõhist lähenemisviisi.
- Liigne reguleerimine aeglustaks innovatsiooni ja kahjustaks Euroopa TI-idufirmasid, kuna nõuete järgimine läheb kalliks maksma. . Seepärast arvate, et kui kõiki TI-süsteeme, mis „on võimelised mastaapselt isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid töötleva, analüüsima või genereerima“, peetaks suure riskiga süsteemideks, oleks see ELi poolt ülereguleerimine. Andmetega seotud küsimusi käsitletakse ELi isikuandmete kaitse üldmääruses.
- Kuigi mõned liikmesriigid nõuavad inimõigustega seotud mureküsimuste tõttu rangemaid norme, väidate teie, et TI võib olla ka võimas vahend nende õiguste kaitsmiseks. See võib aidata vähendada kallutatust töölevõtmisel, politseitöös ja otsuste tegemisel, tõrjuda küberründeid ja kaitsta isikuandmeid. Kuigi TI on ise võimeline väärinfot või süvavõltsinguid genereerima, saab seda ka treenida selliste nähtuste avastamiseks ja nende vastu võitlemiseks. EL peaks aktiivselt toetama innovatsiooni, et TId saaks sellistel kaitseotstarvetel kasutada.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

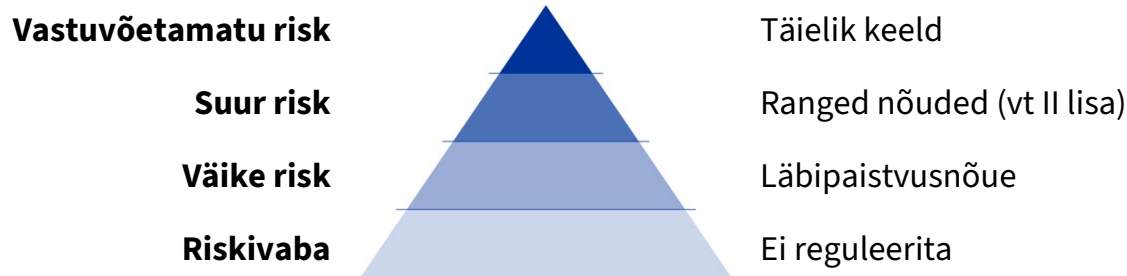
välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Artiklis 1 nõuab suuremat innovatsioonivabadust, kuid sellest hoolimata olete kindlal seisukohal, et normid on siiski olulised. Reguleerimine on kõige mõttekam, kui seda kohaldatakse kõigi suhtes. See annab arendajatele selgema ettekujutuse sellest, mida neilt oodatakse, ja aitab ELil näidata, et lähenemisviis vastutustundliku TI suhtes on järjepidev.
- Samuti ei tohiks kõrvale jätta idufirmasid ja väikeettevõtteid. Ainuüksi asjaolu, et ettevõtte on väike, ei tähenda, et tema tehnoloogia ei või kahju tekitada. Lisaks, kui väikeste ettevõtete suhtes kehtestatakse erand, võivad suured ettevõtted testimisnõuetest kõrvalehoidmiseks lihtsalt riskantsed projektid neile suunata. Sellist lünka õigusnormides võidakse ära kasutada ja EL peaks tagama, et seda ei juhtuks.
- Hoiatavad märgid on juba olemas: Hiinas on moslemi uiguuri vähemuse ründamiseks kasutatud TI-l põhinevat näo- ja emotsioonituvastustehnoloogiat, mille tulemuseks on enesetsensuur ja paljude kinnipidamine nn ümberõppelaagrites. USAs võttis Clearview AI ilma nõusolekuta miljardeid pilte sotsiaalmeedia platvormidelt ja müüs oma vahendi sellistele asutustele nagu FBI ja ICE. Ühendkuningriigis on Londoni politseiametis läbi viidud näotuvastuskatsed toonud kaasa kõrge veamäära, eriti mustanahaliste isikute puhul.
- Teie arvates oleks saanud neid probleeme vältida nõuetekohase testimise ja kõigi suhtes kohaldatavate normidega, ilma erandeid tegemata.
- Märkmed:

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

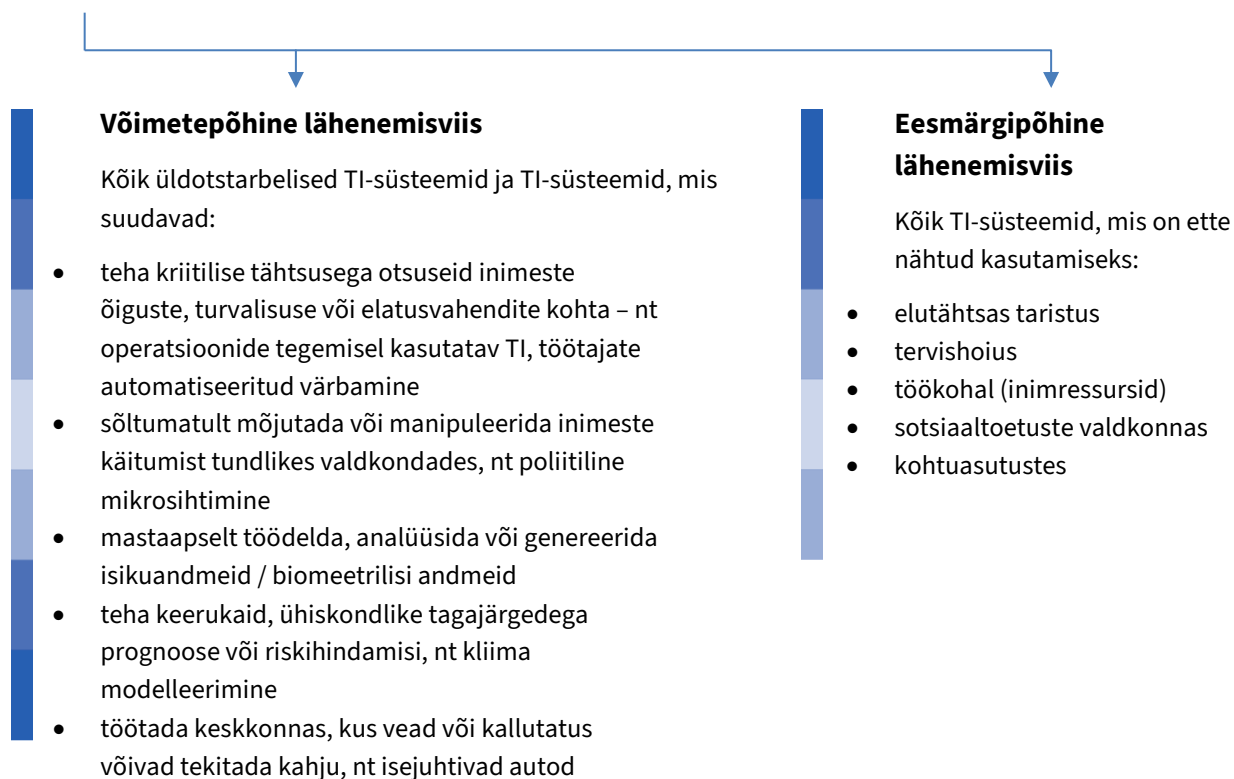
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu	võimetepõhine		ilma eranditeta	
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

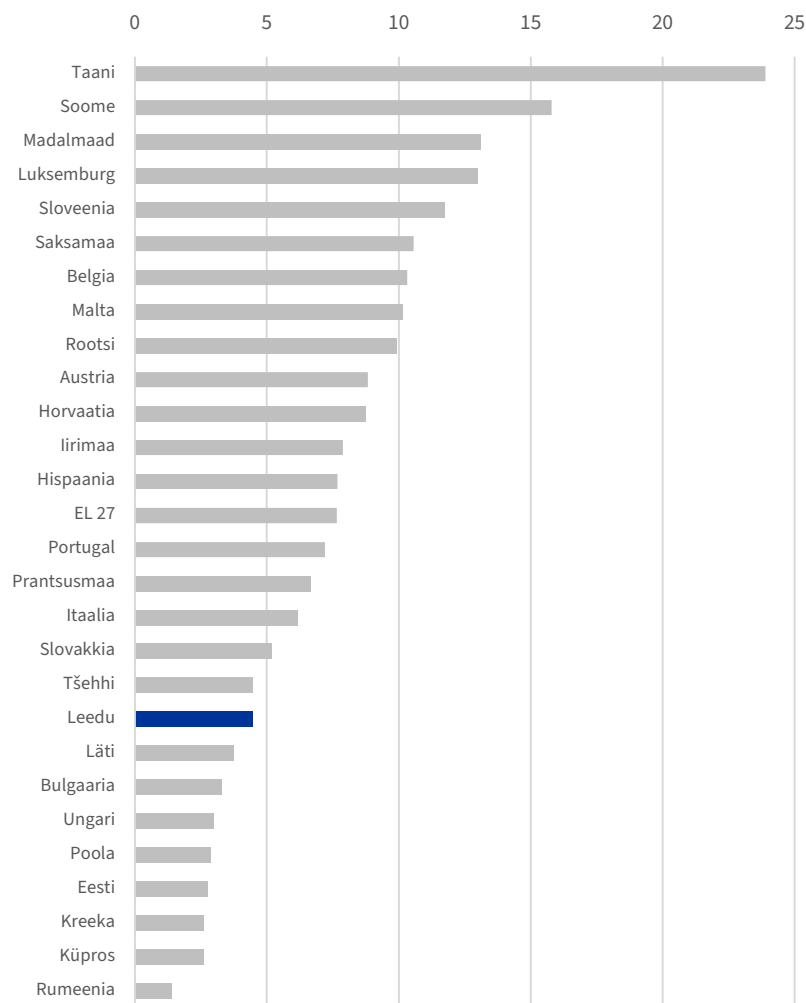
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

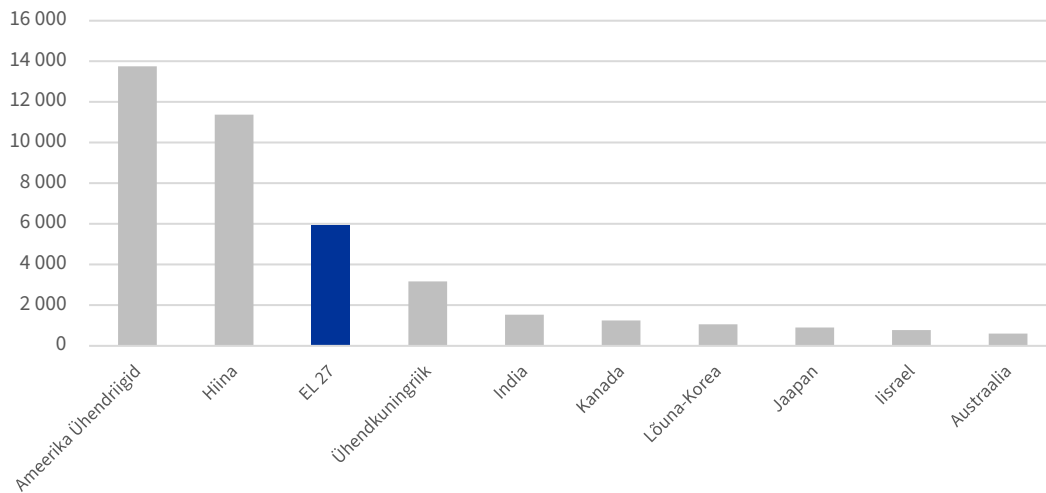
	Euroopa Liit	Leedu
Rahvaarv	447 695 350	2 857 279
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	25 700
Töötuse määr	6,1%	6,9%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	4,9%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	25,9%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

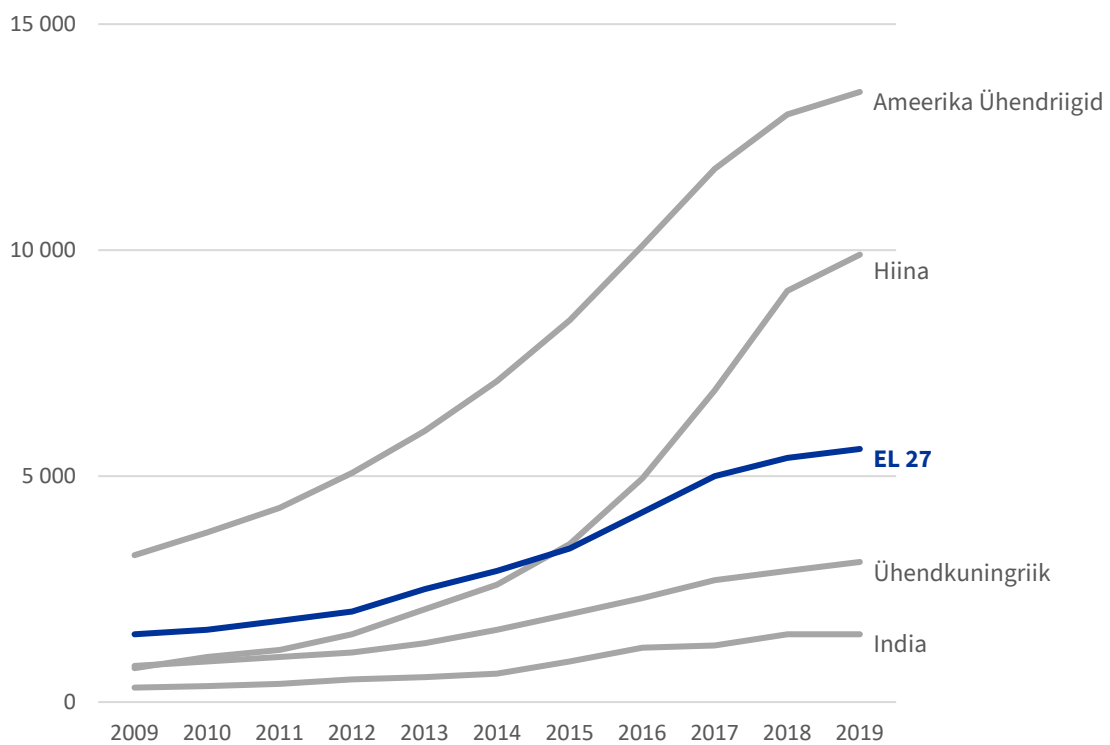

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

LUKSEMBURG

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Bulgaaria, Malta ja Slovakkia.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhtav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumentid

- Sellised riigid nagu Saksamaa ja Hispaania püüavad kaotada iga väikseima tehisintellektiga seotud kallutuse, mis on teie arvates ebarealistlik. Tegelikult võib vastutustundlikult arendatud TI inimlikku kallutatust hoopis vähendada. Püüate suunata arutelu realistlikumale teele, mis kajastaks kõiki liikmete vajadusi. Kui teid süüdistatakse TIga seotud riskide alahindamises, siis pole te sellega üldse nõus: te lihtsalt seate esikohale kõige vahetumad riskid. Seetõttu on väga oluline eesmärgipõhine lähenemisviis.
- Näiteks ei tohi tehisintellekt ohustada elektri- või internetisüsteeme, mis võivad korraga mitmetes piirkondades haiglate tööd mõjutada ja elud ohtu seada. Teie arvates on võimetepõhine lähenemisviis liiga segadustekitav.
- Pooldate TI kiiremat arendamist, sealhulgas suure riskiga sektorites. Kardate siiski, et teie riigil puudub finantssuutlikkus TI võimaluste täielikuks ärakasutamiseks olukorras, kui tuleb rangeid norme järgida. Seepärast pooldate mõningaid erandeid nõuete loetelust (vt II lisa), lubades tegelikes tingimustes testimise võimalust tingimusel, et välisauditid jäävad endiselt kohustuslikuks. Sel viisil saavad arendajad oma finantssuutlikkuse alusel vabalt valida, millist testimist kasutada.
- Kui eesmärgipõhise lähenemisviisi osas on raske konsensust saavutada, **olete valmis leppima klausliga, millega nähakse ette kolme aasta pärast toimuv läbivaatamine.**
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Usute, et TI ja digirevolutsioon peavad samuti edendama ELis soolist võrdõiguslikkust. Naised on peaaegu kõigis teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud valdkondades ja kõigil tasanditel alaesindatud. Rõhutate, kui oluline on aktiivselt toetada nende osalemist TI kujundamises.
- Idufirmad pakuvad ainulaadset võimalust. Erinevalt suurtest tehnoloogiafirmadest on sooline ebavõrdsus nendes sageli väiksem ning nad pakuvad TI valdkonnas naistele ja mittebinaarse sooidentiteediga inimestele kättesaadavaid võimalusi. Samuti on tõestatud, et mitmekesised tiimid loovad vähem kallutatud ja eetilisemat tehisintellekti, mida EL peaks julgustama.
- Idufirmade eesmärk on piiratud ressursside abil kiiresti innoveerida. Suur halduskoormus võib seda potentsiaali lämmatada, eriti väikeste tiimide puhul, kes püüavad valdkonnas läbimurret teha.
- Seepärast toetate väikeste idufirmade (alla 10 töötaja ja kuni 2 miljoni euro suuruse käibega) osalist vabastamist ELi AI-määruse kohaldamisest.
- Märkmed:

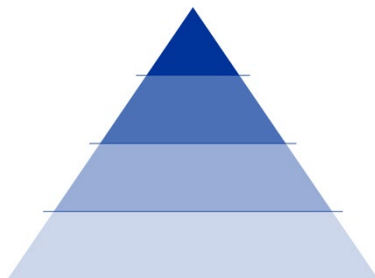
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg	eesmärgipõhine	läbivaatamine kolme aasta pärast	idufirmad	
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

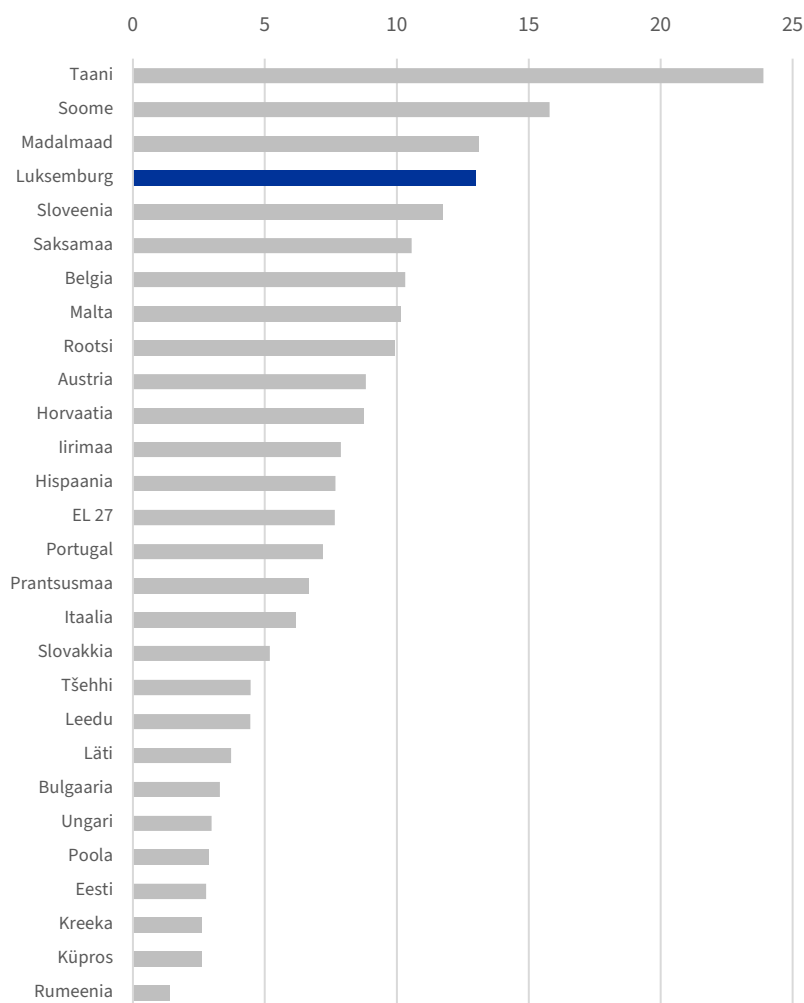
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

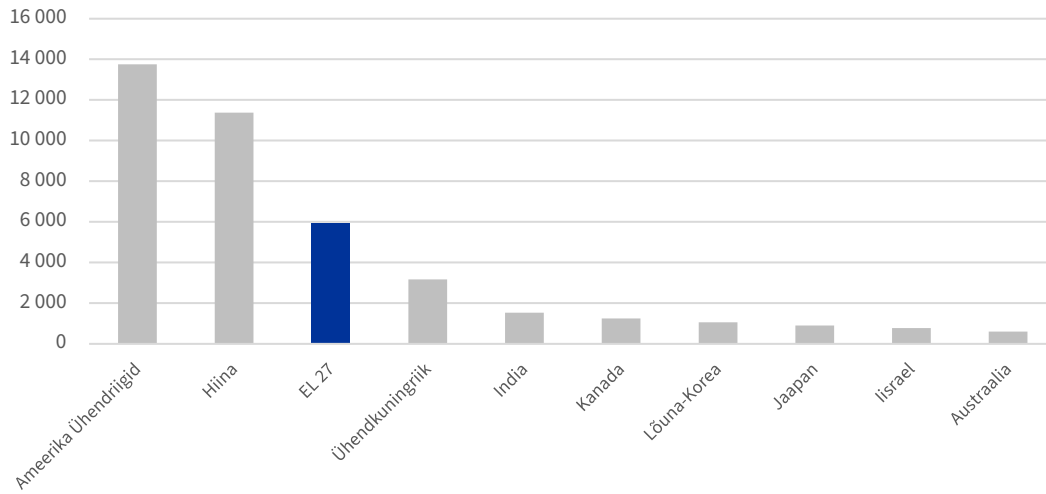
	Euroopa Liit	Luksemburg
Rahvaarv	447 695 350	660 809
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	121 290
Töötuse määr	6,1%	5,2%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	14,5%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	27,9%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

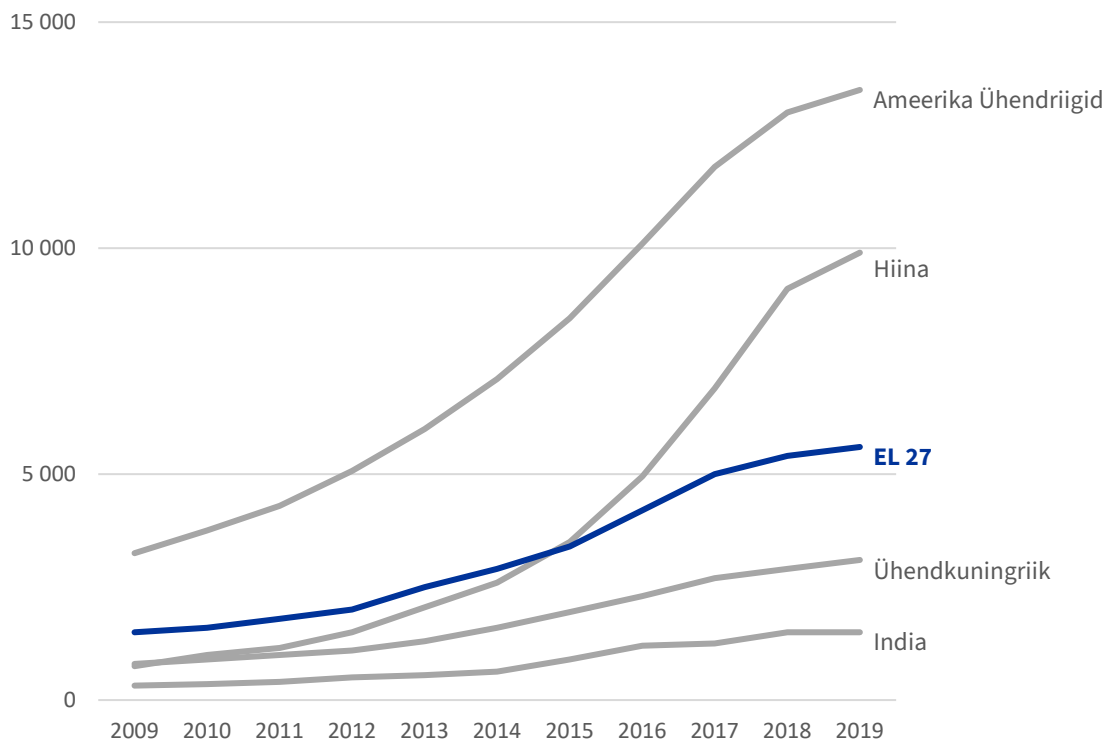

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

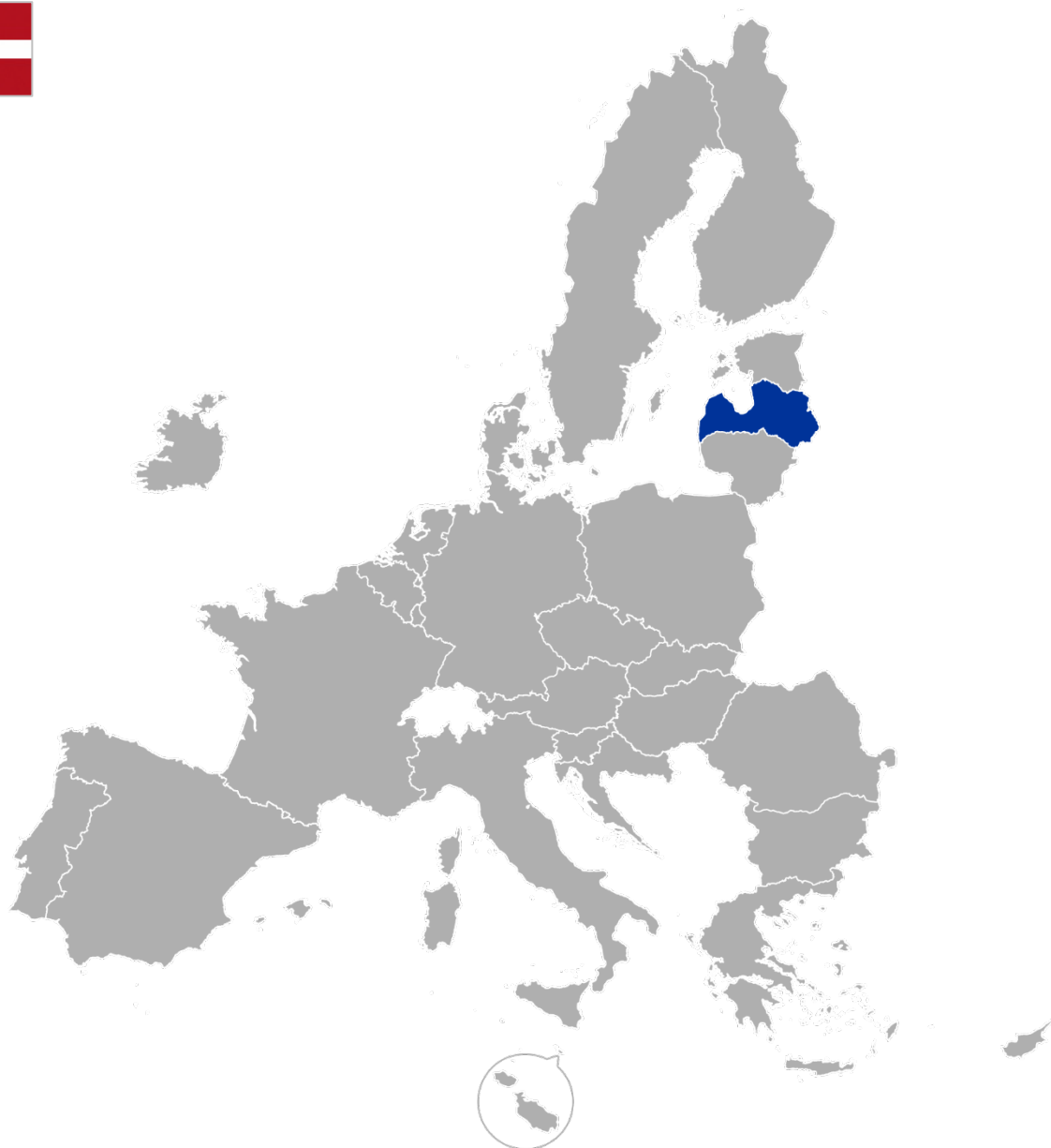
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

LÄTI

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määramiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

LÄTI

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Tšehhi, Eesti, Ungari ja Leedu.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhata) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ärakuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumentid

- Olete pühendunud sellele, et tagada Lätis digilahenduste kasutuselevõtt. See toob endaga kaasa uued nõuded elutähtsate ühiskondlike funktsioonide säilitamiseks vajalike tundliku teabe ja digitaristu kaitsmiseks.
- Suure riskiga TI-mudelite liigitamisel sobib teile võimetepõhine lähenemisviis paremini kui eesmärgipõhine lähenemisviis. Kui ühte ja sama TI-süsteemi peetakse ühes kontekstis väikese riskiga ja teises kontekstis suure riskiga süsteemiks, võib see tekitada kasutajatele, arendajatele ja investoritele segadust ja õiguslikku ebakindlust.
- Tlga seotud vajalike investeeringute ligimeelitamiseks on väga oluline luua õige raamistik. Teie silmis kaitseb see raamistik korralikult põhiõigusi, võimaldades samal ajal vabu ja paindlikke innovatsiooniprotsesse. Kui EL tahab konkureerida selliste TI-gigantidega nagu USA ja Hiina, peab ta olema tipptasemel. Sellisele tipptasemele ei ole võimalik jõuda selliseid liiga piiravaid norme järgides, mis tõkestavad eksperimenteerimist ja arengut. Neil põhjustel sooviksite teha ettepaneku teatavate erandite tegemise kohta suure riskiga TI-süsteemide nõuete loetelust (vt II lisa). Teie arvates **oleks parem jätta välja nõue kohustusliku turujärgse järelevalve kohta**, kuna ei ole selge, mida see kohustus täpselt hõlmab.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

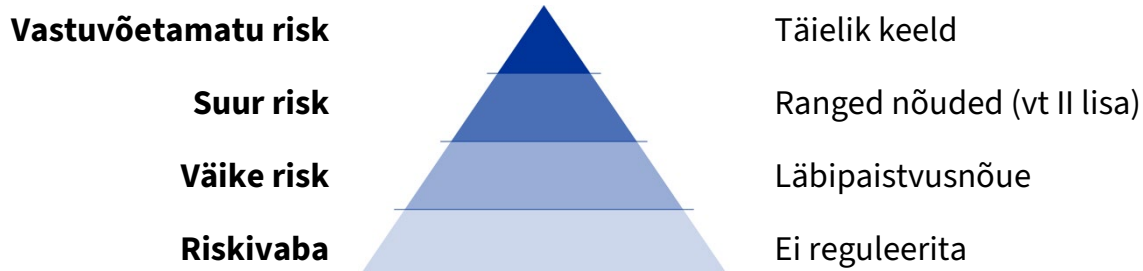
välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumendid

- Üldiselt nõustute nende riikidega, kes ei poolda erandeid, kelle hulgas on ka teie naaber ja tugev liitlane Leedu. Teie arvates on mõistlik toetada TI reguleerimise ühist Euroopa raamistikku ilma tarbetute eranditeta.
- Kuid alates Venemaa sissetungist Ukrainasse olete teie ja teised Balti riigid olnud valvel seoses Venemaa võimaliku rünnakuga Euroopa Liidu vastu. Teil on isegi ühine piir Venemaaga, mida te koos NATO jõududega iga päev kaitsete.
- Seetõttu olete valmis arutama piiratud erandeid seoses sõjaliste ja kaitsealaste eesmärkidega, kuid mitte seoses riikliku julgeoleku huvidega laiemas tähenduses. Kuigi riiklik julgeolek kuulub liikmesriikide pädevusse, võib selle ELi raamistikust täielikult välja jätmine tekitada lünki õigusnormides ja põhjustada regulatiivset killustatust. Minimaalne üldine ELi lähenemisviis võib aidata edendada järjepidevust (ja selgust arendajate jaoks) ning anda märku, et kogu liidus on olemas kooskõlastatud seisukoht riikliku julgeolekuga seotud TI suhtes.
- Märkmed:

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

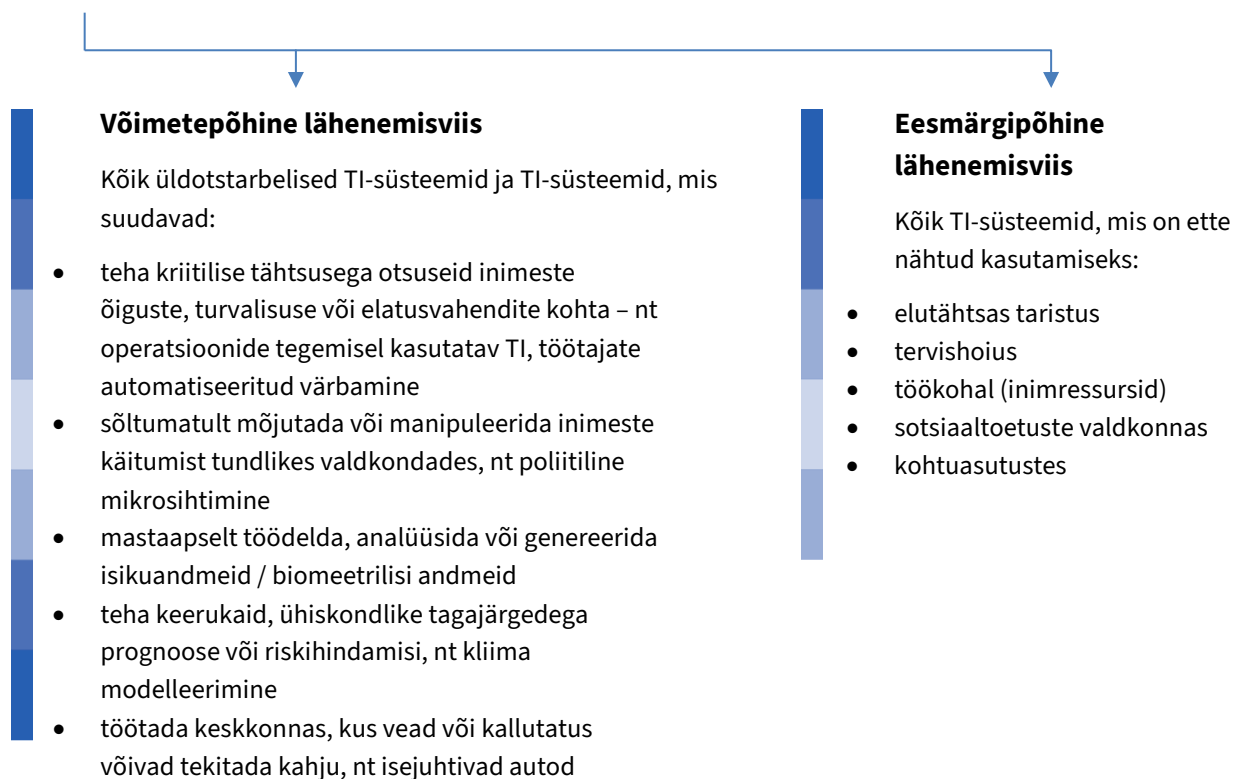
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovituselotsotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti	võimetepõhine	jätta välja turustamisjärgne järelevalve	sõjaline/kaitseotstarve	
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

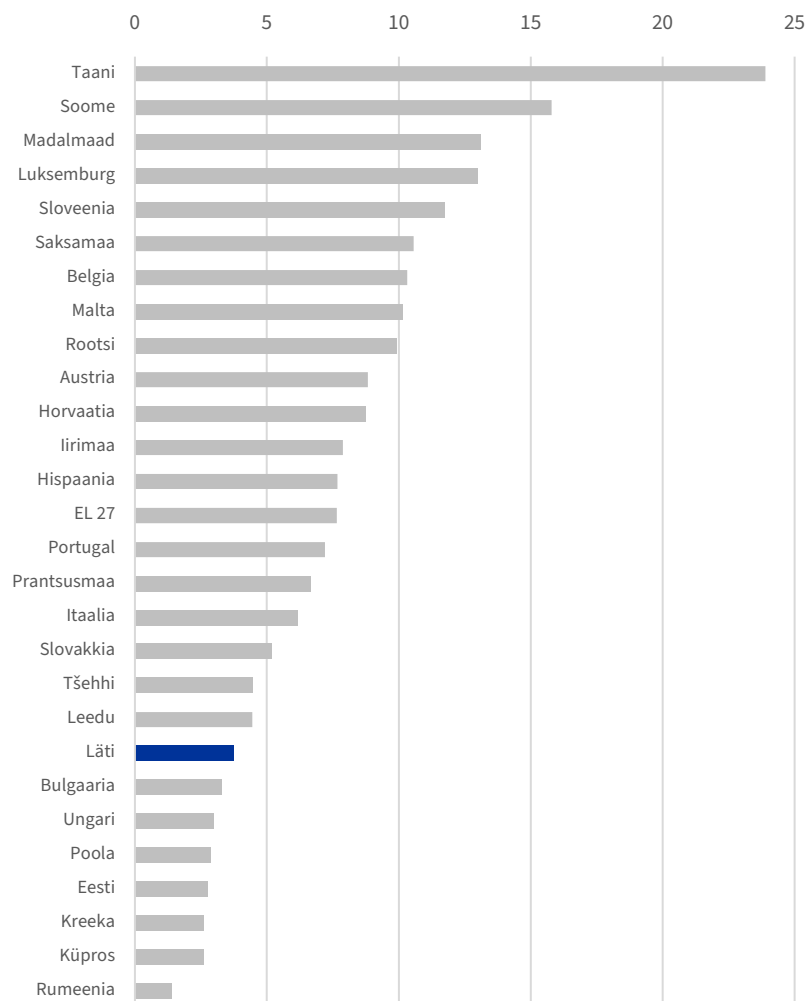
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

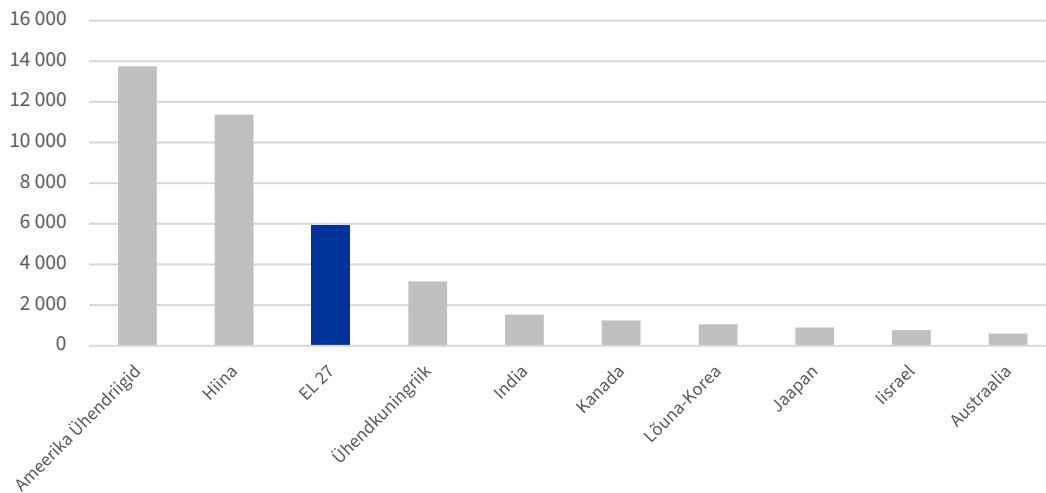
	Euroopa Liit	Läti
Rahvaarv	447 695 350	1 883 008
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	20 930
Töötuse määr	6,1%	6,5%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	4,5%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	16,6%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

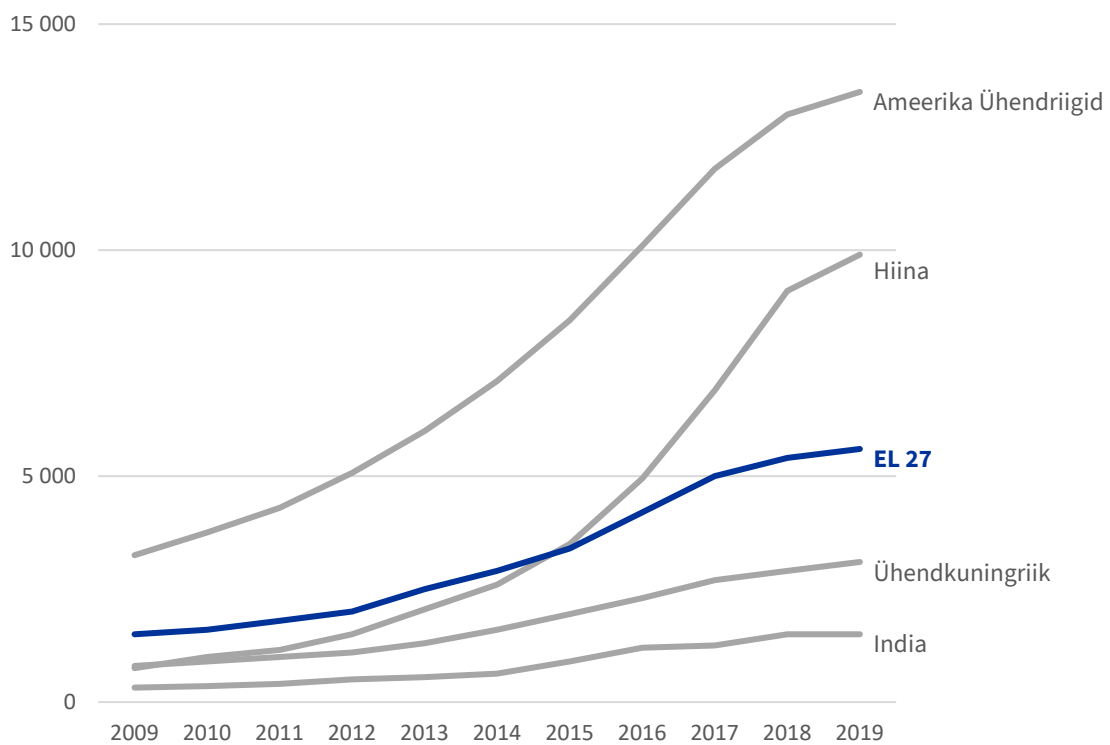

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

MALTA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Bulgaaria, Luksemburg ja Slovakkia.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- ELi ühe väikseima liikmesriigina, kus on vaid 550 000 elanikku, ja olles saareriik, on teie riik kindlalt pühendunud kestlikule majanduskasvule. Teie eesmärk on meelitada ligi välisinvesteeringuid ja kõrgelt kvalifitseeritud talente, et arendada välja tugev TI-sektor, keskendudes eelkõige meditsiinile ja elutähtsale taristule, kuna need valdkonnad peaksid suurt tulu tooma.
- Toetate komisjoni ettepanekut horisontaalse TI-raamistiku ja eelkõige selle eesmärgipõhise riskijuhtimise lähenemisviisi kohta, mida peate loogiliseks ja asjakohaseks, sest reguleerivatel asutustel on lihtsam hinnata konkreetseid rakendusi kui mudeli abstraktseid võimeid.
- Tänapäeval on väga oluline rõhutada, et tehnoloogiline loovus vajab vabadust – innovatsioon tuleks omaks võtta, seda ei tohiks lämmatada. Selle toetamiseks on oluline edendada uute TI-mudelite tegelikes tingimustes testimist, kuna testimiskeskonnad, mis on küll kasulikud, ei suuda sageli täielikult tegelikke tingimusi jäljendada. Seepärast toetate testkeskkonnas testimise asemel **tegelikes tingimustes testimise edendamist**.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Teie jaoks on jätkuvalt väga tähtis, et riikliku julgeoleku, sõjalise või kaitsevaldkonnaga seotud küsimused jääksid TI-määruse kohaldamisalast välja. Eelkõige ei kuulu riiklik julgeolek ELi pädevusse. See on kirjas Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikli 4 lõikes 2. „Riigi julgeolek jääb iga liikmesriigi ainuvastutusse.“ Seda silmas pidades ei ole mõistlik piirata liikmesriikide tegevust TI reguleerimisel riikliku julgeolekuga seotud rakendustes.
- Teisest küljest ei näe te põhjust idufirmad määrusest välja jätta. Ainuüksi asjaolu, et ettevõtte on väike, ei tähenda, et tema tehnoloogia ei või kahju tekitada. Lisaks, kui väikeste ettevõtete suhtes kehtestatakse erand, võivad suured ettevõtted testimisnõuetest kõrvalehoidmiseks lihtsalt riskantsed projektid neile suunata. Sellist lünka õigusnormides võidakse ära kasutada ja EL peaks tagama, et seda ei juhtuks.
- Märkmed:

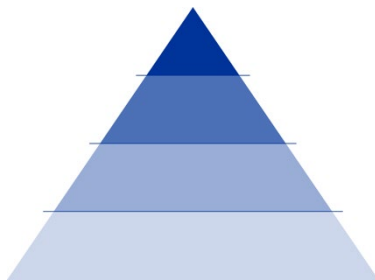
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovituselotsotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta	eesmärgipõhine	testimine tegelikes tingimustes	riiklik julgeolek	
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

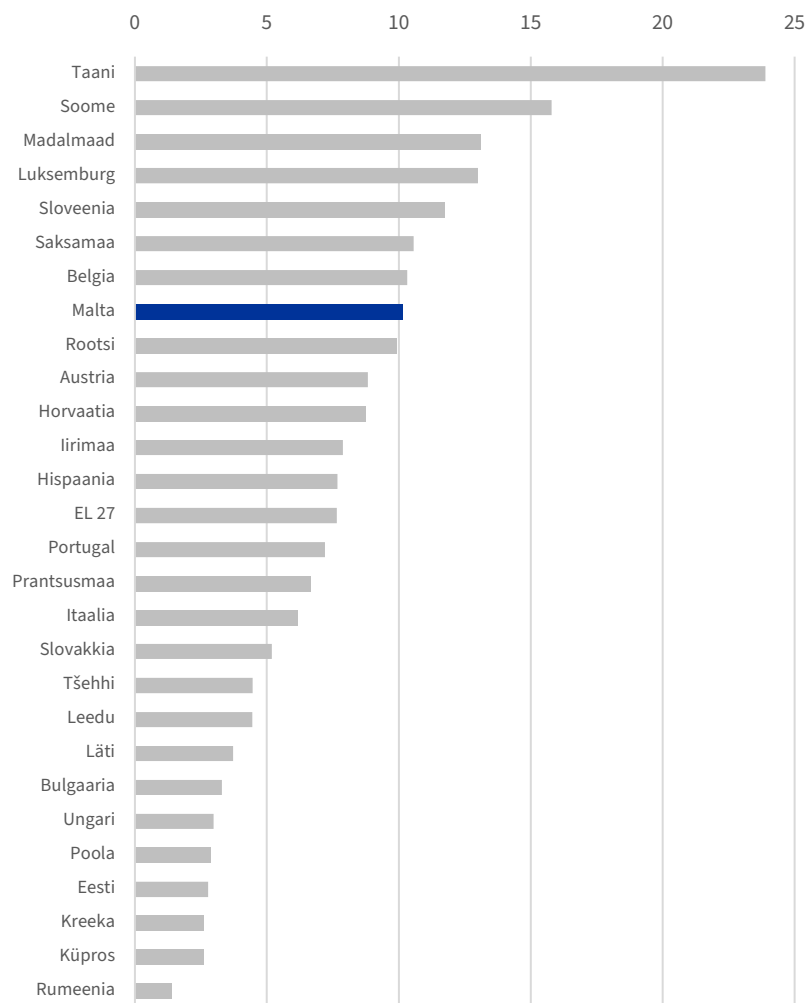
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

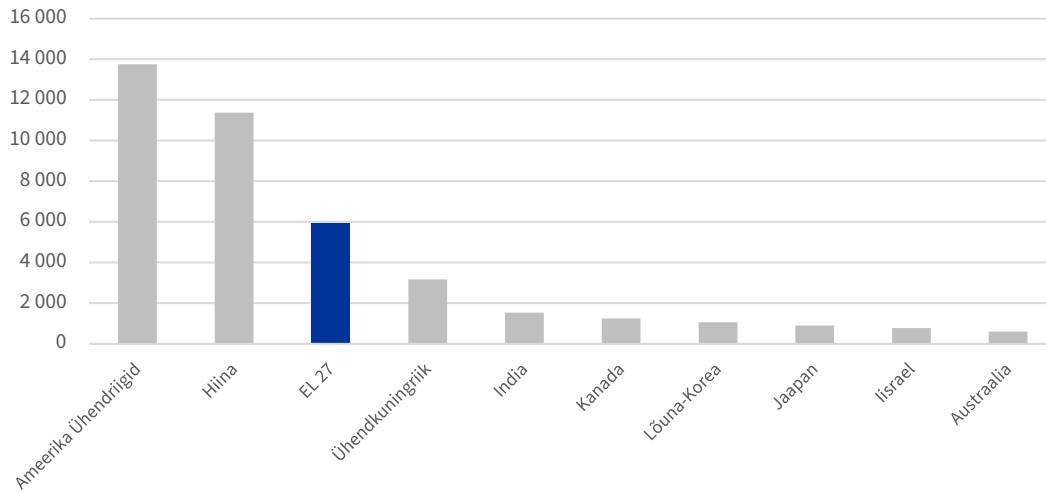
	Euroopa Liit	Malta
Rahvaarv	447 695 350	542 051
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	37 110
Töötuse määr	6,1%	3,5%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	13,2%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	37%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

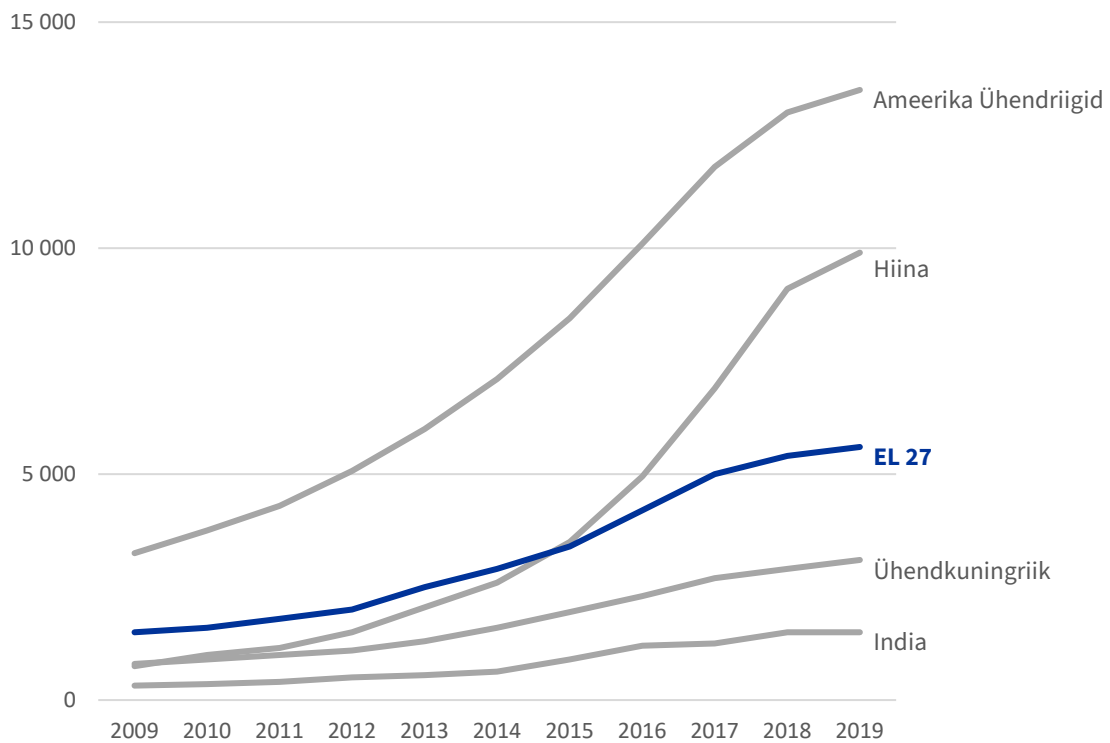

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

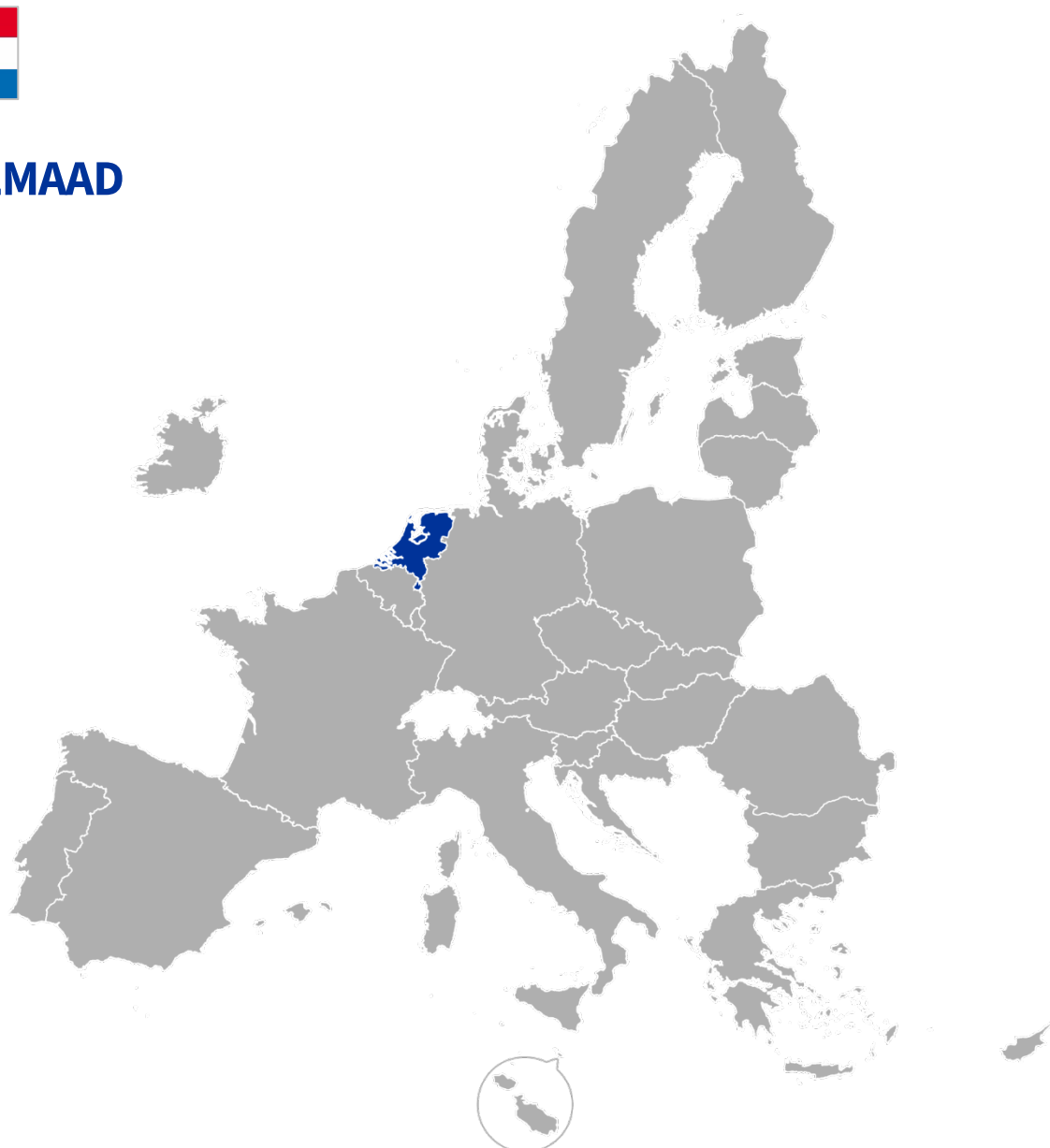
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print	ISBN 978-92-850-0508-5	doi: 10.2860/9178657	QC-01-25-006-ET-C
PDF	ISBN 978-92-850-0507-8	doi: 10.2860/8789648	QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

MADALMAAD

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Horvaatia, Itaalia ja Sloveenia.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Teie valitsuse peamine prioriteet on riiklike väärtuste ja majandusliku heaolu säilitamine. IMFi andmetel võib tehisintellekt mõjutada kuni 60% töökohtadest, mis toob kaasa töökohtade vähenemise ja kasvava vajaduse oskustööliste järele, kes oskaksid TId kasutada. Kontrollimatu töötuse kasv ohustaks tõsiselt Madalmaade majandust. Seepärast väljendate heameelt komisjoni ettepaneku üle kehtestada suure riskiga tehnoloogiate kohustuslik testimisraamistik.
- Samuti pooldate TI-alase kirjaoskuse parandamist kõigis Madalmaade ühiskonnakihtides, et inimesed oskaksid kallutatust või manipulatsiooni ära tunda ning hoiduda automatiseeritud süsteemide pimesi usaldamisest. Selle eesmärgi saavutamiseks sobib paremini võimetepõhine lähenemisviis, kuna see keskendub tegelikele väärkasutuse ja manipuleerimise riskidele: teatud võimeid, nagu näotuvastus, saab nende olemuse tõttu kuritarvitada või need võivad alt vedada, kontekstist olenemata.
- Võimetepõhise süsteemiga hoitakse ära selliste tehnoloogiate alareguleerimine üksnes selle alusel, et neid kasutatakse väikese riskiga sektorites. Näiteks võib sellise jaemüügi TI-süsteemi puhul, mis jälgib klientide liikumist, prognoosib käitumist ja kasutab näotuvastust, et kohandada reklaame või märgistada kõrge väärtusega kliente, tekkida sektoripõhise mudeli alusel võimalus kontrollist mööda hiilida. Selle süsteemi aluseks olevad võimed tekitavad aga seoses eraelu puutumatuse, profiilialalüüsi ja diskrimineerimisega tõsist muret.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Pooldate riikliku julgeolekuga seotud erandeid. Riiklik julgeolek ei kuulu ELi pädevusse. See on kirjas Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikli 4 lõikes 2. „Riigi julgeolek jääb iga liikmesriigi ainuvastutusse.“ Seda silmas pidades ei ole mõistlik piirata liikmesriikide tegevust TI reguleerimisel riikliku julgeolekuga seotud rakendustes.
- Teisest küljest ei näe te põhjust idufirmad määrusest välja jätta. Ainuüksi asjaolu, et ettevõtte on väike, ei tähenda, et tema tehnoloogia ei või kahju tekitada. Lisaks, kui väikeste ettevõtete suhtes kehtestatakse erand, võivad suured ettevõtted testimisnõuetest kõrvalehoidmiseks lihtsalt riskantsed projektid neile suunata. Sellist lünka õigusnormides võidakse ära kasutada ja EL peaks tagama, et seda ei juhtuks.
- Märkmed:

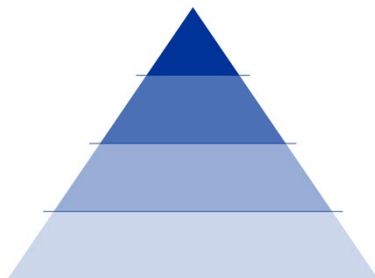
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad	võimetepõhine		riiklik julgeolek	
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

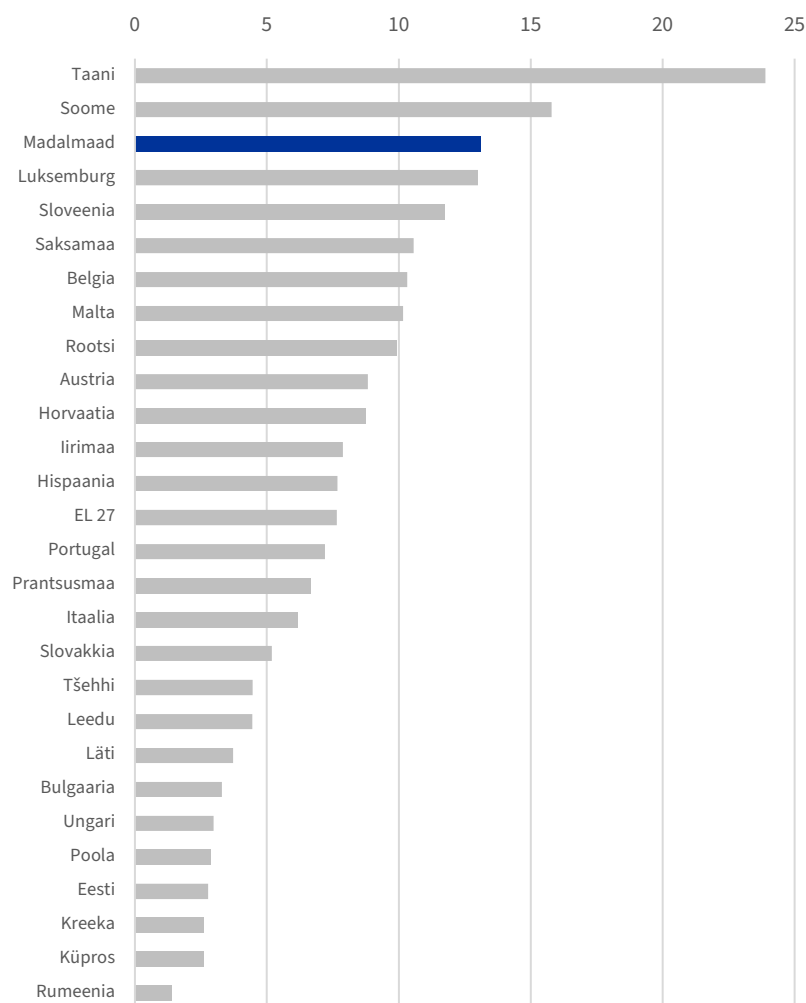
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

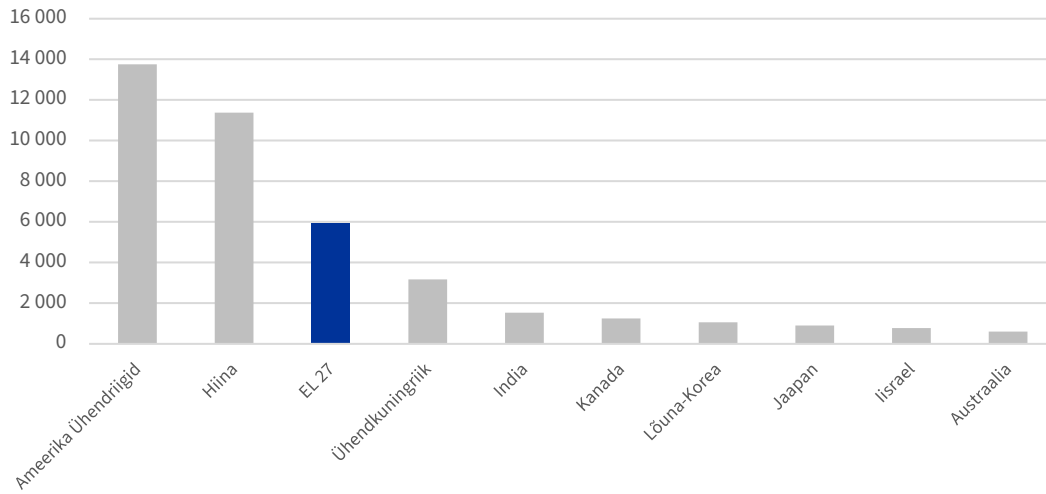
	Euroopa Liit	Madalmaad
Rahvaarv	447 695 350	17 811 291
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	59 720
Töötuse määr	6,1%	3,6%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	14,1%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	54,5%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

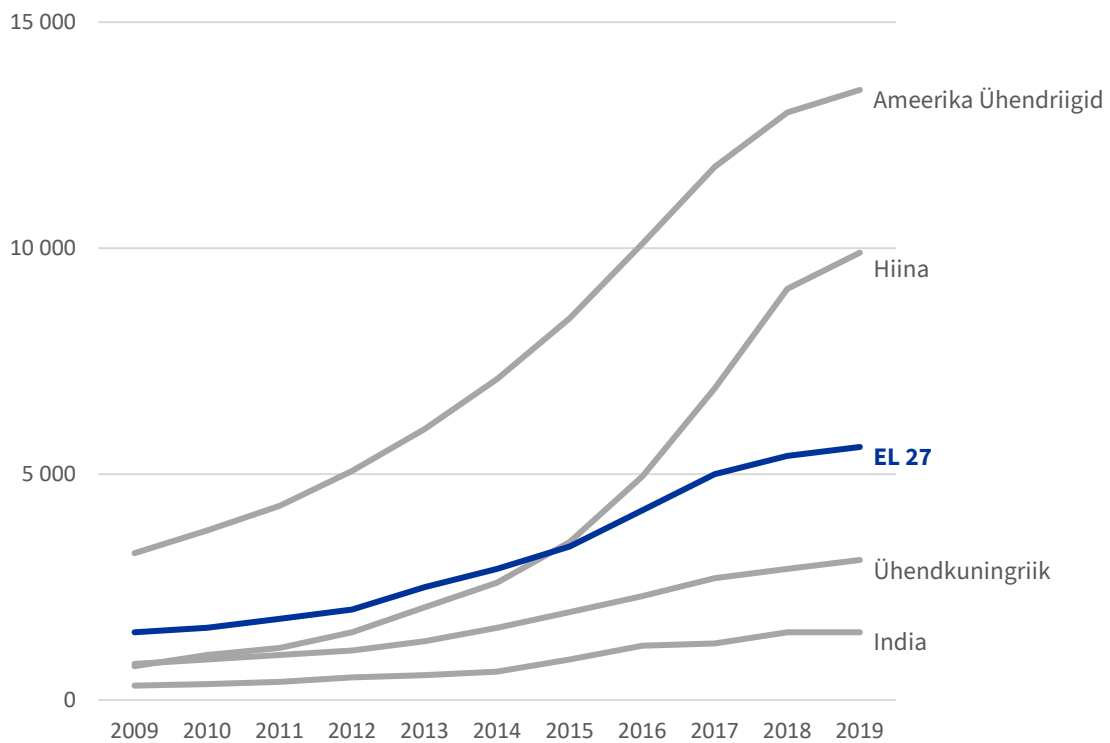

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

POOLA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

POOLA

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumentid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Austria, Taani, Prantsusmaa ja Rumeenia.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhata) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumentid.** Kui teie argumentid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumentid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumentid

- Poolas on praegu ülemaailmseid tehnoloogiahiiglast vähe, mistõttu TI kujutab endast väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks suurt kasvuvõimalust. Teie majandusel, mis põhineb energial, tööstusel, põllumajandusel ja logistikal, on head võimalused TI kasutuselevõtmist kasu lõigata.
- Te mõistate, et TI võib põhjustada kallutatust, diskrimineerimist ja eraelu puutumatusse seotud riske, kuna ükski andmekogum ei ole täiesti neutraalne. Seetõttu on lihtsalt loogiline kehtestada ranged normid suure riskiga tehisintellektisüsteemidele, mis võivad kõige tõenäolisemalt kahju põhjustada, aidates seeläbi hoida ära tõsiseid tagajärgi ja kaitsta põhiõigusi.
- Toetate eesmärgipõhist lähenemisviisi, mis loob selgeid stiimuleid: väikese riskiga sektorid saavad innovatsiooni jaoks paindlikkust juurde, samas suure riskiga sektorid peavad rangeid standardeid järgima. See suurendab usaldust Euroopas toodetud tehisintellekti vastu, mis on oma kvaliteedi ja ohutuse poolest tuntud üle kogu maailma.
- Märkmad:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Pooldate sõjaliste ja kaitseotstarbeliste rakenduste TI-määrusest väljajätmist, rõhutades, et ülereguleerimine selles valdkonnas võib takistada TI-tehnoloogiate kiiret kasutuselevõttu konfliktipiirkondades või kriisidele reageerimisel. Jätkuva piirkondliku ebastabiilsuse kontekstis on selliste tehnoloogiate kasutamisel paindlikkus äärmiselt oluline.
- Poola kui Venemaa, Ukraina ja Valgevenega piirnev riik on sügavalt mures riikliku julgeoleku ja oma kodanike turvalisuse pärast. Lisaks seisab Poola oma Valgevene-piiril silmitsi märkimisväärsede probleemidega suurenenud pagulasvoogude haldamisel.
- Seda survet arvesse võttes taotleb Poola teistelt ELi liikmesriikidelt suuremat mõistmist ja toetust seoses oma ainulaadsete geopoliitiliste ja julgeolekuprobleemidega.
- Märkmed:

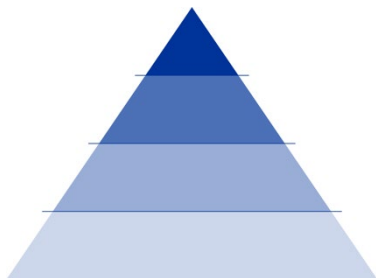
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

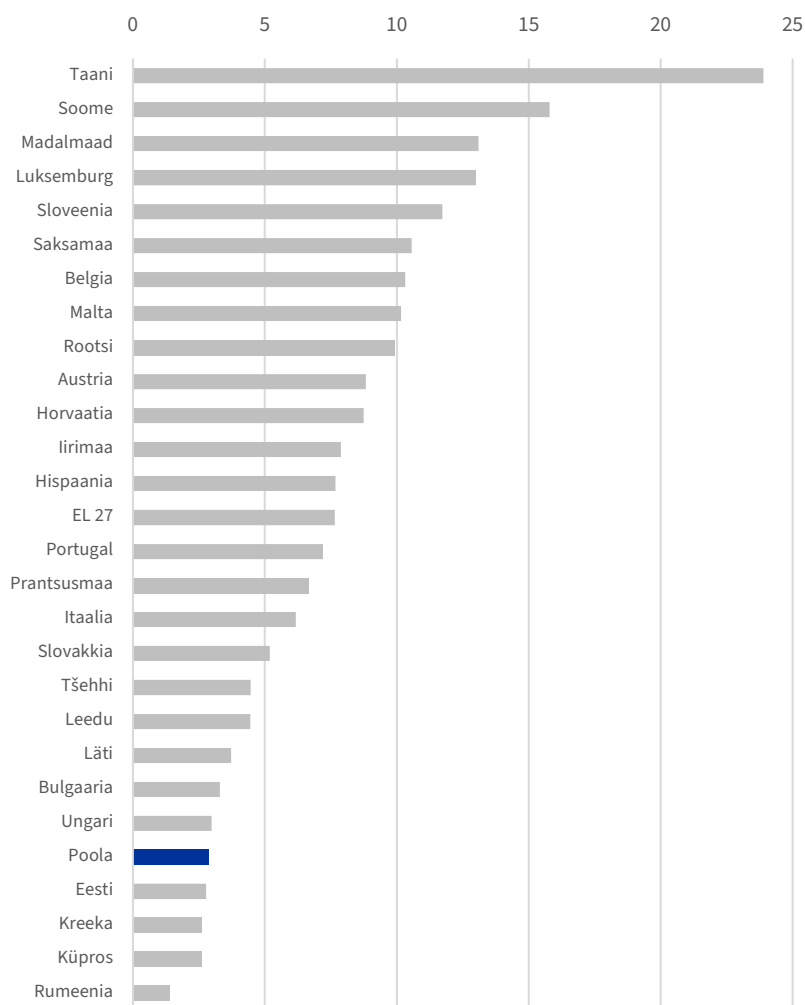
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

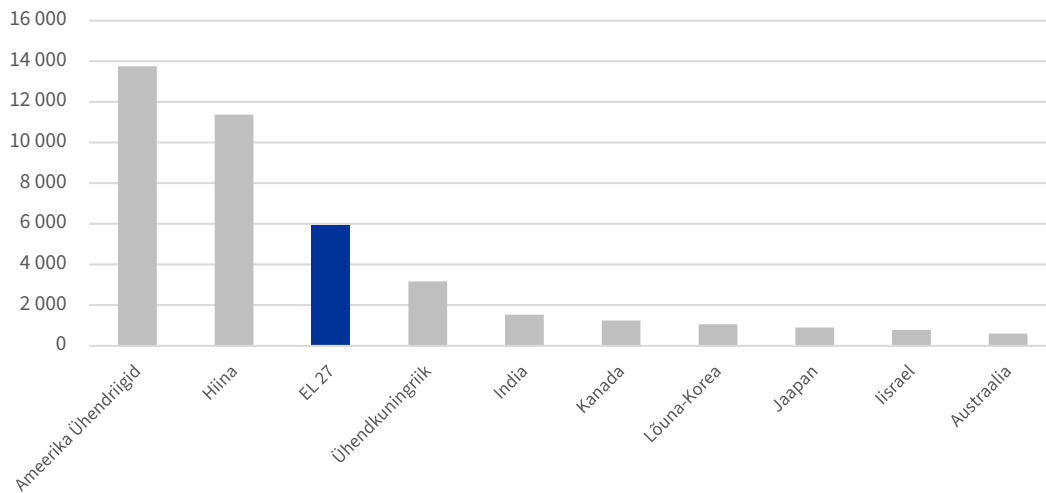
	Euroopa Liit	Poola
Rahvaarv	447 695 350	36 753 736
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	19 980
Töötuse määr	6,1%	2,8%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	3,7%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	20,1%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

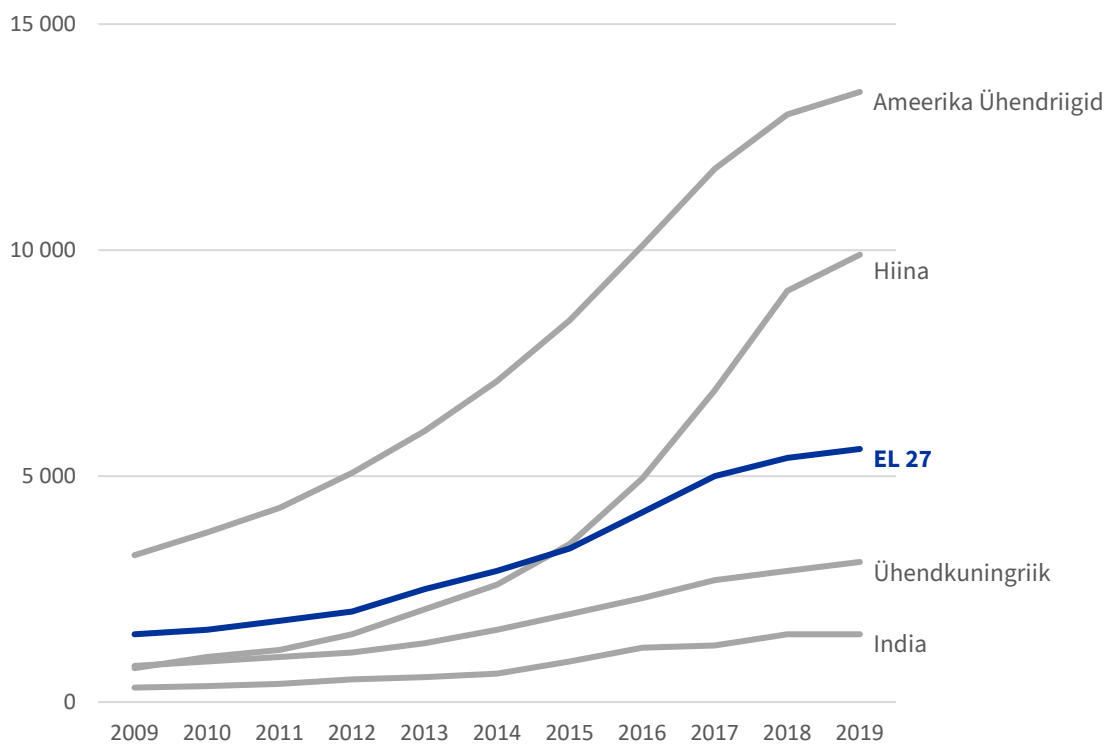

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

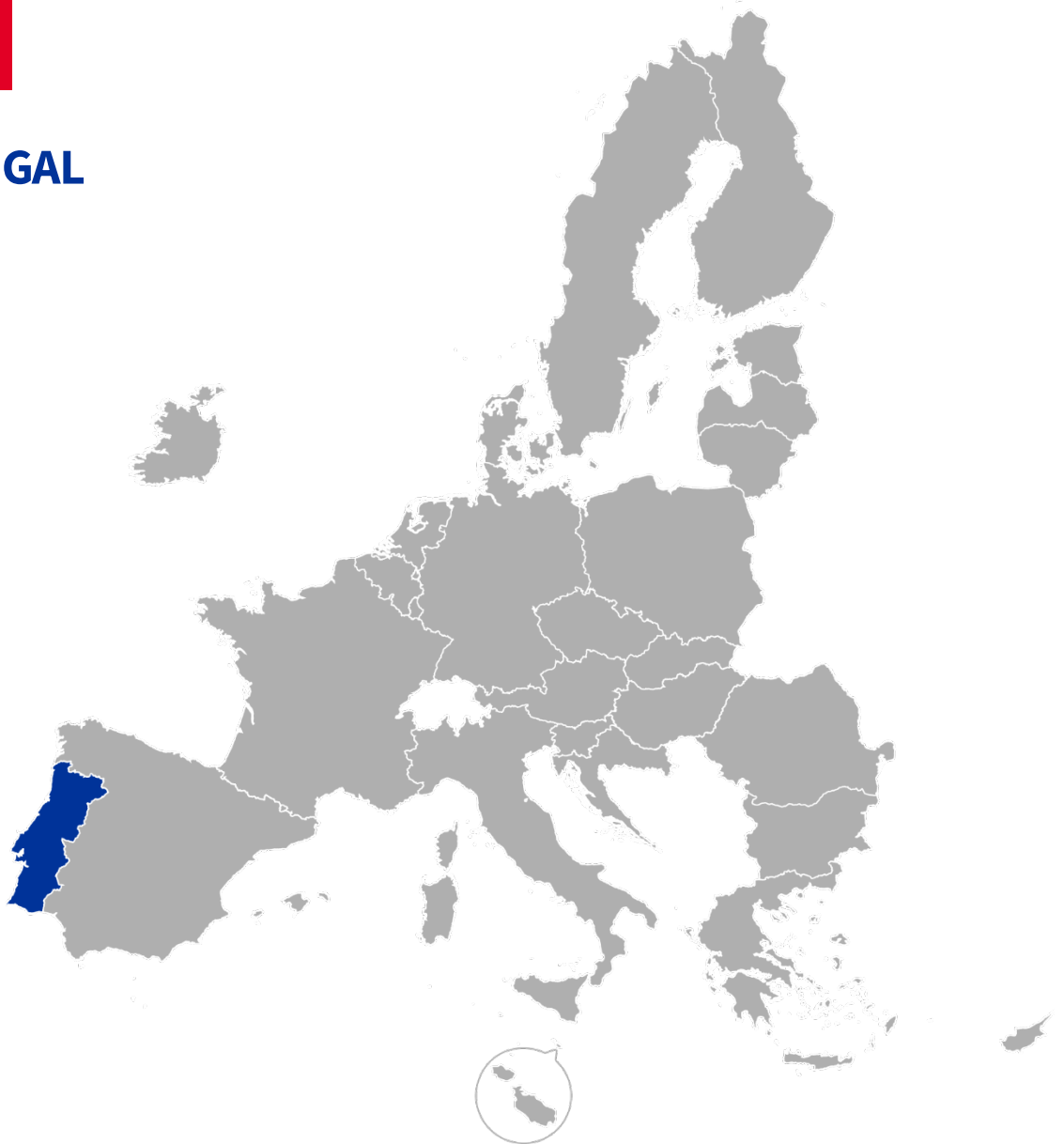
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

PORTUGAL

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

PORTUGAL

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Soome, Iirimaa ja Rootsi.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ärakuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid.** Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on** muidugi **teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____.

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete-/eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____.

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____.

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumentid

- Portugal on oma töötajate tehniliste oskuste tõttu rahvusvaheliste kõrgtehnoloogiaettevõtete jaoks väga atraktiivne sihtkoht. Üks näide on Tekever, mis töötab välja TI-mudeleid nii ärilistel kui ka sõjalistel eesmärkidel tehtavaks autonoomseks drooniseireks. Äriliselt kasutatakse neid droone torujuhtmete seireks lekete või sabotaaži suhtes, kaitstes seeläbi elutähtsat taristut. Samuti kasutab Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EMSA) Tekeveri süsteeme rannikuvalveoperatsioonide ja keskkonnakaitsealaste jõupingutuste toetamiseks.
- Pooldate eesmärgipõhist lähenemisviisi, kuid kardate, et sektorite hägus piiritlemine muudaks ELi TI-määruse nõrgaks ja segadusttekitavaks. Sooviksite tagada „elutähtsa taristu“ täpsema piiritlemise, näiteks selgitades, et see hõlmab elektritootmist, telekommunikatsiooni, veevarustust, põllumajandust, kütet ja transporti.
- Kuigi loodate leppida täna kokku ELi TI-määruse lõplikus tekstis, mis annab suuna usaldusväärsele TI arendamisele Euroopas, olete kindlalt vastu määruksesse sisse kirjutatavale paari aasta pärast toimuvale läbivaatamisele, kuna see õõnestaks investorite usaldust. Kui selline ebakindlus jääb püsima, **oleks vastutustundlikum hääletus pigem edasi lükata** kui leppida sellega, et normid võidakse peatselt ümber kirjutada.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

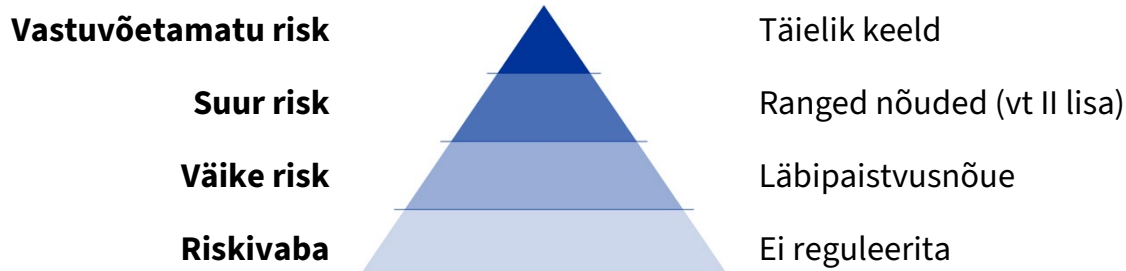

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Olete seisukohal, et selged õigusnormid peaksid kehtima kõigi sektorite, sealhulgas riikliku julgeoleku ja luuretegevuse suhtes. Nende suhtes erandi tegemine jätab õigusnormid lünklikuks ja suurendab ebaeetilise või kahjuliku TI kontrollimata jäämise ohtu.
- See ei tähenda TI blokeerimist riikliku julgeoleku valdkonnas, vaid selle tagamist, et TId arendataks vastutustundlikult, et vältida mis tahes kallutatust või diskrimineerimist.
- Ainus erand, millega olete valmis nõustuma, on avatud lähtekoodiga mudelid, kuna sellised mudelid kiirendavad innovatsiooni, sest need töötatakse välja läbipaistvalt. Arendajad eksperimenteerivad ja harivad end koos, jagades omavahel teadmisi vahendite täiustamiseks. Avatud lähtekoodiga TI on sageli paremini kontrollitav ja auditeeritav kui omandiõigusega kaitstud mudelid; see on kooskõlas õigusakti eesmärkidega.
- Märkmed:

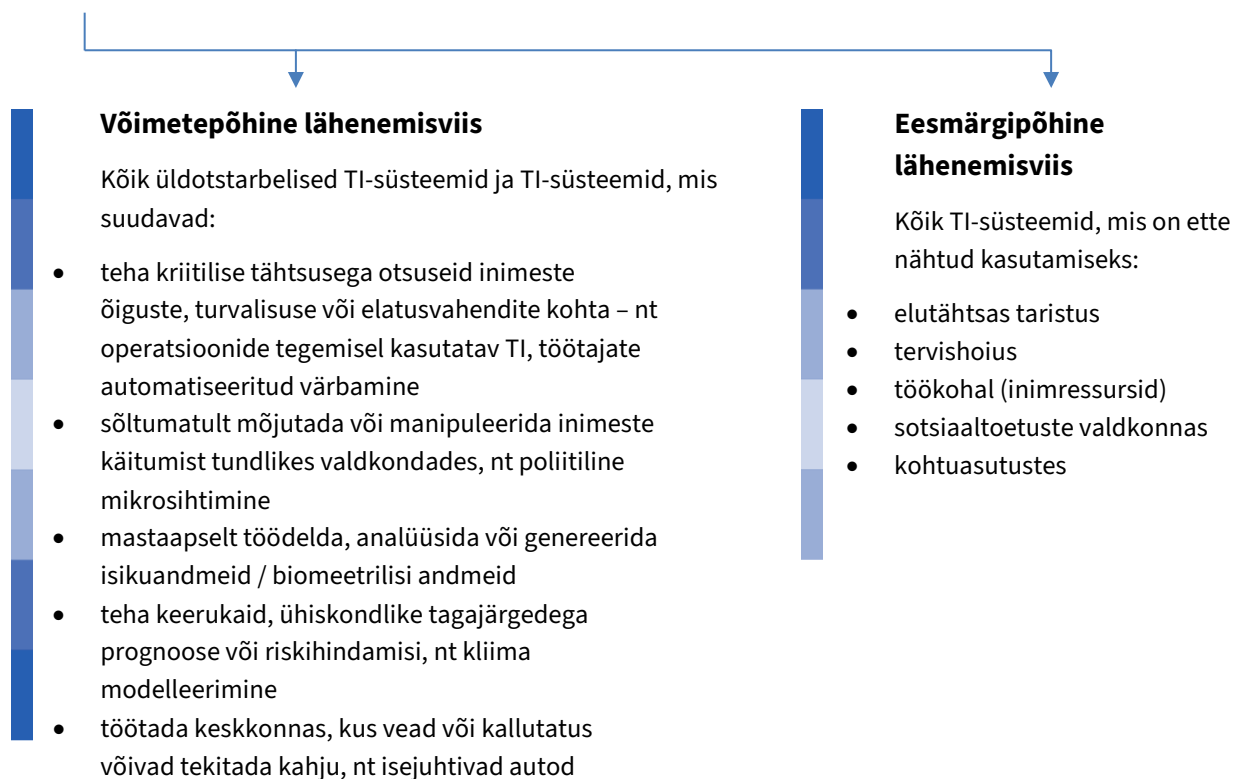
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal	eesmärgipõhine	lükata hääletus edasi	avatud lähtekood	
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

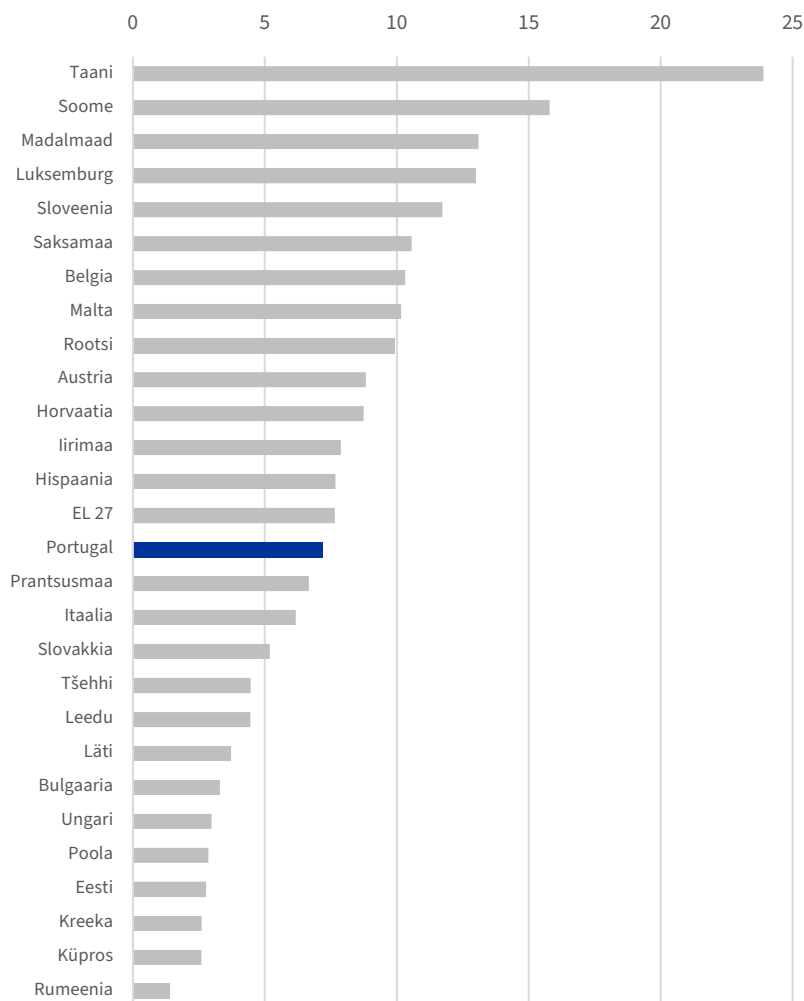
- **Algoritmid** – samm-sammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

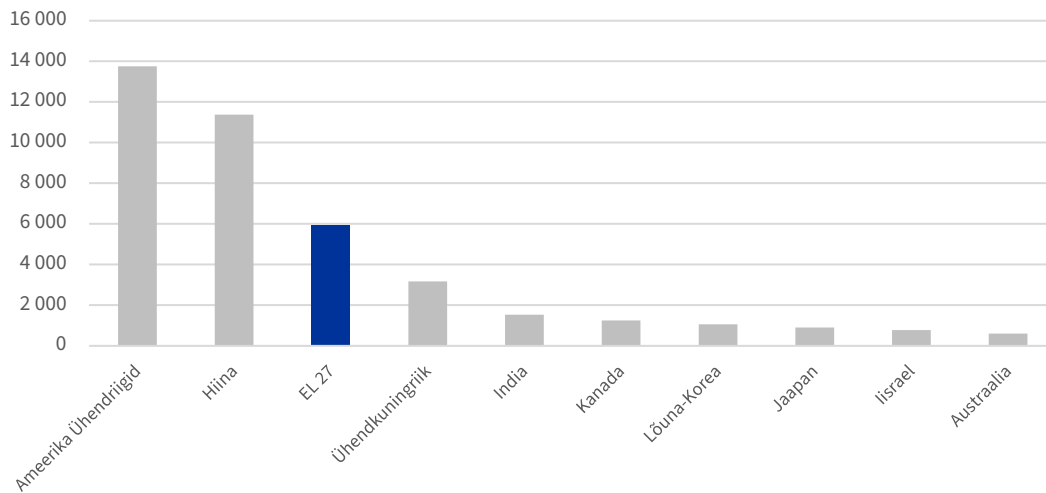
	Euroopa Liit	Portugal
Rahvaarv	447 695 350	10 516 621
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	25 330
Töötuse määr	6,1%	6,5%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	7,9%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	29,9%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

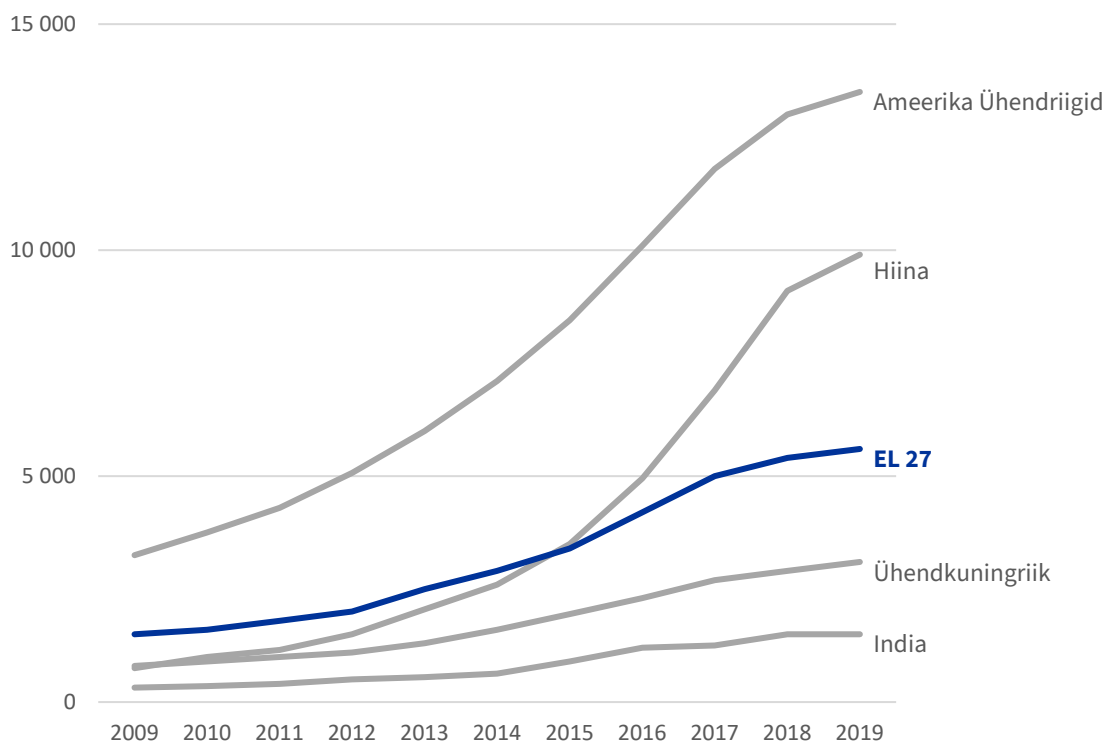

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

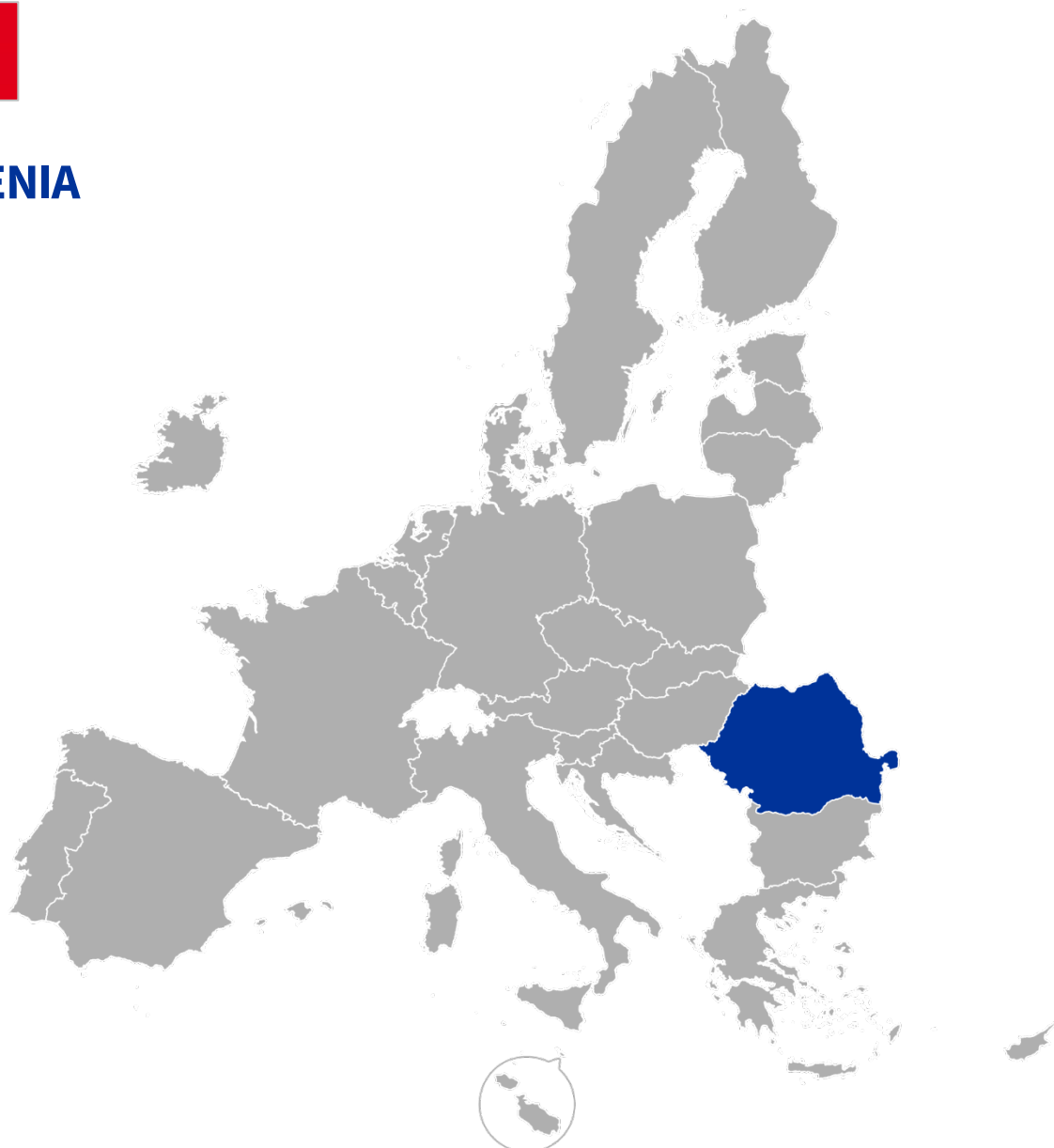
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

RUMEENIA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

RUMEENIA

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumentid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Austria, Taani, Prantsusmaa ja Poola.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel.** Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ärakuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumentid.** Kui teie argumentid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumentid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumentid

- Teie eesmärk on Rumeenia kodanike elu paremaks muuta ja tagada, et tehisintellekti arendamisel oleks ühiskonnale maksimaalne positiivne mõju.
- Põhimõtteliselt pooldate eesmärgipõhist lähenemisviisi, kuna tundub loogiline ja proportsionaalne määratleda risk nende sektorite põhjal, kus TI-mudelit kasutatakse. Leiate siiski, et sektorite loetelu võiks lühendada. Te ei näe vajadust kohaldada samu norme TI-mudelite suhtes, mida kasutatakse elutähtsas taristus ning värbamis- ja edutamisprotsessides töökohtadel.
- Selle asemel sooviksite täpsustada, milliseid valdkondi „elutähtis taristu“ hõlmab. Teie arvates võib seda tõlgendada nii, et sellesse kategooriasse kuuluvad ka põllumajandus ja muud majandussektorid. Kuigi põllumajandus on tähtis nii teie majanduse kui ka toiduga varustamise jaoks, ei näe te suurt vajadust seda sektorit rangelt reguleerida. Suure riskiga sektorid peaksid hõlmama viivitamatuid, elu ja surma üle tehtavaid otsuseid.
- Rõhutate, kui oluline on TI-raamistik, mis toetab kõiki ELi liikmesriike, mitte ainult jõukaid riike. Kui kompromiss ei ole täna käeulatuses, olete valmis aktsepteerima võimetepõhist lähenemisviisi. Kuid sellisel juhul pooldate põllumajanduse määratlemist väikese riskiga sektorina.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Kuigi põllumajandus on sektor, kus te ootate Tlst kõige suuremat kasu, prognoosite ka seda, et TI annab õiguskaitse valdkonnas märkimisväärsed eeliseid. Te olete siiski mures selle pärast, et kui õiguskaitseasutuste suhtes kohaldatakse testimisnõudeid (isegi kui need on minimaalsed), võidakse selle käigus reguleerivatele asutustele paljastada tundlikud algoritmid või tegevuse üksikasjad. See omakorda võib põhjustada võimalikke lekkeid ja kahjustada käimasolevaid uurimisi.
- Seepärast pooldate riikliku julgeoleku rakenduste määrusest väljajätmist, rõhutades, et politsei ja riiklikud julgeolekuasutused peavad suutma kuritegevuse ja terrorismi vastu võitlemisel kiiresti ja paindlikult tegutseda.
- Kui teie soove ei saa tänases arutelus täielikult arvesse võtta, olete avatud kompromissile, mille käigus saaks määruse kahe aasta jooksul läbi vaadata ja seda muuta.
- Märkmed:

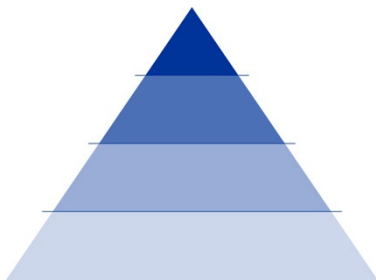
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

Suur risk

Väike risk

Riskivaba

Täielik keeld

Ranged nõuded (vt II lisa)

Läbipaistvusnõue

Ei reguleerita

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Võimetepõhine lähenemisviis

Kõik üldotstarbelised TI-süsteemid ja TI-süsteemid, mis suudavad:

- teha kriitilise tähtsusega otsuseid inimeste õiguste, turvalisuse või elatusvahendite kohta – nt operatsioonide tegemisel kasutatav TI, töötajate automatiseeritud värbamine
- sõltumatult mõjutada või manipuleerida inimeste käitumist tundlikes valdkondades, nt poliitiline mikrosihtimine
- mastaapselt töödelda, analüüsida või genereerida isikuandmeid / biomeetrilisi andmeid
- teha keerukaid, ühiskondlike tagajärgedega prognoose või riskihindamisi, nt kliima modelleerimine
- töötada keskkonnas, kus vead või kallutatus võivad tekitada kahju, nt isejuhtivad autod

Eesmärgipõhine lähenemisviis

Kõik TI-süsteemid, mis on ette nähtud kasutamiseks:

- elutähtsas taristus
- tervishoius
- töökohal (inimressursid)
- sotsiaaltoetuste valdkonnas
- kohtuasutustes

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia	eesmärgipõhine		riiklik julgeolek	
Slovakkia				
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

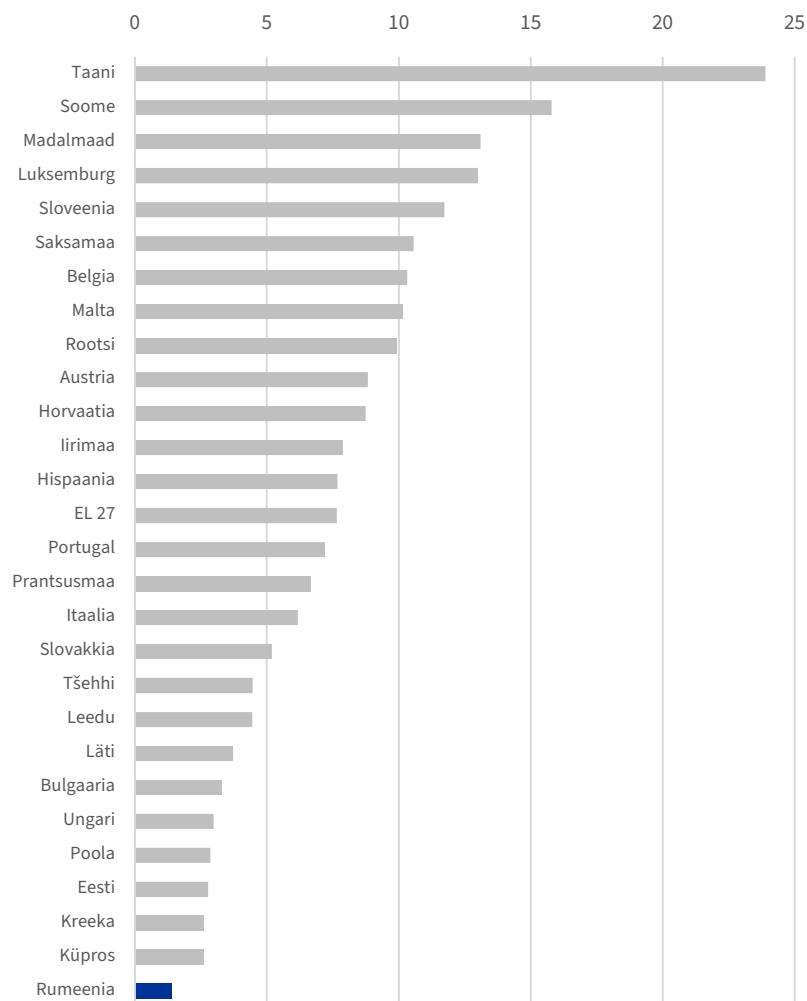
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

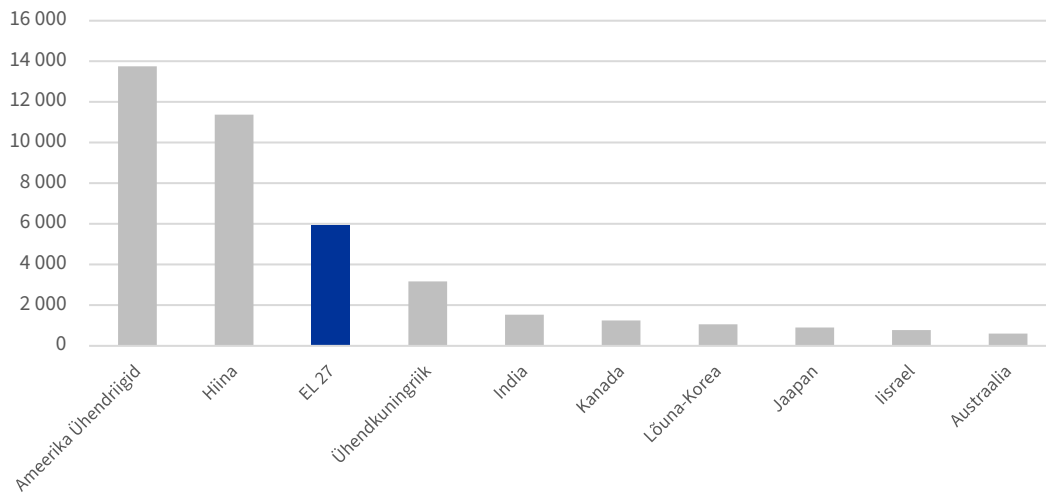
	Euroopa Liit	Rumeenia
Rahvaarv	447 695 350	19 054 548
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	17 010
Töötuse määr	6,1%	5,6%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	1,5%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	9%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

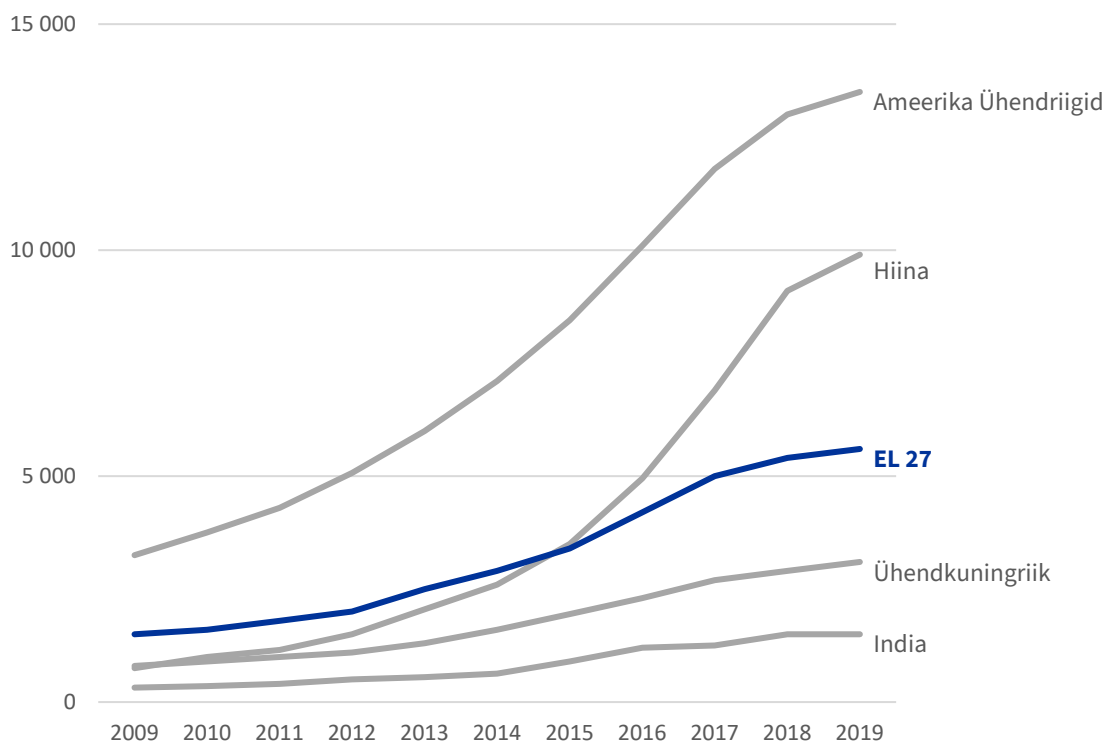

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print ISBN 978-92-850-0508-5 doi: 10.2860/9178657 QC-01-25-006-ET-C
PDF ISBN 978-92-850-0507-8 doi: 10.2860/8789648 QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

SLOVEENIA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määramiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

SLOVEENIA

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Horvaatia, Itaalia ja Madalmaad.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhata) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumendid

- Teie riik on pühendunud ulatuslikule ja tõhusale digipöördele, mis põhineb elukestval õppel, põlvkondadevahelisel koostööl ja Sloveenia digitalentide arvu suurendamisel. Te näete TId inimkonna teenistuses oleva vahendina.
- Toetate võimetepõhist lähenemisviisi, sest see kajastab paremini tegelikke riske, eelkõige seoses eraelu puutumatusega. Peate väga mõistlikuks liigitada kõik TId, mis on võimelised isikuandmeid töötlemas, analüüsima ja looma, suure riskiga tehisintellektiks, nagu on soovitatud võimetepõhises lähenemisviisis.
- Tänapäevase arutelu käigus soovite juhtida tähelepanu võimalikele ohtudele, mida see kujutab inimõigustele, õigusemõistmisele ja inimtegevusele. TI muutub märkimisväärselt riskantsemaks, kui inimesed ei ole teadlikud sellest, kuidas see toimib, mida see suudab teha ja millised on selle piirangud. Ilma tehisintellektialase aluskirjaoskuseta võivad inimesed automatiseeritud süsteeme pimesi usaldada, ei mõista kallutatust või manipuleerimist ega suuda arendajaid või institutsioone vastutusele võtta. Sellised puudulikud teadmised suurendavad ka haavatavust väärinfo suhtes, süvendavad sotsiaalset ebavõrdsust ja võivad põhjustada kas ebamõistlikku hirmu TI-tehnoloogiate ees või nende kriitilise aktsepteerimist. TI ohutu ja õiglase kasutamise tagamiseks on oluline üldsust laialdaselt harida.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

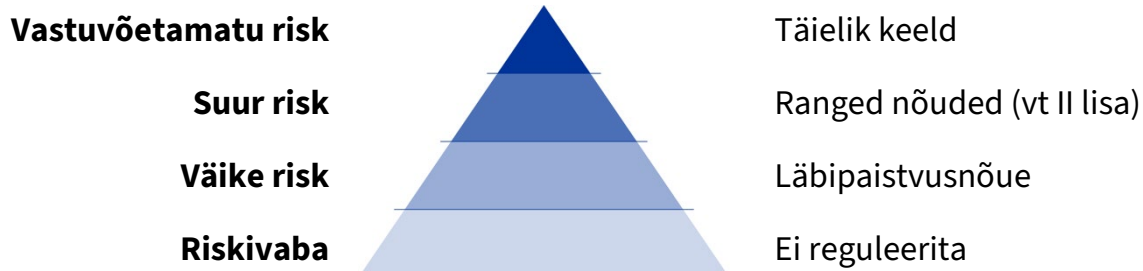

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Teie arvates peaks tehisintellekti käsitlev ELi määrus toimima TI arendamise katalüsaatorina kõigis ELi liikmesriikides. Mõnes kapitalirikas riigis on võimsad TI-ettevõtted, samas kui teised püüavad endiselt idufirmade abil oma ökosüsteeme luua. Idufirmade idee on luua lühikese aja jooksul midagi murrangulist ja teha seda piiratud kapitaliga. Kui sellele lisandub märkimisväärne halduskoormus, võib see osutuda pea võimatuks.
- Seepärast teete ettepaneku vabastada vähem kui 20 töötajaga ja alla 4 miljoni euro suuruse käibega idufirmad suure riskiga TI-mudelite nõuetest. Selle asemel peaksid need vastama väikese riskiga TI-mudelite nõuetele. Te näete seda tasakaalustatud kompromissina ja püüate selle üle peetavat arutelu juhtida.
- Märkmed:

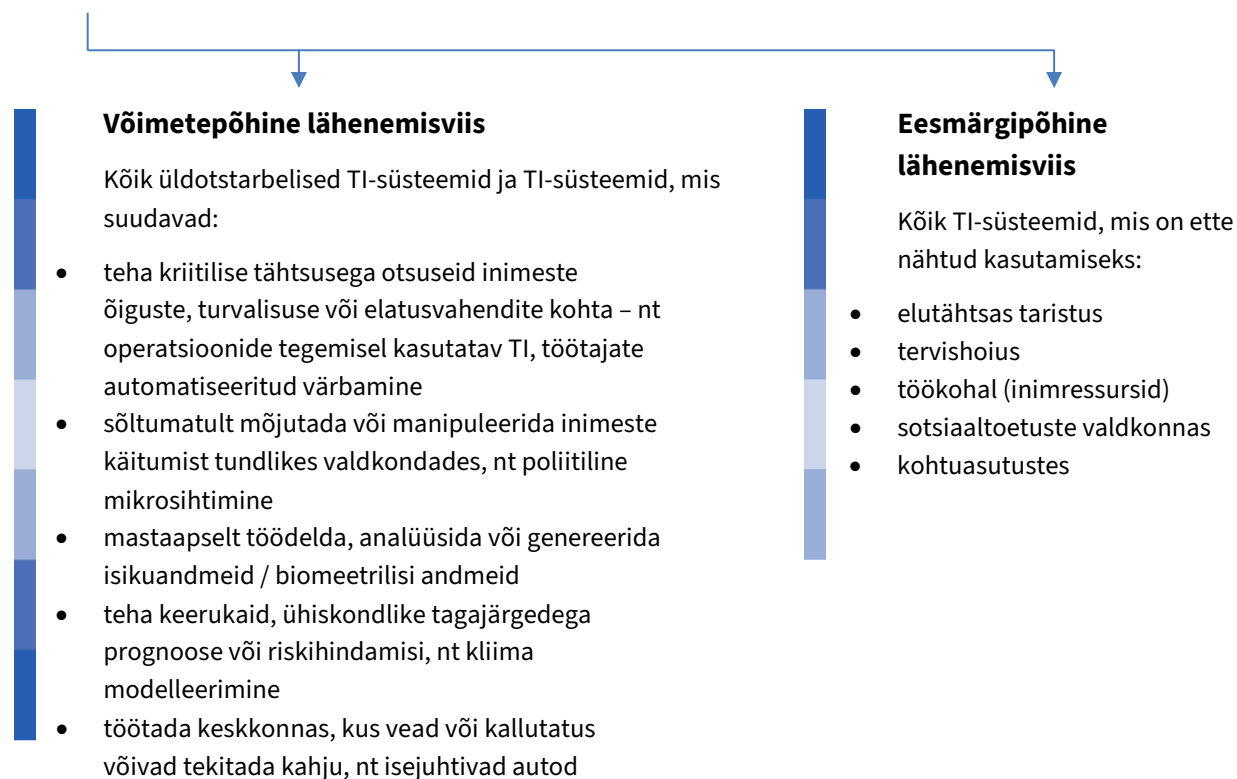
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelvalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelvalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelvalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia				
Sloveenia	võimetepõhine		idufirmad	
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

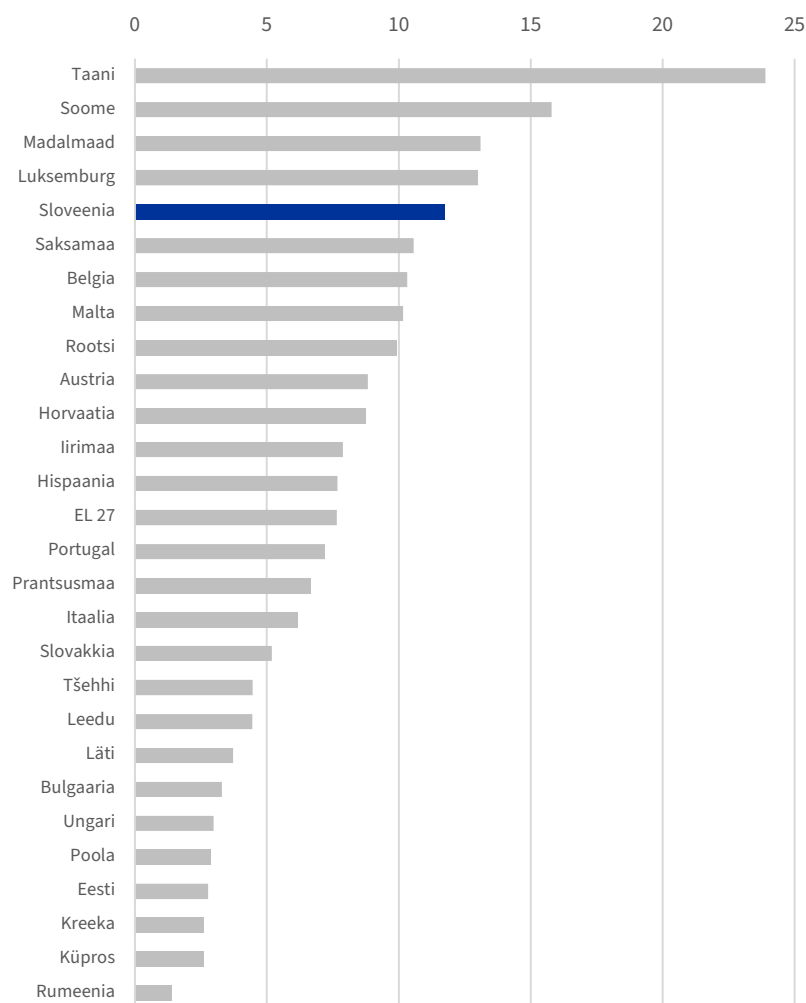
- **Algoritmid** – sammsammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

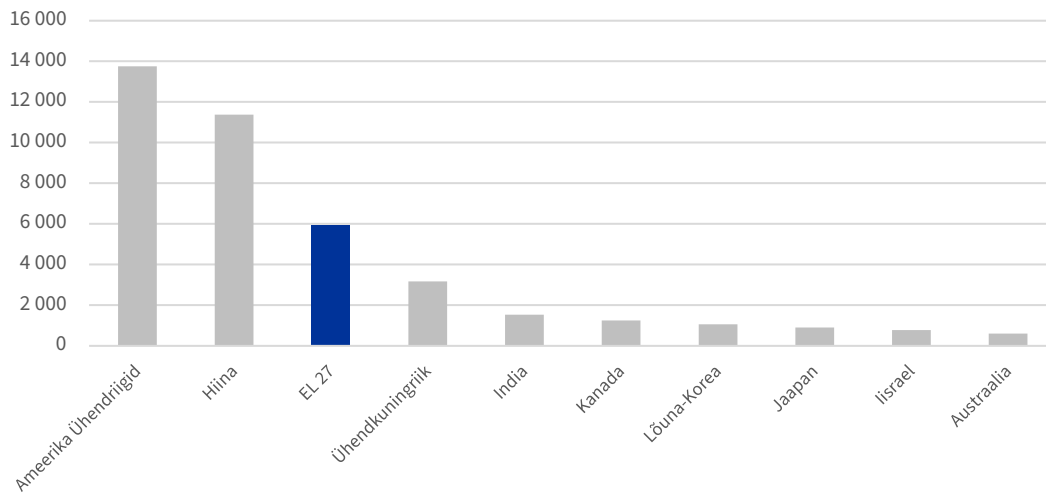
	Euroopa Liit	Sloveenia
Rahvaarv	447 695 350	2 116 972
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	30 160
Töötuse määr	6,1%	3,7%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	11,4%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	18,9%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

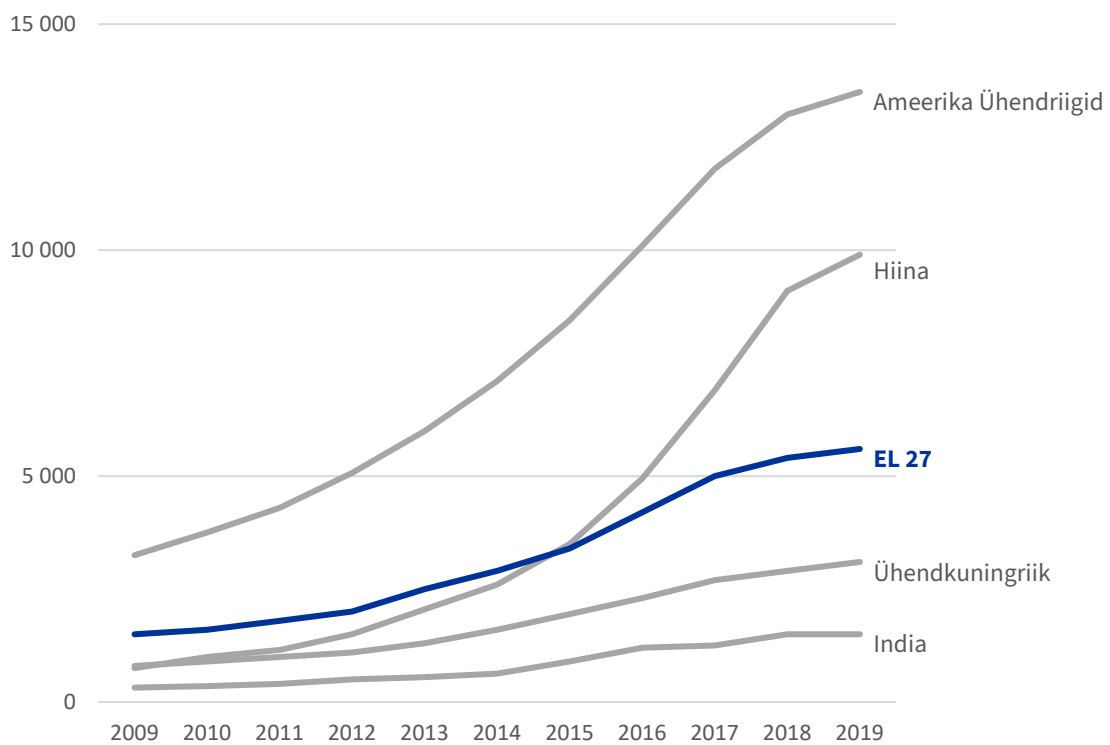

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

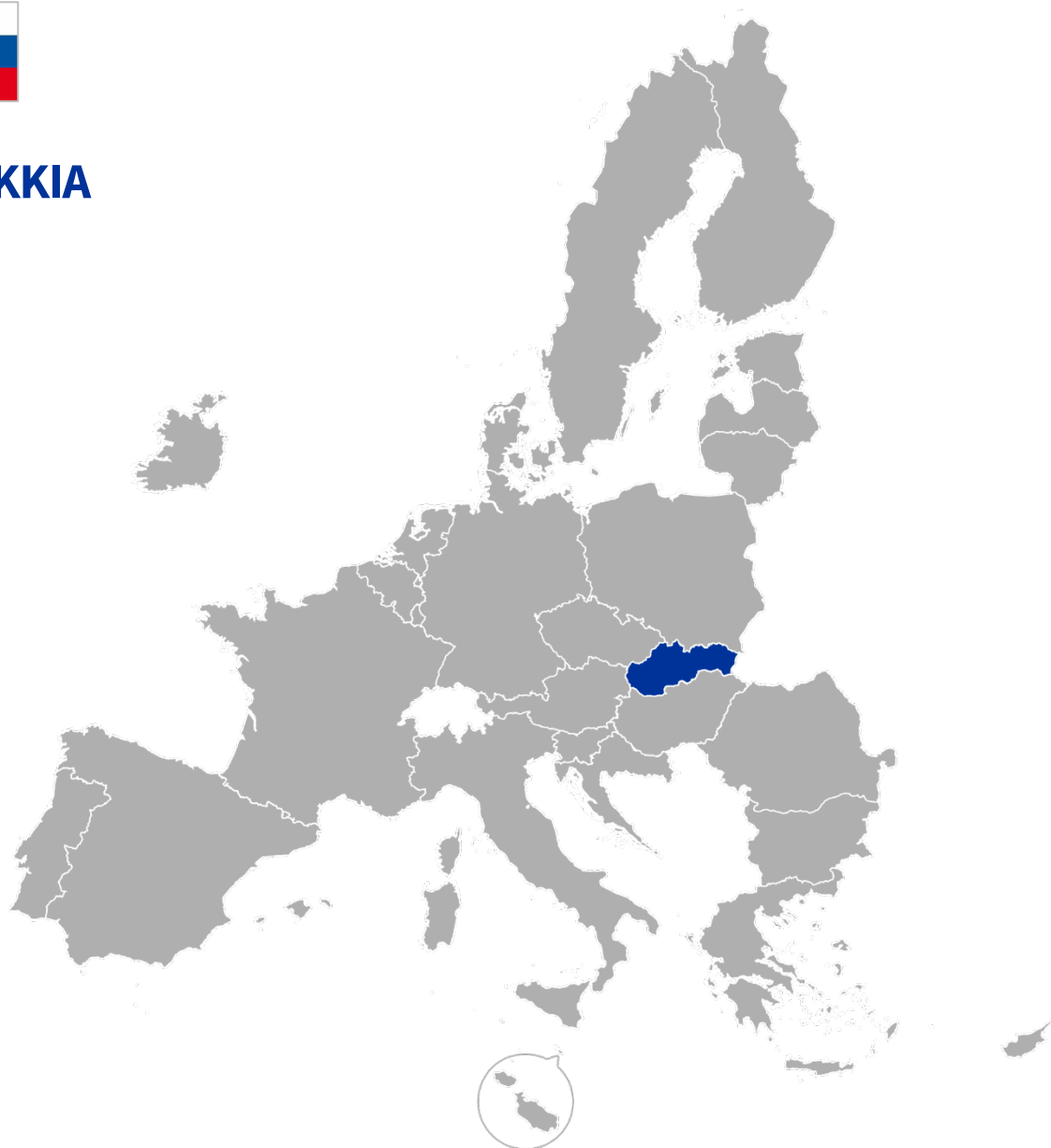
© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print	ISBN 978-92-850-0508-5	doi: 10.2860/9178657	QC-01-25-006-ET-C
PDF	ISBN 978-92-850-0507-8	doi: 10.2860/8789648	QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

SLOVAKKIA

MINISTRI TÖÖPÄEV – 27 LIIKMESRIIGI LÄBIRÄÄKIMISED

■ Tehisintellekti raamistiku kehtestamine

Rollid | **Standardversioon** | ET

Euroopa Liidu
Nõukogu

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku

ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liit on oma digitaalse tuleviku kujundamisel otsustavas etapis. Digikümneni strateegia raames on ELi eesmärk olla tehisintellekti (TI) valdkonnas esirinnas, kaitstes samal ajal põhiõigusi ning tagades tarbijakaitse, turu konkurentsivõime, innovatsiooni ja tehnoloogilise juhtpositsiooni. Nende arutelude keskmes on Euroopa Komisjoni seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on reguleerida TI arendamist ELis. Pärast mitut läbirääkimisvoorut tuleb veel käsitleda järgmisi küsimusi.

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu **eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites**. Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes, **välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel**.

Päevakord

Nõukogu päevakorras on täna komisjoni ettepanek, mis käsitleb tehisintellekti kasutamise õigusraamistikku. Arutate seda eelnõu teiste liikmesriikide esindajatega, eesmärgiga jõuda kompromissile.

Teie peamine eesmärk

Nõukogu ühine seisukoht, mis kajastab teie huve. Võite kaaluda ka sellise kompromisslahenduse toetamist, mis kajastab osaliselt teie huve.

Teie ülesanne

1. Tuleks hoolikalt **lugeda enda kohta käivat teavet**, milles on esitatud teie huvid ja seisukohad.
2. **Mõned teie argumendid langevad kokku selliste riikide omadega nagu Bulgaaria, Luksemburg ja Malta.** Rääkige nendega ja uurige, kas saate oma ühiste huvide edendamiseks koostööd teha, kui sellised huvid on olemas.
3. Koostage ametlike läbirääkimiste esimese vooru jaoks **avasõnavõtt** (maksimaalselt 1 minut). Esitage oma seisukoht artiklite 1 ja 2 kohta. Abivahendina võite kasutada kastis olevat tekstipõhja.
4. Esitage oma avasõnavõtt, kui (istungit juhatav) eesistuja teile sõna annab. Kui te nõustute teiste riikide juba mainitud seisukohtadega, siis andke sellest teada.
5. Kuulake tähelepanelikult teiste riikide seisukohti. Et teil oleks nendest ülevaade, **täitke lehekülgedel 8 ja 9 olev tabel**. Läbirääkimiste oluline osa on üksteise ära kuulamine ja kõigile sobivate lahenduste leidmine.
6. Ametlike läbirääkimiste ajal **esitage oma seisukohad ja argumendid**. Kui teie argumendid langevad kokku teiste riikide omadega, siis võib olla kasulik esitada oma argumendid nendega koos, et anda neile suurem kaal.
7. **See, kuidas hääletada, on muidugi teie enda otsustada.** Pange tähele, et kompromissettepaneku lõpphääletuse ajal peate otsustama, kas eelistate kompromissi, millega te ei pruugi 100% nõustuda, või seda, et mitte mingit tulemust ei saavutata.

Austatud eesistuja, lugupeetud komisjoni liige, kallid kolleegid!

Kõigepealt sooviksin tänada komisjoni selle ettepaneku esitamise eest ja eesistujariiki selle küsimuse lisamise eest tänasesse päevakorda.

Tänase kohtumise eel pidasime sisukaid arutelusid [kellega] _____ .

Leiame, et on vaja võtta vastu võimete- /eesmärgipõhine riskiklassifikatsioon, sest _____ .

Artikli 2 osas kohaldatakse / ei kohaldata teatavaid erandeid, kuna me pooldame järgmist: _____ .

Oleme veendunud, et tänasel istungil leiame toimiva kompromissi.

Aitäh!

Artikkel 1

TI-süsteemide liigitamine ja riskijuhtimine

EL soovib vastu võtta riskijuhtimise ühise standardi TI-süsteemide väljatöötamise, turustamise, impordi ja kasutamise alal. Need süsteemid liigitatakse riskivabadeks, väikese riskiga, suure riskiga või vastuvõetamatu riskiga süsteemideks (vt I lisa). Suure riskiga TI-süsteemide määratlemiseks võtab EL vastu

... võimetepõhise riskiklassifikatsiooni: risk määratakse kindlaks süsteemi tehniliste võimete alusel.

... eesmärgipõhise riskiklassifikatsiooni: risk põhineb TI kavandatud kasutamisel tundlikes sektorites.

Selle riskiklassifikatsiooni alusel tuleb suure riskiga TI-süsteeme enne kasutuselevõtmist põhjalikult testida.

Teie argumentid

- Slovakkia soovib mõista, kuidas tehisintellekti käsitlevast ELi määrusest kõige paremini kasu saada. Seni ei ole riiklikele TI-alastele teadusuuringutele avaliku sektori vahendeid eraldatud. Sellest tulenevalt sõltub teie valitsus erainvesteeringutest või teiste ELi liikmete toetusest.
- Toetate eesmärgipõhist lähenemisviisi, sest tavaliselt EL just nii tehnoloogiaid ja tooteid, nt meditsiiniseadmeid või keemiatooteid, reguleeribki. Arvate siiski, et praegust suure riskiga sektorite loetelu tuleks kitsendada elutähtsale taristule ja tervishoiule, samuti õiguskaitsele, kuna tegemist on sektoritega, mis mõjutavad otseselt elu ja vabadusi. Muid sektoreid, nagu haridus ja riigiabi, kuigi need on olulised, võib hiljem uuesti kaaluda. Olete valmis selle loetelu kolme aasta pärast läbi vaatama, konsulteerides kodanikuühiskonna ja tööstusega.
- Lisaks usute, et teiste sektorite liigitamine suure riskiga sektoriteks võib põhjustada just nende sektorite jaoks mudeleid välja töötavate teadlaste ajude äravoolu, tõugates Euroopa TI-talendid paindlikumasse keskkonda, nagu USA.
- Kui tänased arutelud peaksid jõudma ummikusse ja kompromiss ei tundu olevat käeulatuses, **soovitate ELil pakkuda rahalist toetust vähem jõukatele ELi liikmesriikidele**, et aidata katta suurenenud arenduskulusid.
- Märkmed:

Artikkel 2

Kohaldamisala

Artiklis 1 nimetatud sätet kohaldatakse kõigi TI-süsteemide suhtes,

ilma eranditeta

ilma eranditeta, välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud avatud lähtekoodiga

välja arvatud juhul, kui need on välja töötanud väikeettevõtjad ja idufirmad (ning)

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud sõjalisel või kaitseotstarbel (ning)

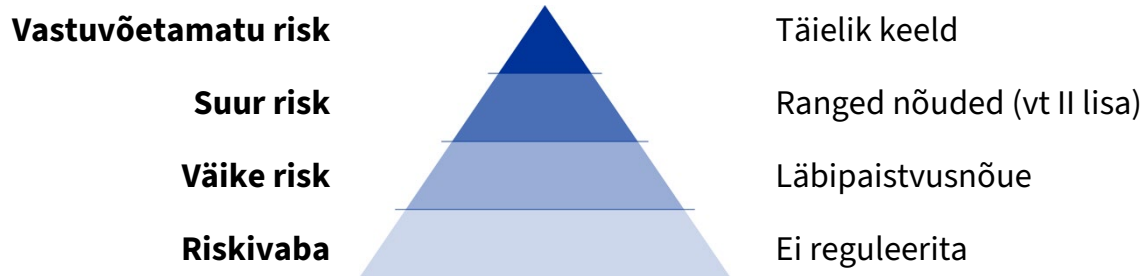

välja arvatud juhul, kui need on välja töötatud riikliku julgeoleku, rände või piirikontrolli eesmärgil

Teie argumentid

- Olete teadlik, et ELi TI-määrusega pannakse ELi TI-ettevõtetele finants- ja halduskoormus. Samal ajal on EL ülemaailmses TI arendamises juba maha jäänud.
- Idufirmade vabastamine rangetest normidest võib edendada dünaamilisemat ökosüsteemi ja anda ELi idufirmadele paremad võimalused konkureerida USAs, Hiinas ja mujal asuvate ettevõtetega.
- Artikkel 2 on teie jaoks olulisem kui artikkel 1. Kui teil ei õnnestu saada teiste toetust oma artiklit 1 käsitlevatele argumentidele, keskendute selle tagamisele, et teie peamisi artikliga 2 seotud nõudeid võetakse tõsiselt.
- Märkmed:

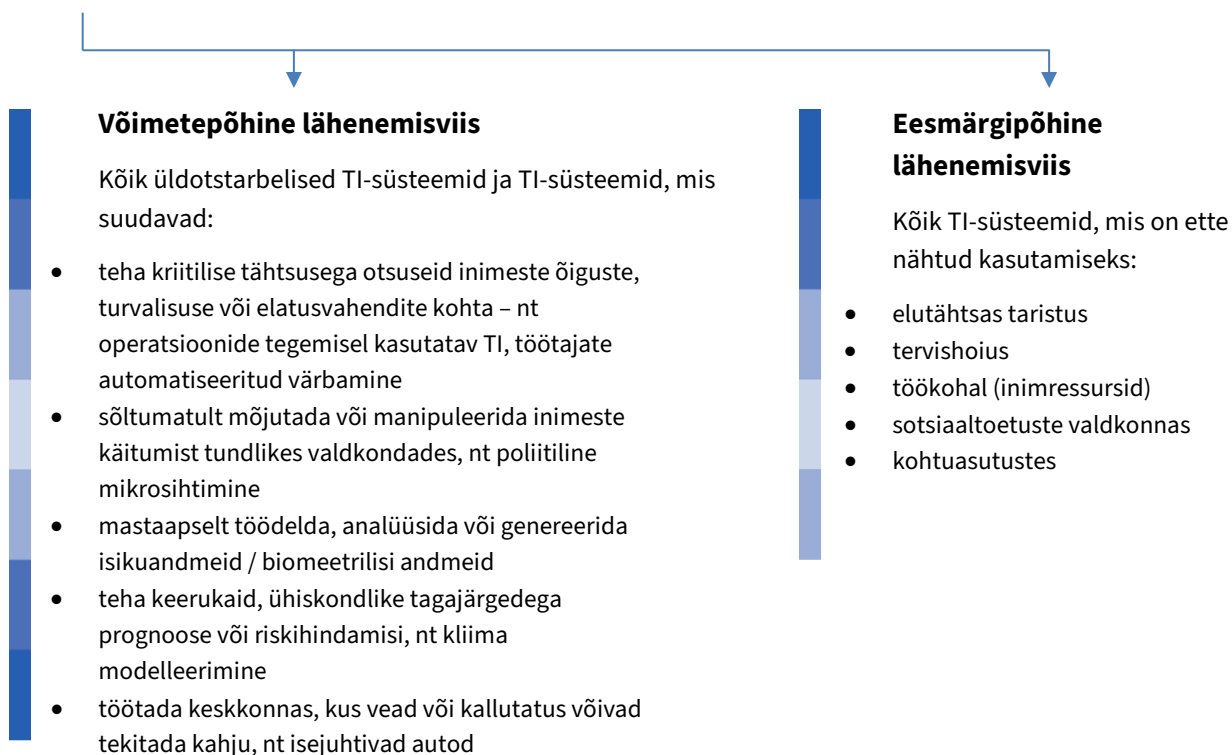
I lisa. Riskiklassifikatsioon

Vastuvõetamatu risk

- **Sotsiaalpunkte andev TI** – kodanike järjestamine nende käitumise alusel
- **TI-põhine massiline jälgimine** – biomeetriline jälgimine ilma nõusolekuta
- **Emotsioonituvastus töö/koolis**, et mõjutada töötulemusi
- **Autonoomsed surmavad relvad**, mis suudavad tappa ilma inimsekkumiseta
- **Alalävisse taju manipuleerimiseks kasutatav TI** – inimeste otsuste läbipaistmatu mõjutamine

Suur risk

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Väike risk

- **TI-süsteemid, mis ei ole liigitatud suure riskiga TI-süsteemideks**
- **Juturobotid ja virtuaalassistendid** (kui kasutajad teavad, et nad suhtlevad TIga)
- **Soovitusalgoritmid** – TI-põhised soovitusel sotsiaalmeedias
- **Ettevõtluse automatiseerimiseks mõeldud TI** – TI, mis automatiseerib põhilised haldusülesanded

Riskivaba

- TI-põhised pildi-, muusika- või kunstigeneraatorid/-redaktorid
- TI teadusuuringutes
- TI mängu- ja meelelahutusrobotites – TI-toega mänguasjad, millel puuduvad reaalsed riskid

II lisa. Nõuded suure riskiga TI-süsteemidele

Rõhuasetus õiguslikel ja eetilistel standarditel

- Riskihindamine enne kasutuselevõttu, et teha kindlaks prognoositavad riskid ja võimalik väärkasutamine
- Tagatud inimjärelevalve, et vältida otsuste tegemise täielikku automatiseerimist
- Andmehaldus, et tagada erapooletud treenimisandmestikud
- Kohustuslikud välisauditid, sealhulgas inimjärelevalve all toimuv testimine katsekeskkonnas
- Testimistulemuste avalikustamine ELi reguleerivatele asutustele
- Turustamisjärgne järelevalve tulemuslikkuse jälgimiseks

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Austria				
Belgia				
Bulgaaria				
Horvaatia				
Küpros				
Tšehhi				
Taani				
Eesti				
Soome				
Prantsusmaa				
Saksamaa				
Kreeka				
Ungari				
Iirimaa				

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

	Artikkel 1: liigitamine	Muud ettepanekud/märkused	Artikkel 2: kohaldamisala	Muud ettepanekud/märkused
Itaalia				
Läti				
Leedu				
Luksemburg				
Malta				
Madalmaad				
Poola				
Portugal				
Rumeenia				
Slovakkia	eesmärgipõhine	rahaline toetus	idufirmad	
Sloveenia				
Hispaania				
Rootsi				
Komisjon	eesmärgipõhine		sõjaline/kaitseotstarve	

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

Mõisted

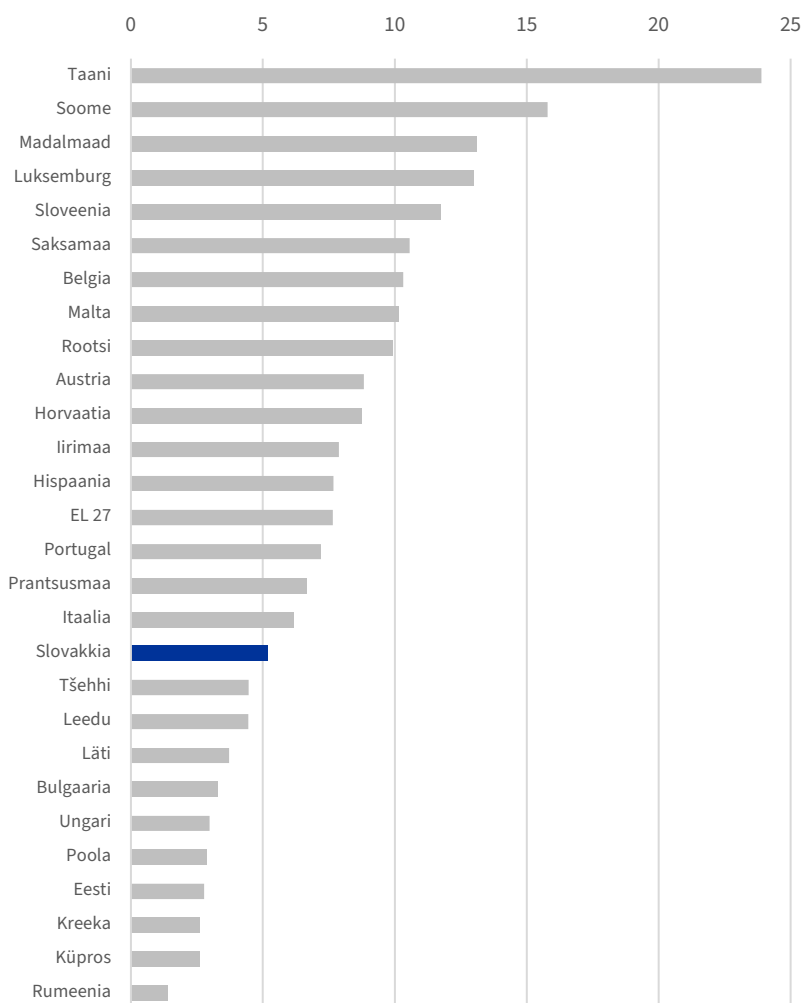
- **Algoritmid** – samm-sammulised juhised, mida arvuti järgib probleemi lahendamiseks või otsuse tegemiseks
- **Tehisintellektisüsteemid** (TI-süsteemid) – arvutipõhised süsteemid, mis kasutavad TId selliste ülesannete täitmiseks, mis nõuavad tavaliselt inimintellekti, nagu õppimine, järelduste tegemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tajumine ja keele mõistmine
- **Ajude äravool** – spetsialistide lahkumine riigist, et töötada välismaal
- **Ettevõtete ränne** – ettevõtte tegevuse üleviimine teise riiki, sageli paremate tingimuste või väiksemate kulude nimel
- **Süvaõppe TI** – süsteem, mis õpib neurovõrkude abil suurtest andmehulkadest, nii nagu toimib inimaju. See süsteem tunneb ära mustreid ning täiustub aja jooksul, ilma programmeerimiseta
- **Üldotstarbeline TI** – TI, mis suudab täita rohkem kui üht ülesannet, nt ChatGPT, Google Gemini
- **Avatud lähtekood** – tarkvara, mille kood on tutvumiseks, kasutamiseks ja muutmiseks kõigile vabalt kättesaadav
- **Reeglipõhine TI** – TI-süsteem, mis teeb otsuseid eelnevalt kindlaks määratud reeglite ja loogika alusel. Näiteks „Kui juhtub X, siis tee Y“
- **Testimine katsekeskkonnas** – testimine isoleeritud keskkonnas, nt isejuhtivat TId testitakse simuleeritud linnas, enne kui see hakkab sõitma tegelikus liikluses

Taustteave

Pange tähele, et **läbirääkimised toimuvad 2023. aastal!**

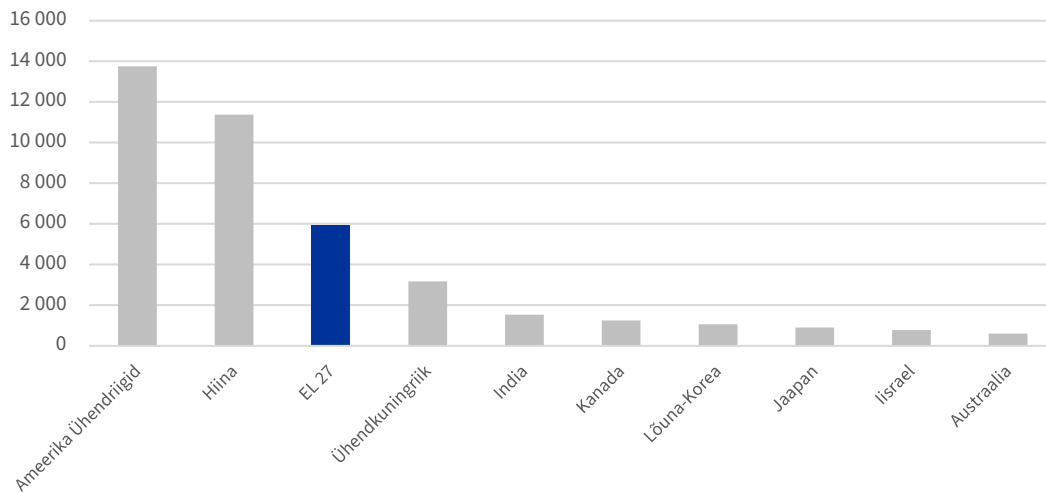
	Euroopa Liit	Slovakkia
Rahvaarv	447 695 350	5 428 792
SKP (elaniku kohta eurodes)	38 150	22 690
Töötuse määr	6,1%	5,8%
TI-tehnoloogiat kasutavate ettevõtete osakaal	8%	7%
Kõrgtasemel digioskustega elanikkonna osakaal	27,3%	21,7%

Selliste ettevõtete osakaal, millel on üle 10 töötaja
ja mis kasutavad vähemalt ühte TI-süsteemi (2021)

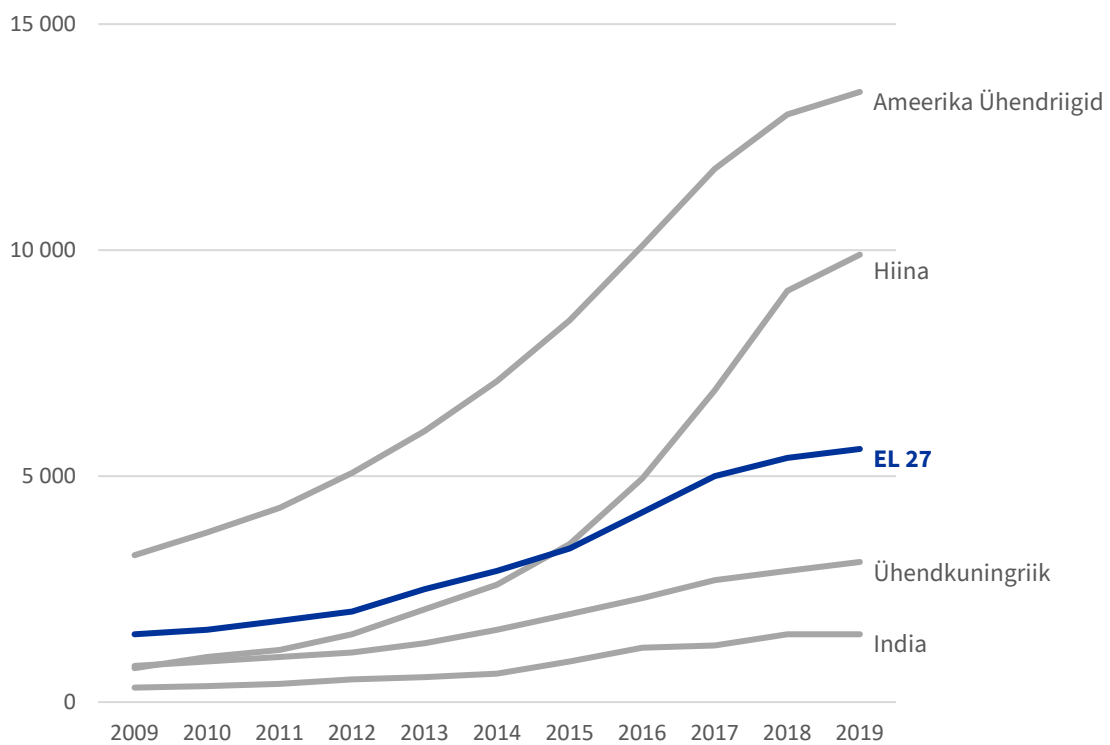

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.

TI-ettevõtted riikide kaupa (2020)

TI-ettevõtete arvu kasv

Andmeallikad: Eurostat, Teadusuuringute Ühiskeskus

Käesoleva väljaande koostas nõukogu peasekretariaat üksnes teabe esitamise eesmärgil. Sellega ei kaasne ELi institutsioonide ega liikmesriikide jaoks mingit vastutust. Lisateavet Euroopa Ülemkogu ja nõukogu kohta leiate veebisaidilt www.consilium.europa.eu.

© Euroopa Liit, 2025 | Teabe taasesitamine on lubatud juhul, kui viidatakse selle allikale.

Print	ISBN 978-92-850-0508-5	doi: 10.2860/9178657	QC-01-25-006-ET-C
PDF	ISBN 978-92-850-0507-8	doi: 10.2860/8789648	QC-01-25-006-ET-N

Märkus. Mängu sisu koostamisel on rakendatud didaktikat, et tagada mängu sujuv kulg ja parandada osalejate õpikogemust. See ei kajasta tingimata päriselu ega anna edasi tegelikke poliitilisi seisukohti.